

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AYRILIK ACISI

BİR CASUSLUK ROMANI

ERJE AYDEN

Çeviren: Ülkü Demirtepe

Ayrılık Acısı

Bir Casusluk Romanı

AYRILIK ACISI
Bir Casusluk Romanı

Orijinal adı: *Sadness at Leaving*

© Erje Ayden, 1989

Yazan: Erje AYDEN

İngilizce aslından çeviren: Ülkü DEMİRTEPE

Türkçe yayın hakları: © Doğan Kitapçılık AŞ

1. baskı / ocak 2001 / ISBN 975-6719-82-6

Kapak tasarımı: Dipnot

Baskı: Altan Matbaacılık

öz

Doğan Kitapçılık AŞ Hürriyet Medya Towers, 34544 Güneşli-İSTANBUL

Tel. (212) 677 06 20 - 677 07 39 Faks (212) 677 07 49

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ayrılık Acısı

Bir Casusluk Romanı

Erje Ayden

Çeviren: Ülkü Demirtepe

C h r i s K r a u s i  i n

Önsöz

Ayrılık Acısı çok güzel bir romandır. Erje'nin diğer kitapları, gerçek anlamda hızlı yazılmıştır ve hızlı okunur. Yazma hızı. *Ayrılık Acısı*'nın ilk yayımlanışından hemen hemen yirmi yıl sonra, böyle bir hızın artık nerdeyse tarihsel, hatta belki de nostaljik bir değeri var. Öyle bir zamandı ki o zaman, hız henüz teknolojik kötü niyetin dehşet verici yan ürünlerinden biri değildi. Hız, insanî ölçüde, eğlenceliydi. *Ayrılık Acısı* tesadüfen büyük eserlerin dışında, gerçekten yazı yoluyla iletişim kurulabilecek çok fazla şey olduğu bir zamanda, çok yoğun ve keyifli bir şekilde canlı olan bir insanın manik ritminde yazılmıştır.

Ayrılık Acısı'nın kahramanı Carl Halman gibi, Erje Ayden de gerçek bir casustu. Türkiye'de doğan Erje Ayden, 1950'li yılları, "belirli bir Avrupa ülkesinin casusluk örgütünün mensubu olarak" Paris'te geçirdi. Ayden'in biyografisi, yayımlanmış sekiz kadar kitabının her birinde biraz değişikliğe uğrar. İki yıl önce, New York'ta onun izini bulmak uzun zamanımı aldı. Konuştuğum herkes "Erje Ayden Efsanesi" (kitaplarından birisinin adı) üzerine farklı bir yorum getirdi. Kanserden çökmüştü ya da hapisanedeydi veya Doğu Hampton'da inzivaya çekilmişti. "Farkındaydım" dedi ilk buluştuğumuzda, "aylardır beni arıyordunuz." *Ayrılık Acısı*'ndaki Carl gibi, belki Erje de biz "normaller" arasında sıkışıp kaldığı zamanlarda, formunu muhafaza etmek için ca-

sus oyunları oynuyordu.

1960'ta Ayden hayatını değiştirmeye ve tamamen farklı bir şey yapmaya karar verdi. New York'a taşındı ve yazar oldu. Cedar Tavern'de Frank O'Hara, Seymour Krim, Willem de Kooning ve başka yazarlarla arkadaşlık etti. Mekân ve zamanda uygulaması yapılan bu edebî tür (New York Okulu) bir grup parlak eğitilmiş insanın, düşündüğü ve konuştuğu biçimde yazmaya karar verdiğinde ortaya çıkan bir tarzdı. Amerikan yazınında bu büyük bir yenilikti. *Aynılık Acısı*'nda ki Carl, Camus okur ve kitabın varoluşçu mesajından değil, ucuzluk niteliğinden etkilenir. Der ki, "Nerdeyse herkes bu romanı yazabilirmiş gibi geliyor insana. Romanın büyük olması için 'büyük' olması gerekmez."

Aynılık Acısı'nı okumak -bütün hızlı yazılmış romanlarda olduğu gibi- güç vericidir, çünkü okurken, insan onu kendisi yaratıyormuş hissine kapılır. Frank O'Hara'nın şiirlerinde ya da Seymour Krim'in gazete yazılarında da aynı aldatıcı rahatlık vardır; yazar kaygan, ancak yine de anlaşılabilir bir dünyanın merkezinde bir dengeleme işlevi görür. Hayat ucuzdur ve yazma bir ruh hali kadar ana dair ve/veya geçicidir.

Aynılık Acısı bu ruh halini, aynen olduğu gibi sunar, çünkü yazıldığı dile ancak üçüncü dereceden yakınlığı vardır. Ayden doğaçlama Amerikanca yazmaya çalışan bir yabancısıdır, yine de kitabın kırılgan spontanlığından yüksek bir içerik ve olay örgüsü beklemiştir. Bu Soğuk Savaş entrikalarının döndüğü uluslararası arenada, kişiselliğin uygulamasıdır. Kahramanımız tuhaf ve budala bir şekilde, New York'un anarşisinde Eski Dünya sosyalizminin ideallerine göre hareket eder.

Aynılık Acısı, New York'ta bir GRU (*Glavnoye Rezvedyvatelnoye Upravlyanye*) ajanı olarak birkaç sene yaşadıktan ve Dubček'i darbeye karşı uyardıktan sonra, kendini Prag'da bir Rus et çengeline sallanırken bulan Carl Halman'ın gerçek hikâyesini anlatır. Aynı zamanda New York'un ve bu kentin 1960-1965 yılları arasında nasıl değiştiğinin hikâyesidir: kültürel çoğulculuk adı altında bitmek bilmez sarhoş edebî-politik laf ebeliği, yani kaos. Tarihî bir romandır; ekstrem Amerika'nın imkânsız politikasının, Avrupa'nın edebî ve ideolojik

ni yutuşunun hikâyesidir. Ayden istediğı her şeyi bu kitaba koymanın yolunu bulmuş bir yazın dehasıdır: *Ayrılık Acısı* erkek macera yazınının bütün kurallarına uyar, ancak cesaret sahibi bir budala gibi kimi lirizm anlarında, bir şiirini “*Sadece samimi olmak istiyorum*” diye bitiren Jack Kerouac’a benzer şekilde açılır.

Chris Kraus

BİZİM GİBİ

*Arzulu mudur acaba,
Bir tank, rüyasında ?
Ve ne düşünür tayyare
Yalnız kaldığı zaman ?*

*Hep bir ağızdan şarkı söylemesini
Sevmez mi acaba gaz maskeleri
Ay ışığında ?*

*Ve tüfeklerin merhameti yok mudur
Biz insanlar kadar olsun ?*

ORHAN VELİ KANIK

Birinci bölüm

– Hazır mısınız? diye sordu ona Albay Bechstien.

– Sanırım. Evet, sanırım. Çantasını hazırlamayı sürdürdü.

Biraz sonra Bechstien'in Fiatında, yoldaydılar. İlkbaharın boktan günlerinden biriydi. Hava soğuktu ve gökyüzü delinmişçesine yağmur yağıyordu.

– Geri zekâlılar onu personel kıyafetiyle karıştırmışlar. Fakat şimdi bulmuşlar galiba. Seni karargâha kadar sürüklediğim için kusura bakına. Zaman kazanınız diye düşünmüştüm.

– Saat on bir. Saat kaçta görüşeceğim? Carl saatini kurdu.

– İki buçuk.

– Bu da bize o lanet şeyi gördükten sonra öğle yemeği için tam tamına bir buçuk saatlik zaman kaldığı anlamına gelir. Albay onaylayarak omzuna hafifçe vurdu. Ama yemeği benim ısmarlamama izin vermelisin.

Carl Halman otuz sekiz yaşındaydı. Gözlerinin önüne sürekli düşen perçemi dışında, kestane rengi saçları ne uzun ne de kısaydı. Gençliğinden beri perçemini elleriyle geriye doğru tarama alışkanlığı vardı. Bu hareket onu rahatlatıyordu.

Kilosu yetmiş, boyu 1,84'tü. Dokuz aylık bir eğitim onu beş kilo kadar inceltmişti. Eğitimcinin şikâyeti üzerine bıyığını kesmiş ya da kesmek zorunda kalmıştı.

– Yoldaş New York'ta Porto Rikolular dışında hiç kimse bıyık bırakmıyor.

Geçmişiyile ilgili hiçbir şey hatırlamak istemiyordu. Hitler'in savaşı sırasında tarafsız bir ülkede amaçsız bir üniversite öğrencisiydi. Gerçek şu ki, büyük savaşla pek ilgilenmemişti. Nasıl ilgilenebilirdi ki? Hukuk fakültesine gitmediği zamanlar, avukat babasının yazıhanesinde daktilograf olarak köle gibi çalışıyordu.

Savaş sonrası yıllarını ve sonuçlarını hatırlamaktan hoşlanmazdı. Fakat ihtiyarın yüklü miktarda parasını sahte imzayla çekip sonra çalınmış bir botla birkaç saat içinde hukuk kitaplarından nasıl kaçtığını hatırladığı zaman da sırtırmaktan kendini alamazdı.

O zamandan beri ailesine hiç mektup yazmamıştı. Aslına bakılırsa, doğduğu kasabadaki nüfus kaydında ölü gözüküyordu.

– Carl, kafanı bu yeni şeye tak. Başaracağına eminim. Ancak çözümü zor olacak. Davada insan ögesi var. Kademe kademe gelişmemesi o kadar olağandışı ki... Pis bir iş. Orada olduğunda kendine zaman tanı. Gerçek anlamda harekete geçmeden önce en az üç yıl. En az üç yıl.

Arabayı resmî olduğu belli olan bir binanın yakınına park ettiler. Yenisosyalist geleneğe uygun. Sağlam. Hayal gücünden yoksun.

– Yanında sigara yok, değil mi?

Bechstien'in bu boş konuşma ihtiyacının abartılı bir umutsuzluktan kaynaklandığı hissedilebiliyordu; eski arkadaşının böyle beklenmedik bir göreve gittiğini görmekten dolayı duyduğu umutsuzluk.

Kapıdaki nöbetçi asker, Bechstien'i tanıdı, ama bu Carl'ın kâğıtlarını kontrol etmesini engellemedi. Büyük kırmızı kitapçıkta adı yazmıyordu. Carl'a selam vermekten zevk duyan nöbetçi, onun bakanlığa doğru gidişini izledi. Bir GRU generaliyle, onun otuz sekiz yaşında olması bir yana, nadiren karşılaşıyordu.

– *Ich bin Himmel gefallen!*¹ Çok önemli birisi olmalı.

Mermer merdivenleri çevik adımlarla çıktılar ve kapıya

vurmadan geniş bir odaya girdiler. Odada iki bank ve büyük bir harita masası dışında eşya yoktu. Büyüklüğü yüzünden oda boş gibi duruyordu.

– Burası bana Cezayir'deki tanıdık bir istasyonu hatırlatıyor, dedi Carl kıkırdarak.

Ancak burası bir tren istasyonu değil, Karşıcasusluk Örgütü'nün Şefi Max Wenck'in konferans salonuydu. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin bekçi köpeği. Batıllara göre: komünist Doğu Almanya.

Üniformalı sarışın adam onlara doğru koşuşturdu.

– Yoldaş General, Yoldaş Wenck sizi hemen içeriye almamı istedi. Şeref verdiğiniz. Size kahve ikram edebilir miyim?

– Fraulein, çabuk olun.

General Max (Croiset) Wenck -Wenck'in yakın dostları ünlü Hollandalı Medyum Gerard Croiset'den sonra ona bu adı takmışlardı; bu Hollandalının onu büyüleme nedeni, inancına göre duyudışı algıyla talihin lütfuna uğramasıydı. Carl'ı iki yanağından öperek selamladı.

– Yoldaş, Kuzey Amerika'da sizin için harika bir gelecek görüyorum. Nasılsınız? Gelecek çarşambaya içinize kalın bir fanila giyin, yoksa üşütürsünüz. Bir viski alır mıydınız?

– Hayır, teşekkür ederim Yoldaş, lütfen işimize bakalım.

Wenck kanepede duran ceketini alıp ona uzattı.

– Gerektiğinde bu ceketini tanıyabilir misiniz?

Carl bir yandan kumaşı okşarken öte yandan dikkatini yakalarına çevirmişti. Rengi grimsi yeşildi. Üzerinde gri çizgiler vardı. Sonra içini dikkatle incelemek için ceketini tersyüz etti. "Croiset"nin ondan bunu yapmasını ve bir zafer kahkahası atmasını beklediğini biliyordu.

– Hah haaaaa.

– Yapılan numara ne? Carl ciddileşerek Wenck'e sordu. Bu minik parça mı?

Ceketin sağ cebine dikilmiş, noktadan daha büyük olmayan aynı kumaştan bir parça vardı. Belki sadece bir mikroskopun açığa çıkarabileceği bir şey.

– Bravo, bravo! diye el çırttı Wenck. Nasıl bulabildiniz?

– Onu diken Kraut, ellerini yıkaması olmalı. Carl ceketini tekrar kanepeye bıraktı.

*Kraut*² sözcüğü gereksizdi, ama yine de Wenck tekrar gülümsemeyi başardı.

- Bugünün tarihini biliyor musunuz Yoldaş General ?
- 23 nisan 1960.

Hubert ve Melinda Cleaver her zaman baharın ilk aylarını Lizbon'da geçirirlerdi. Fakat bu yıl her zamankinden daha heyecanlıydılar. Hubert Cleaver'ın son romanı Amerika'da çok tutulmuştu ve o kadar çok dile çevriliyordu ki, son birkaç haftadır hayatları neredeyse sonu gelmez kokteyl partilerde geçmişti. Her baharda aynı villayı kiralyorlardı. Coimbra Sokağı'ndaki villa kente tepeden bakıyordu. Villa Hubert'ın İngiliz Şair Sinclair Sabastian'ına aitti. Sinclair Sabastian nisandan hazirana kadar Karaibler'de derin deniz dalgıçlığı yapmaktan hoşlandığı için evde Portekizli bahçıvan dışında kimse olmuyordu. Cleaver'lar da bahçıvana ekstra para ödeyerek hizmetinden arada bir yararlanıyorlardı.

Melinda Cleaver çarpıcı bir güzelliğe sahip bir kadındı. Cildi esmerdi. Menekşe rengi gözleri, doğal gümüşü beyaz saçlarıyla nefis bir tezat yapıyordu. İri göğüslü ama yine de inceydi.

New York Times, *Reader's Digest* ve *Village Voice*'a göre en iyi on Amerikalı yazardan biri olan Hubert Cleaver, karısından beş yaş büyüktü. Göbeğinin birazcık pantolon kemerinin üzerine taşmasına ve gözlerinin çevresinde çizgiler oluşmasına karşın, uzunca sarı saçları ve zarif davranışlarıyla hâlâ genç kızları ve sık sık erkekleri de cezbediyordu. Bu onun anormalliğinden kaynaklanmıyordu. Tam tersine Melinda'yla evlenmeden önce, "Hubert Jr. kasabanın en faal piçi"ydi.

Hubert Cleaver iyi yazar, iyi yaşardı. Avrupalılarla iyi anlaşırdı. Kıta Avrupası'nda kendini evinde gibi hissedirdi. Bazıları bunun Yankilere güven duymayan güçlü Güneyli kökeninden kaynaklandığını söylüyordu. Bazıları onun bir züppeden başka bir şey olmadığına ısrarlıydı. Hubert'a gelince, çok daha yalın bir biçimde açıklıyordu: bizim bu sefil alt-orta sınıf dünyamızda kaybolan şey, Avrupalı şövalyelerin zaferleri, atalarının avdan sonraki kuş ziyafetleri ve

liederkranz'lar³ söyleyen muhteşem sesleridir.

– Sevgilim, Mike telefonda. Londra'dan arıyor.

– Daha sonra aramasını söyler misin? Banyodayım.

İyi dost Mike. Mükemmel bir dostlukları vardı. Mike'la, onun bir Hollywood stüdyosundan istifasıyla sonuçlanan Parnel Thomas Komitesi'nde tanıklık yapmasından hemen sonra tanışmışlardı. Zaten Mike senaryo yazmaktan yorgun düşmüştü. Bütün gün Romanoff'ta tıklıp kalması da işin cabasıydı.

Parnel Thomas dönemi hata yapıp çekilen birkaç iyi insanın canını yakabilirdi, ama Mike'ın değil. Mike başka ayrıntıların yanı sıra, HUAC'ın⁴ başkanını Gestapo taktikleri yapmakla ve karaktersizlikle itham edip başkaldırmıştı. Ama sonra Mike'ın ahlaki direnci ödüllendirilmişti. Aynı kış ünlü bir yayınevi olan Pazaar & Low'un yayın editörü olmuştu. Mike aynı zamanda Hubert'in da yayıncısıydı. Birçok dönemi kapsayan mükemmel sözleşmeler imzalamışlardı.

– Mike, hafta sonu geliyor musun?

– Gelebilecek miyim bilmiyorum. New York'taki Reformist Demokratlar hakkında bilgin var mı?

– Kastettiğin Stevenson grubu mu? Ne gibi bir dalavere çeviriyorlar?

– Stevenson'u tekrar oyuna sokmak istiyorlar. Bu strateji toplantısı Plaza Otel'de olacak. Baskı çok ağır. Benim de gitmem lazım.

– Mike, o iki kez kaybetti. Ayrıca o İrlandalı da var.

– Kennedy mi?

– Evet.

– O bir Yahudi'nin şansına sahip değil. Birincisi Katolik. İkincisi babasının savaş sicilini ve Yahudi aleyhtarlığını biliyorsun. Pek tutulmaz.

– Şey, Melinda hayal kırıklığına uğrayacak ama dört temmuzda yapalım bunu. Provincetown'da buluşuruz.

– Olabilir. Bir süredir İtalya'da yaşayan bir Amerikalıyla tanıştım. Çok zeki bir adam. Sanırım orada biraz gazetecilik

³ Şarkı demeti. (ç.n.)

⁴ Amerika Karşıt Etkinlikler Komitesi Bundas (House of Representatives Committee on Un-American Activities). (ç.n.)

yapmış ve yazmayı seviyor. Zavattini'yle arkadaşlar. Dün Lizbon'a doğru yola çıktı. Onu bir içki içmeye davet edebilirsin belki. Porto Oteli'nde kalacak.

- İsmi ne?
- Carl Halman.
- Davet ederim.

Carl tamamen soyunmaktan nefret ediyordu. Kısa süreli misafirliklerde yanına daima eski bir pantolon alırdı. Çoraplarını hiçbir zaman ayağından çıkarmazdı. İnsan onun çalışma alanında olacakları kestiremezdi. Yatağa uzandı. Uyuklarken kulağı telefondaydı. Emin değildi. Hiç emin değildi. Daha önceleri saha çalışması yaparken belirli operasyonlara gönderiliyordu. Bu yeni olayın herhangi bir zaman limiti, bir bitiş noktası ya da görülebilir bir amacı yoktu. Manzara'yı anlatmışlar ama gelecek yıllarının ufak tefek ayrıntıları dışında, tüm yapıyı göstermemişlerdi. Yabancı bir ülkede oturacak ve altıncı hissiyle davranacaktı.

Düşman bölgesinde, yasalara uyan sade vatandaşlar yaratıyorlardı kuşkusuz. Bu ajanlar, Santral Bir, onları yeniden gruplamayı uygun görünceye kadar, gönderildikleri ülkenin vatandaşları gibi sürdürüyorlardı hayatlarını. Bunlar yeniden gruplara ayrıldıklarında, fark edilmemiş oldukları için, başka bir görev alabilme avantajına sahip oluyorlardı. Düşman karşıcasusluk örgütünün, bir şekilde önceki hücre ya da hücreleri ortaya çıkarıp yok ettiği durumlarda bu esnekliğin hayati olduğu ortadaydı.

Ancak bu küçük casusların işiydi.

- Yoldaş General, Yoldaş Wenck sizi hemen içeriye almamı istedi. Şeref verdiniz. Size kahve ikram edebilir miyim?

Batı istihbarat örgütlerinin ellerinde kendisiyle ilgili dosya olmadığından emindi. Son merci olarak şefine Oran'daki bu tekil olayı anlattı.

- ... Onlardan birini öldürdüm. Diğerine gelince, onun üzerine bahse girmekten nefret ediyorum. Onların parçaları birleştirme ihtimali her zaman vardır.

Haberalma Komitesi'nin Komiser Yardımcısı İvan Şevçenko müztehzi bir şekilde bu mazereti dikkate almadı.

- Hadi hadi Yoldaş, ne zamandan beri CIA hedeflerini

dirseklerinden vuruyorsunuz?

Şevçenko'nun Moskova'daki kasvetli apartman dairesindeydiler.

– Yoldaş Şevçenko, geçmişte özel olarak bir sanat ya da edebiyat eğitimi görmüşlüğü yok. Bu bir marangoz, mühendis ya da bir doktor olduğunu iddia etmeye benzemez. Bir ajan provokatörü, bir Van Gogh ya da Jack London kalıbına sokmak... duyulmuş şey değil.

– Yoldaş, olman gereken şeyi abartıyorsun. Van Gogh ya da Jack London'a gelince, onlar da kendilerine göre birer ajan provokatördü.

Şevçenko katıydı. Onu eylemci olarak kullanmayacaktı. Başarılı olduğu bir şey vardı. Çeşitli kılıklarda az gelişmiş ülkelere girip devrimci hücreler örgütlemiş ve barışçı siyasî direniş ile şiddet eylemciliğinin nasıl koordine edileceğini örgütün yeni elemanlarına öğretmişti. Bunun yanı sıra vurkaççı bir *knotter*'di.⁵ Branşı o ülkelerde çok az zaman bıraktığı için, yerel irtibat görevlilerini seçmek konusunda anlık kararlar almak zorunda kalıyordu.

Aklına getirmemek için çok uğraşmasına karşın yine de hemen oracıkta GRU'daki son on iki yılını hatırladı. Bütün o çıldırmış kentler. Ancak sapık çocukların hayal edebileceği o akıl almaz entrikalar. Ve ahmak planlarını ısrarla uygulayarak aldıkları sonuçlar. Sonunda anlamaktan vazgeçmişti. Böylece yakalanmak, hapse atılmak, CİA, MI5, Deuxième tarafından sorguya çekilmek, işkence yapılmak veya daha da kötüsü, karşı taraf için çalışan bir iş arkadaşı tarafından temizlenmek gibi endişeler duymaktan kurtulmuştu.

Ancak başarılı olması için hayal gücünün derinliklerine inmesi gerekiyordu. Dokuz aylık eğitim yararlıydı ama yeterli değildi. İnsanoğlunun hayal gücü şişirilip büyütülebilecek bir balon değildi. Daha önce hiç olmadığı biçimde halüsinasyonlar görmesi gerekecekti. Uyuşturucunun yardımı olmaksızın halüsinasyon görmek, bir çimento blokunu çıplak parmaklarla kırmak kadar zordu. Ama bu ona yeni silahlar kazandıracaktı.

Bir zanaatkâr olmanın ve bir zanaatkâr gibi davranmanın

kuralları... Yazarların ve ressamların bile her zaman yorum yapabileceği bir şey değildi bu.

– Carl Harman?

– Evet buyrun.

– Ben Hubert Cleaver. Mike sizi aramamı rica etti.

– Çok nazıksınız. Kendisi hafta sonu geliyor mu?

– Maalesef gelmiyor. Acaba bu gece bizimle yemek yermiydiniz? Pek büyük bir şey değil aslında. Birkaç Amerikalı turist olacak.

– Memnuniyetle.

Hubert Cleaver adresini verdi ve telefonu kapattı. Pandomim başlamak üzereydi. Carl'ın alnından ter fışkırdı. Ona sessizce sokulma konusunda beceriksiz davranamazdı. On yıl sonra emekli olabilecekti. Belki Suhumi'de bir *daça*⁶ alabilirdi. Geçen yaz oraya tatile gittiğinde bazı araştırmalar yapmıştı. Yetkililer kendisi için bu meseleyle ilgileneceklerine söz vermişti. Şevçenko da onun adına ilgileneceğini vaat etmişti.

Balıkçıların ve tombul bakirelerin Karadeniz'deki hayat dolu limanı Suhumi ideal bir yer... Şey için... ne diyorlardı Amerika'da... aylıklık.

Balkondaki şezlonglarda oturduklarında Portekizli uşak kahve servisi yapıyordu. Melinda Cleaver'ın dana rostosu çok nefisti. Kuzeyden esen rüzgâr bir Lizbon gecesinin ekşiliğini ve mangal kömüründe pişen balığın hafif kokusunu her iki dakikada bir onlara getiriyordu. Balkonda Carl'ın yanı sıra karıkoca Cleaver'lar, Amerikalı bir çift ve onların genç kızlığa adım atmış kızları vardı. Kız sofrada bir saniye bile ondan gözünü ayırmamıştı. Carl belli etmemiş ama kıza canı sıkılmıştı. Yüzü pırl pırl, bir şişe Mouton Rothschild'in kanında dolaştığı ve yeni rolünü test etmeyi umduğu şu noktadayken, bu küçük sürtük ya da onun varlığında bulunan bir tür esrarengiz ve ihtiyatlı rakip onu kovalıyordu. Hayır, esrarengiz bir rakip değil, her casusun korktuğu tam anlamıyla münasebetsiz birisi; amatör denilen bu kişiler, kendisi gibi birini kolayca kötü duruma düşürebildikleri gibi meraklı da oluyorlardı. Bu haksızlıktı.

Bir zamanlar İngiltere'de *Evening Standard*'da yayımlanan bir yazı okumuştum. Usta futbol oyuncusu Sir Stanley Mathews'le konuşmuşlardı. Carl o ürkütücü soruya onun verdiği cevabı duyar gibi oldu.

– Sir Stanley, karşısında oynamak istemeyeceğiniz rakipleriniz var mı?

– Var, oyunun nasıl oynandığını bilmeyenlere karşı oynamaktan nefret ederim.

Sir Stanley ne kadar haklıydı. Bugün Carl'ın doğum günüydü ve işte bu da şeflerinin ona armağanıydı. Amatör düşmanların arasında parlak bir gelecek. Çinindi, Irak, Cezayir, Küba ve Kongo'da... bütün o yıllar boyunca verdiği yıpratıcı emek kül olup uçsun diye miydi tüm bunlar?

Birisi yeniyetme kızdaki rahatsız olduğunu fark etmişti. Melinda Cleaver. Her tip erkek onun merakını çekmişti. Bir nemfoman gibi değil de, kendi takıntılarını değerlendirmek için erkekleri inceleyen bir karakter tahlili meraklısı olarak. Dikkatinin onların üzerinde olduğunu fark ettirmeden bunu ustalıkla yapar, sadece en fazla ilgisini çeken şeyin ne olduğunu bulmaya çalışırdı: karşısındakinin ruh durumu ve o insanın kendisine ne kadar benzediği.

Carl Halman küçük sürtüklerden hoşlanmıyor. Tam kendisi gibi. Derin mavi gözleri öfkesini hiç belli etmiyor. Kendi gözleri de genellikle aynıydı. Nevi şahsına münhasır benliğini gizlemeyi seviyor. Akıllıca bir hile. Kendisinin de üzerinde çalışması gereken bir oyun. İnsan ona âşık olsaydı, muhtemelen bir alçak olduğu ortaya çıkardı. Böyle bir durumda kendisi de pek ahım şahım sayılmazdı zaten.

– Carl, yazar olduğunuzu duydum. Kadının sesi cızırdadı.

– Ah, hayır. Carl sol eliyle perçemini arkaya taradı. Mike'in size ne anlattığını bilmiyorum ama yazar değilim. Gerçeklere dayanan bir gazetecilik dışında. Her iyi Amerikan genci gibi ben de koleji bitirdikten sonra bir roman yazdım. O yıllarda Steinbeck'in kafalarımıza soktuğu şeylerle ilgili. 1930'lu 1940'lı yılların toplumsal koşullarını hatırlarsanız, o zamanlar gençler sıradanlıkla ilgilenmiyordu. Bütün o muazzam mücadeleler... Lenny ve George'un kırdaki konserve fasulye yediğini ve yıldızları seyrettiğini okuduğum zaman, sanırım ben de başkaları gibi... çok etkilendim.

– Jack Kerouac’la aynı duyguları paylaşıyor olmalısınız. Konserve fasulyeden ve otostop yaptığından bahseder hep. Yazar egosu kabaran Hubert sohbete paldır küldür dalmıştı.

– Evet, Kerouac da söz eder konserve fasulyeden.

Carl sözcükleri seçerek yavaş yavaş konuşuyordu. “Ama McCartney yılları olmasına karşın, 1950’li yıllarda toplumsal sorunlar hafiflemişti. Kerouac suçluluk duygusuyla ezilmiyor. Ayrıca pek çok insanın ölümüne neden olan o korkunç sınıf savaşlarını az çok biçimlendiren Marx ve Nietzsche gibi Avrupalı yazı peygamberlerine karşı herhangi bir tutkusu da yok. Yabancılaşmış insanların basın temsilcisidir o. Çoğunlukla, haddinden fazla hareketli yaşamaları yüzünden hayat hakkında pek fazla söyleyecek şeyleri olmayan genç insanlar. Yaşam denilen bir şey olduğuna ve bu da çok zor bir iş olduğuna göre, biz her şeye karşın liderlerimizin adaletsizlikle savaşmasını tercih ederiz.”

– George ve Lenny’nin aksine Dean Moriarty, kendine ait bir toprak değil, bir fikir arayışı içindedir. Konserve fasulyeyi mecbur olduğu için değil, sevdiği için yer. Daha iyi bir Amerika aramak için değil, Amerika’nın gerçeklerini kavramak istediği için otostop yapar. Belli ki başkalarının ona anlattıklarını dinlemekten memnun değildir.

– Jack’in Steinbeck’ten daha iyi bir romancı olduğunu mu söylüyorsunuz?

– Onları mukayese etmiyordum. Farklı dönemlerin yazarları nasıl karşılaştırılabilir ki? Aynı blokta yaşayan ve birbirinin günlük sorunlarıyla ilgilenen kişilerle birlikteyken bunu yapmak yeterince zor. Sadece Kerouac’ın Amerikan romanını ürkek konumundan çıkarmış olduğunu söylüyorum.

– Bir noktaya kadar haklı olabilirsin. Salinger ve Updike’tan daha kamçılayıcı bir romancıdır o.

Hubert’in kişiliğinin belirgin özelliği idi; bilerek kızdırma. *Blitzkrieg*⁷ için hazırlık yapıyordu. Sohbet ettiği kişiyi tanıyabilmesi için âdeti olduğu üzere bir yarım saate ihtiyacı vardı.

– Söylesene Carl, sen de mesajın Camus’nün *Yabancı*’sı olduğunu düşünenlerden biri misin?

– Mesaj mı? Bilmiyorum ama bir şey olduğu kesin. Sanırım İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya küçüldü. Yabancı bu ayrışmayı zaptetme girişimiydi. Bu klostrofobi... Eski bir dünyanın eski biçimlerine meydan okuyordu. Bu romanda daha önce hiç denenmemiş bir biçim görüyordunuz. Samimi bir günlük. Onu herhangi birinin yazabileceğine inanıyordunuz nerdeyse. Kitap gerilimli bir enerjiyle ve... –buna “bireycilik” desem- yapay felsefelerin yerine bireycilik ideolojisiyle doluydu. Belki romanın “büyük” sayılması için büyük olması gerekmediğini düşünüyordunuz.

Bu konuşkan konuğuyla eğlenen Hubert, uşağa bir şişe Courvoisier getirtti. Kurbanlarının kibirli ve heyecanlı olmalarından hoşlanırdı. Aynı zamanda onların, kendisini çok şaşırttıklarını düşünmelerini sağlamayı da severdi.

Saat sabahın beşiydi ve Courvoisier şişesi temize havale edilmişti. Artık sadece üç kişi kalmışlardı. Karıkoca Cleaver'lar ve Carl. Amerikalı turistler kızlarını rahatsız eden hapsirme krizi yüzünden epeyce önce kalkmıştı. Anne turist korkulacak bir şey olmadığını söylemişti. Meksika'ya gittiklerinde de böyle olmuştu. Yabancı su ona dokunuyordu işte.

Hubert eğer Coca-Cola yoksa, saf Vichy ürünlerinden şaşmamalarını tavsiye etmişti onlara.

Onlar gittiklerinde Hubert Carl'ı parça parça doğramaya hazırdı. Ona bir iki edebiyat dersiyle birlikte başka şeylerin dersini de verecekti.

Sözlü bombardımanını ne kadar hesaplı yaparsa yapsın, yine de avına öldürücü vuruş için bir türlü yeteri kadar yaklaşamıyordu. Melville'den Genet'ye kadar Carl hepsini çok iyi biliyor gözüküyordu ve yorumunda bir noksanlık yoktu. Carl, Hubert'a “sen” zamirini kullanarak cevap vermiyordu. İfadesiz bir yüzle onu dinliyor, sonra da ödüllü, profesyonel bir çoksatar yazar olan Hubert Cleaver'a değil, herhangi birine hitap eder gibi karşılık veriyordu. Hubert buna alışık değildi; bu onun için Svahili dilindeydi.⁸ Onun konuşma yöntemi, bütün fikir alışverişini, bir horoz dövüşü kadar tutkulu hale getirmektir, öyleyse belden aşağı vurabilirdi. Beyin-

sel pingpong da bu demek değil miydi zaten ?

Canı sıkılan Hubert, Carl'a vurmaya başladı; neden şunu bunu biliyor olması gerekmişti? Edebiyata ne katkısı -eğer varsa- olmuştu. Hubert ona eşiti gibi davrandığı için Carl şanslıydı.

Bunların hiçbirisi sökmedi. Hubert ne kadar meydan okuyorsa, Carl da işi o kadar şakaya vurdu.

- Edebiyata pek fazla katkım olmadığını söylemekten dolayı üzgünüm, ama Kızılhaç'a katkım oldu.

Öyle ya da böyle Hubert ev sahibiydi. Konuşmayı ucuz mizah üretimi düzeyine düşüremezdi. Carl'ın kendi fikrini belirtmesine izin vermeye karar verdi.

Köşeye sıkışmıştı ve bunun bir süre sonra Hubert açısından bir hata olduğu ortaya çıktı. Sanki sahnede değil de seyircilerin arasındaymış gibiydi. Carl gerçekten kusursuz bir oyuncuydu; gecenin bu saatinde hiç heyecan duymuyor, hiçbir yorgunluk belirtisi göstermiyordu. Ve Melinda ondan hoşlanmaya başladı.

Carl brandisinin son yudumunu da içti.

- "Havada acayip bir sessizlik vardı. Kentin tüm sesleri uzaklarda bir mırıltıya dönüşüyordu; o kadar aralıksızdı ki, sanki bu da sessizliğe aitmiş gibiydi. Birdenbire, ambarın ön tarafındaki açık pencereden, sokağın karşısındaki ambarın yükleme platformunda çalışmaya başlayan bir kamyonun kaba cızırtısı geldi..." Thomas Wolfe sevimli falan filan ama bunu sayfa sayfa yazarken, yazdığı kompozisyonu bir Flaubert eseri sanan üniversiteli bir kız öğrenciye benzediğini hissetmiyor mu ?

Hubert uyuyakaldı. Başı dizlerinin arasına düşmüştü. Bu haldeyken artık teşhir sanatını icra edecek durumu kalmamıştı. Ağzından ne bir ses çıkıyordu ne de kımıldıyordu.

- Çok teşekkür ederim Melinda. Çok hoş bir akşamdı ama korkarım çok oturdum. Size rahatsızlık verdiysem lütfen beni bağışlayın.

Carl kravatını düzelterek ayağa kalktı. İçinde ve dudaklarının çevresinde bir John Garfield tatmini vardı.

Melinda onu kapıya kadar geçirdi. "İyi geceler."

- İyi geceler.

Melinda kapıyı kapattı ve eğilip sağ şakağını pürüzlü ve

nemli tuğla duvara bir süre dayadı.

Yapmalı mıydı, yoksa yapmamalı mıydı? Her ne kadar yapmak istemese de kapıyı açtı. Carl'ı göremiyordu ama orada olduğunu biliyordu. Sokaktan aşağı yürüyordu, adım adım, ılık parmakları perçemindeydi.

Melinda fısıldadı.

– Carl...

Carl dondu. İlk konuşanın kendisi olmayacağı konusunda kararlı olduğu için geriye dönmedi.

– Carl, biz... yarın?

Carl “Evet” dedi.

Melinda Carl evet derken ağzını görebilmeyi isterdi. Ancak güneş bu sabah tereddütlüydü. Ayrıca Portekizliler elektrik israfından kaçınırdı.

Melinda kocasına pek nadir açılırdı. Altı yıldır evliydim ve birbirlerine güvenleri tamdı. Kuşkusuz bir iki kez her ikisi de ihanet etmişti ama bunu birbirlerinden saklamışlardı. Sakin bir evlilikleri vardı ve bunu tehlikeye atmayı istemiyorlardı.

Melinda bu sabah sinirliydi. Carl'la ilgili bir şeydi. Ne kadar direnirse dirensin yine de onunla bir barda buluşmuştu.

– Ne içersin?

– Hayır, teşekkür ederim. Gece gözümü bile kırpmadım.

– Bazen aşırı yorulduğün zaman...

– Sebep o değildi. Melinda yüzünü diğer tarafa çevirdi.

Bir saat kadar sevişmişlerdi. Tamam, iyiydi. Seviştikten sonra Melinda banyoya gidip tuvalette öylece oturmuştu.

Kötü pezevenk! Malum isteklerinin karşılanmasını istemek hakkıydı. Kendisini başka erkeklere verdiği zamanlarda hiç bu kadar çöktüğü olmamıştı. Bu çöküntü olması gerektiği şekilde haz almayışından kaynaklanıyordu. Tanrım, hayvanlar onu memnun ettiklerinde zevkten atılan bir iki çığlık olabilirdi pekâlâ.

O bir “*le fruit défendre*”dı.⁹ Başkasının karısı. Seksi. Doktoru. Doktorayı kazanmak zordu. Onu arzu eden ve yatağa götüren erkeklerdeki terslik neydi acaba?

Keşke Hubert o kadar gaddarca mekanik, ölçülü olma-

saydı, hiç olmazsa “DÜZERKEN”. Onunla başka şeyler yapması. Onu keşfetmesi gibi.

- Gülme. Melinda banyodan çıkarken Carl’ı ikaz etti.
- Gülmüyorum.
- Gitmem lazım.
- Evet.
- Aldırmıyorsun öyle mi?
- Hayır.

Carl asansörün sesini dinledi. Alman yapımı olduğu üzerine on dolarına iddiaya girerdi. Sesi öyle yumuşaktı ki.

Sonra bulvarın karşısındaki taksi durağına baktı. Miyop olmasına karşın Melinda’yı kolayca tanıdı.

Eteğinin altında vücudu öylesine zarıftı ki.
Ve sarı bluzu.

İkinci bölüm

Şu anda buradan dosta düşmana bildiriyorum ki, meşale yeni bir Amerikan kuşağına geçmiştir.

– Yapma ya, sahi mi? Mike televizyonu kapattı. Yeni bir Amerikan kuşağıymış, hah, bu bir şaka! Dürüstlükleri ale-nen puro çiğnememekten ibaret olan İrlanda kalıbından çık-ma politikacı takımı. Bir içki daha alır mıydın?

– Suyu bol olsun. Bu mantıklı gözüküyor.

– Kesinlikle İke'tan daha iyi şarkı söylüyor. Ancak yine de aynı şeyleri söylüyor. Soğuk Savaş devam ediyor.

– Onun için fazla katı düşünmüyor musun? Ne yapacağı hakkında tahmin yürütemezsin. Belki de olayları yatıştırır.

– Ne olacağını söyleyeyim. Pentagon'u kendi amacı doğ-rultusunda temizler temizlemez Havana'yı bombalayacak. Teksas'ta Castro karşıtı gerillaların eğitildiğine dair şimdi-den pek çok söylenti var.

– Gerçeği kabul edelim Mike, Castro kendi devrimine iha-net ediyor. Ruslara sattı. Tarafsız kalmalıydı. Ben Castro'dan yanaydım ama şimdi bilmiyorum. Sorumluluk alan Tito gibi birisinin orada olmasını tercih ederim.

– Güzel, Carl, güzel. Ama eğer biz onun şekerinin hasa-dını ve genelevlerinin pezevenkliğini yapmazsak ayakta ka-labilir mi?

– Sanırım öyle ama ben hâlâ iki taraflı oynamanın Küba-lılar için daha sağlıklı olacağına inanıyorum.

Carl için Amerika'daki son yedi ay yorucu geçmişti. Güm-rükten geçerken ve yerleşirken bir sorun çıkmamıştı. Amerikan pasaportu, kredi kartları ve yeni kimliğiyle ilgili diğer ayrıntılar dikkatli bir şekilde çok iyi hazırlanmıştı. Gramercy Park civarında bir daire kiralamıştı. En ucuzundan değildi. Üç odası ve küçük bir mutfağı vardı. Sadece onundu. Kim-seyle paylaşmıyordu.

Günlerinin çoğunu Amerikan tarihi ve edebiyatı okuyarak geçiriyordu. Caddeleri keşif gezisine çıkıyordu. Müzeleri geziyordu. Sinemaya gidiyordu. Knickerbocker'ların kendi sahalarındaki maçlarında stres atıyordu. Rastlantısal dost-luklar kuruyordu. Sanatçı çevresine yakın olmak için ak-şamları zaman zaman Cedar, White Horse ya da Casa Alleg-ra gibi barlara uğruyordu.

Hobi olarak profesyonel basketbolu seçmişti.

– Yoldaş, iş spora gelince bütün Amerikalılar çılgınlaşıyor. Bir takımın ya da öbürünün fanatiği oluyorlar. Onların B-kategori filmlerinde herif, komünist tutsağı oyarken olay şöyle cereyan eder: “Dünya Kupası'nın son maçında, Saint Louis takımının golünü kim attı?” Eğer belli bir spor dalını takip ediyorsan, geri kalanı da kulağına çalınır çünkü.

Bütün bunlarda belirli bir mantık olduğunu varsayıyor-du. Güya annesinden, Wisconsin Madison'da Clarice Hal-man'ın bıraktığı miras olarak bir vakıftan ayda bin iki yüz dolar alıyordu. Haftada üç yüz dolar, iyi bir paraydı. (Aslında cimri değildi; sadece paraya ihtiyacı olmuyordu ya da harcı-yordu.) Yılda üç bin dolar kadar biriktirebileceğini bile he-saplamıştı.

Carl'ın Amerika hakkındaki ilk izlenimi, sirenler, siren-lerdi.

– Totaliter olmayan devlete bak, gülünç. Bu kahrolası yer, devriye arabaları için mükemmel bir garaj olmak üzere.

Buradaki insanlar, Avrupa ya da Asya'dakinden farksız, her yerdeki gibilerdi. Fakat o yine de tipik bir Amerikan ka-sabası vatandaşı değildi kuşkusuz. Her saat yeni aksanların türediği New York'luydu.

Onun kafasını karıştıran şey hayatın gidişatıydı. Hız ile gevşeklik alıslanmamış ölçülerdeydi. Yoksulluk ve sınırsız zenginlik karışımı da onu hayrete düşürüyordu. Bowery'de

bir otobüse atlıyordunuz ve vın! On dakikada Sutton Place'de oluyordunuz. Marilyn Monroe köşedeki mağazadan alışveriş yapıyordu. Rex Harrison bir taksi çağırıyordu.

Teori kurup iki kere iki dört eder şeklinde açık bir dille, "Bak kapitalizm sana ne yapar" demek istiyordu. "Derebeylik sistemiyle seni hapseder. Birbirinden sadece bir mil uzaktaki prens ya da palyaço olarak seni iplerinden oynatır" demek istiyordu.

Ancak onun kendisine ait şikâyetleri de vardı.

Şevçenko'nun onu mesleğinin heyecanlarından uzak tutmasına içerliyordu; onu yıllarca tetikte tutmuş ve mutlu etmiş olan ölüm korkusunun verdiği heyecandan. Bu onu -kabul etmekten utanç duymuyordu- ekstra bir çift ayakka-bı ya da sürekli bir sevgili gibi dünyevî mal mülkten azade kılmıştı.

New York'a çabucak uyum sağlamasına karşın, genellikle evinde yalnız olduğu zaman, kuşkular onu kemiriyordu. Yerinde duramıyordu. Bir şey ya da birisi, onu hemen kalkacak bir gemiyle acilen Şevçenko'ya işi hallettiğini bildirmeye gönderiyordu.

Ancak bu an bir türlü gelmiyordu. O bir komünistti. Gerçi Rus komünizminin kusursuz olduğu iddiasında değildi. Tam tersine noksanları vardı. Ama ne olursa olsun komünistlerin olmasından adamakıllı memnundu. Denge sağlıyorlardı.

Komünizm ile kapitalizm arasındaki uzun vadeli ihtilafın, son tahlilde gerçek düşmanı alt edeceğine emindi: faşizm. Faşizm her şeye rağmen şu ya da bu ulusa ait bir hastalık değildi. Bu iğrenç hastalık bütünüyle insana aitti.

Yine de bu anlar onun için bitmiyordu. Tamamen gürültülü bir eğlenceden ibaret televizyonu açtı ve ev ödevine devam etti.

- Yoldaş General lütfen, yalvarıyorum size. Alay edilecek bir durum değil bu. Düşünün General, eğer Amerikalılar Rusya'ya ajan gönderseydi, yapacakları şeyi bir kez düşünün. Ona bizim devlet radyosunu dinlettirirlerdi. Elbette, elbette, televizyon ve radyo Amerika'da devlete ait değil ama emperyalist çıkarlar doğrultusunda manüple ediliyor. Zaten Amerikalılar da tıpkı bizim gibi, haber ve eğlence

medyasının oyuncakları.

Ama onunla ne zaman temas kuracaklardı? Gelecek yıl mı? iki yıl sonra mı? Hiçbir zaman mı? Terk edilmiş olma düşüncesi tüylerini ürpertti.

– Carl, üşüyor musun? Sana bir konyak açayım. Söyle, bu adamlar benim elimi kolumu bağlamayacaklar mı?

– Sanmıyorum.

– Onlarla nasıl tanıştın?

– Roma'dayken, ilk önce kocayla tanıştım. Sarhoş ve gevezeydi. Yıllarca Avrupa'da yaşamış olduğunu ve kayıp nesil halen yaşıyormuş gibi davrandığını anlattı bana. Parası olduğunu ve her zaman aylık bir edebiyat dergisi yayımlamayı istediği için New York'a dönüp dükkân açmanın zamanı geldiğini düşünüyordu. Kısacası, benim genç yazar seçimi mi ve tarzımı beğeniyordu. Böylece onunla çalışmamı önerdi. Ben de samimiyetle, gözü kapalı kabul ettim. Sen beni anlarsın Mike, English Channel'da bir aşağı bir yukarı yüzmekten yoruldum. Ayrıca, New York'un çok yakın bir gelecekte Paris ve Londra'nın yerini alacağına dair bir önsezim de var.

– Benim de, diye Mike onayladı. Peki dürüst mü?

– Ne söyleyebilirim ki? Şimdilik öyle gözüküyor ama ben Croiset değilim.

– Croiset mi?

– Yani, Carl yaptığı yanlışlığa kızdı, ben Max Wenck değilim, demek üzereyken, Croiset Hollandalı bir medyum. Avrupa'da çok popüler, dedi. Demek istiyorum ki ben falcı değilim. Deneyip görmelisin. Eğer beğenmezsen çekip gidersin.

– Bak, eğer *Evergreen*'i dışarda tutarsan, genç yazarlar için geriye pek fazla yer kalmıyor. Küçük yayınlardan söz etmiyorum. Fakat Tim'in planladığı bu. Yetenekli yazarları *Provincetown Gazette* gibi dergilerden toplayıp önde gelenlere satmak.

– Bunun benim için eğlenceli olduğunu söylemeliyim. Fakat sen de anlamalısın ki bir danışman editör olarak sadece *parttime* yardım edebilirim. İnsan karnını doyurmak zorunda. Pazaar & Low'daki statümün içine edecek değilim.

– Biz de senden bunu istemeyiz. Bozulurlar mı?

– Ben de hayırsever Fletcher değilim, Mike Hollandalı med-

yumun adını hatırlayamamıştı. Ama sanırım onları ihmal etmezsem, pekâlâ olabilir. Beni keşifte görmek isterler. Genç yazarlar için çıkan bir dergide çalışmaktan daha iyi bir keşif yolu ne olabilir ki, çaktın mı?

– Anladım. “Çaktım” türünden bir Amerikan argosundan hâlâ kaçınıyordu. Ya öteki ayrıntılar... Bana ne kadar para verilecek?

Carl'ın Dotty ve Tim Rosenkratz'la karşılaşması tamamiyle rastlantıydı. Bu ne kadar şanslı bir tesadüf olmuştu böyle... Bu rastlantı onu Amerikan entelektüel elitinin tam ortasına sokacaktı.

Şevçenko için hazırlıklıydı. Alçak herifin er ya da geç onu gözetlemesi için bir ajanı üzerine salacağından emindi. Bu herhangi birisi olabilirdi. Ancak onun istediği de buydu. Kendisini en azından psikolojik olarak faaliyette bulunmaya zorlayabilecek herhangi bir şey istiyordu.

– Hubert kentte. Onunla Lizbon'da yemek yedin değil mi?
– Ona beni aramasını söylediğini unuttun mu?
– Doğru. Bu pazar günü bir yemek veriyor; gelmek ister miydin?

– Uygun olur mu?
– Elbette. Sevgili Melinda'yı görmek çok hoş olacak. Çok renkli bir kişiliği var, biliyorsun.

– Evet, çok çekici bir insan. Ne kadar ücret ödenmesini istersin?

Carl Melinda konusunu atlamıştı.

Melinda tatil günlerini sevmezdi. Kutsal günleri. Ve de pazar günlerini. Özellikle de pazarları. Eve tıkalı kalmak. Pazarları işte böyleydi. Hiçbir yer açık değildi. Ne bankalar ne mağazalar. Dünyanın tüm kocaları, *New York Times*'in kitap bölümünü okumak konusunda birleşirdi. Spordan nefret ederdi ve öğrenciliği döneminde, bu açığı parkta yürüyerek kapatmayı tercih ederdi.

En azından bugün yemek vardı, dolayısıyla soğuk algınlığından yakınıp dolaşması gerekmiyordu. Boktan nedenlerle hafta sonları mutlaka hasta oluyordu.

Bütün sabahı tıbbi amaçlarla bourbon içerek geçirdi ve konukların gelme zamanına kadar zom oldu.

Bob ve Cynthia Glitters, fotoğrafçı ve modeli, karıkoca ekibi.

– Melinda, bebeğim, göz kamaştırıyorsun.

Tip Born ve Jackie Paper. Aktör ve aktris çift. Yöntem düşkünleri.

– Melinda canım, Martin Luther King için para toplama komitesinde var mıydın?

Derek Curtis, kötü şöhretli alkolik heykeltıraş.

– Melinda, fıstık, bize bir öpücük ver.

Joe Oatburg, hiç ayık dolaşmayan kent manzaraları ressamı.

– Bugün hiç kimseye beni Andre Malraux yapma izni veremeyeceğim.

Bütün bu başarılı sevimsizler. Bu liberal sevimsizler. Allah'ın cezaları, onlar etrafta oldukları zaman insan kendi akıl sağlığından emin oluyordu.

Saat iki civarında Melinda'nın aşırı içkiden biraz midesi bulandı. Mike çıkageldi. Melinda onu bekliyordu.

– Sevgilim geç kaldın. Melinda birisini taklit ederek Mike'ı kucakladı. Şahane görünüyorsun. Robert Lowell'in geçen geceki okuma toplantısına gittin mi?

Mike ona hediye paketi içinde bir plak verdi.

– Sana söz verdiğim plak. Helen O'Connel'in en iyi albümü.

– Çok tatlısın. Melinda paketi konsolun üzerine koydu.

Senin şu arkadaşı da yanında getirmeyecek miydin?

– Carl'ı mı?

– Adı o muydu?

– Onunla gelmeden önce konuştum. Grip olduğunu söyledi.

– Öyle mi? Zavallı kuzucuk... Hadi gel sana birkaç yeni şöhret tanıştırayım. James McCambridge'e ne dersin? Hubert'ın bugünkü ev kölesi. Bir balerin.

Melinda'nın, tabiri caizse gürültücü olduğu söylenebilirdi, o yüzden Mike onu köşeye çekerken parmaklarını nazikçe dudaklarına götürdü.

– Sen böylesin, değil mi?

– Sarhoş olup gürültücü olmak o kadar kötü mü?

– Bunu bilmem ama seni daha önce hiç böyle sarhoş ve gürültücü görmedim.

– Senden bir iyilik isteyebilir miyim? Melinda muzır muzır kıkırdadı.

– Söyle.

– Sırdaşım ol ve onun adresini söyle bana. Carl mıdır nedir, onun. Gizlice çıkıp ona aspirin götürmek istiyorum.

Maçın son dört dakikasıydı ve Knickerbocker'lar iki puan gerideydi. Haydi Harry, haydi. Gallatin açığındaki adama pas verdi. MacGuire bir *jump-shot* attı. Geri zekâlı! Kolayca puan alabiliyordu. Top potanın çevresinde dolaştı. Gallatin topu yakalamak için zıpladı. Boston'un büyük Russel'i rebound'a çıktı ve ikisi birden zıpladılar. Işıklar. Russel Gallatin'e faul yaptı.

– Orospu çocuğu. Eh artık Carl da tutkulu bir Knickerbocker taraftarıydı.

Birisi kapıya vurup duruyordu. Carl'ın beklediği kimse olmadığı gibi, birini görmeye meraklı da değildi. Gallatin beraberliği sağlayabilir miydi? Lanet olsun, kapıdaki kimdi acaba? Pazarları süt isteyen komşularından birisi gelmiş olmalıydı.

– Melinda!

– Sürpriz, sürpriz!

– İçeri gel.

– Çok nazıksın.

Melinda içerde paltosunu çıkarıp yere attı ve teftiş etmeye gelen bir ev sahibi gibi, daireyi oda oda gezdi. Carl bir adım arkasındaydı. Şaşkındı.

– Tam düşündüğüm gibi. İhtiyaç dışında fazladan hiçbir şey yok. Bir köylü, Carl, sen busun işte.

– Ben henüz zengin birisi değilim. Bir içki alır mıydın?

– Hayır. Bunu gördüğüm manzaradan anladım zaten. Benim deli olduğumu sanıyorsun değil mi?

– Siz bugün parti vermiyor muydunuz?

– Öyle bir şey.

– Saç modelin yeni.

– O boyun eğmez WASP¹ bayana ne olduğunu mu sor-

¹ Toplumda denetlenen bir sınıfa mensup ve bu sınıfa mensup olarak kabul edilen ve ataları Kuzey Avrupa'dan gelmiş olan Amerikalı. (ç.n.)

mak istiyorsun?

– Peki ne oldu ona o zaman?

– O bu sabah yataktan berbat bir ateşle kalktı ve sadece tıbbî amaçlarla içmeye karar verdi. Bu arada seninki ne âlemde?

– Ne?

– Ateşin.

– Biraz.

– Mükemmel. Bunun ilacını biliyorum. Seni soyacağız ve battaniyelerin altına gireceksin. Terlemelisin.

Melinda söylediklerini yaptıktan sonra ışıkları söndürdü ve perdeleri açtı.

– Güneş... ya da ondan geriye kalan neyse...

Helen O'Connel'dan bir şeyler mırıldanarak elbiselerini çıkarırken odanın en karanlık köşesini seçti.

Sonra çekingen bir şekilde Carl'ın yanına, battaniyenin altına süzüldü.

– Selam.

– Merhaba.

– Carl?

– Evet?

– Hiçbir şey. Carl'ın burnuna bir öpücük kondurdu.

Melinda yatağın yanı başında asılı duran bir havluyla yüzünü kapatmıştı.

– Biliyorsun çok garipti. O gece Lizbon'daki otele telefon edip Londra'ya gittiğini öğrendim. Deliye döndüm, o kadar deliye döndüm ki, Hubert bana kimi aradığımı sorduğunda bir martini bardağını yüzüne fırlattım. O da karşılık olarak beni iterek kışkırtı yere düşürdü. Sonra da beni halının üzerine yatırdı. Şahane bir iş yaptı. Bunun her saniyesi hoşuma gitti. Ama... ama orgazm olurken seni düşünmekten kendimi bir türlü alamadım.

Carl havluyu Melinda'nın yüzünden çekti ama o gözlerini açmadı.

– Carl, bir buhar banyosundaymışız gibi aynı biçimde terlememizden hoşlanmadın mı?

Carl cevap vermedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

– Geceyi burada geçirmemin senin için sakıncası var mı?

Sahte tiplerle dolu o eve geri dönmek istemiyorum. O başarılı liberal sahtekârlar. Sapına kadar faşist ya da komünistlerin olduğu bir yerde olmayı tercih ederdim. Hiç olmazsa tutkuludurlar. Bunların herhangi birisine özellikle inanç duymak istediğimden değil. O tiplerin çok daha büyüleyici olabileceğini düşünüyorum. Sence de öyle değil mi?

– Bilmiyorum Melinda.

– Ben de bilmiyorum. Zaten seninle olmayı tercih ediyorum.

Melinda pazartesi akşamını da orada geçirdi. Giderken yapacak çok işi olduğunu ve bir süre düşünmesi gerektiğini belirtti, ama hemen arkasından da onu görmeyi çok istediğini söyledi.

Carl'ın da yapacak bir sürü işi vardı. Tim 44. Cadde, 50. Sokak'ta *The Magazine*'i çıkarmak için bir ofis kiralamıştı bile. Çıkaracakları aylık edebiyat dergisine bu adı vermişlerdi. Aynı hafta içinde ilk yönetim toplantılarını yaptılar. Nerden bakılırsa bakılsın bu tam bir fiyaskoydu. Ne Carl'ın ne de Tim ya da Dotty Rosenkratz'ın masa ya da daktiloların konulacağı yeri göstermek dışında yapacakları hiçbir şey yoktu. Hepsinin dergi çıkarma konusundaki bilgisi sıfırdı. Eğer Mike'in moral verici konuşması olmasaydı, her şey hemen oracıkta bir kenara kaldırılacaktı.

– Biliyorsunuz, buna benzer bir sürü işyeri kurup dөşedim, onun için düşündüklerimi açıkça dile getirirsem bana aldırmayın. Fakat bugünkü toplantımız sıkıcı ve sonuçsuz oldu. Birlikte yıllarca çalışmış olan ekiplerin bile böyle bir toplantı yapabileceğini duysanız şaşırırsınız.

Bir süre ikişer kişilik toplantılar yapmayı öneriyorum. Her seferinde farklı kişilerden oluşan çiftler bir araya gelir ve böylece birbirimizi anlayabiliriz. Bunu bir öğlen yemeğinde ya da bir içki içerken yapmalıyız, yani rahat bir ortamda. Fakat konu her zaman *The Magazine* olmalı, Norman Mailer değil.

Birisi yönetimle ilgili tüm sorumluluğu üstlenmeli. Biliyorsunuz yapacağımız ilk iş, hangi yazarlarla çalışacağımız, tiraj, baskı ve maliyeti ortaya çıkarmak. Bu konuda tek deneyimi olan kişi benim, ama bu derginin uzun vadeli olma-

sını istiyorsak, yönetimdeki yetkililerin benim dışında birilerine başvurmaları gerekir. Çünkü benim gelecekteki birkaç yılda ne yapmak istediğim konusunda kafam karışık.

– Bu pozisyon için Carl'ı aday göstermek istiyorum.

– Bu işin altından kalkıp kalkamayacağımı bilmiyorum

Mike.

– Kalkabilirsin. Sana yardım ederim ama kararı kendin vermelisin. Riskleri göze alman gerekiyor. İyi ya da kötü hepimizin bir kişiye bağlanmamız gerekiyor, ta ki her birimiz bu dergiden ne istediğimizi tam olarak bilinceye kadar.

– Sen Tim, yerinde olsaydım eleman aramaya başlardım. İlk olarak profesyonel bir sekreter. İkinci olarak da bir grafiker.

– Kimi bulayım? Çoğunlukla geveze olan Tim bir süt şişesi gibi sakindi bugün.

– Tim herhalde hikâyeyi duymuşsundur, ama yine de bir kez daha anlatayım. Jean Cocteau ilk filmi yapmaya hazırlanırken bir gazeteye ilan verip başvuruda bulunan ilk adamları almıştı. Dolayısıyla bulabileceğin herhangi birisini neden almayasın? Eğer bu yöntem işe yarıyorsa, doğru pozisyonundasın demektir. Yok eğer işe yaramıyorsa başka bir şey denersin. Bu arada yayıncılık hakkında başka bir şey öğreneceksiniz.

Yirmili yaşlarının ortasında, gayet çekici bacakları ve alelade yüz hatlarıyla sıska bir kız olan Dotty Rosenkratz sıranın kendisinde olduğunu fark etti.

– Mike, ben ne yapacağım?

– Tanrı aşkına. Mike'ın gözü kızın sergilemekten hoşlandığı bacaklarına takıldı. Sen de antetli kâğıtları bastır.

Keyifsiz bir başlangıç olmuştu ama Carl için fark etmiyordu, yine de heyecanlıydı.

Carl her gün ofisi açıp kapatıyordu. Enerjisinin ve merakının sonu yoktu. Sormaktan, öğrenmekten, tartışmaktan, özür dilemekten, hata yapıp düzeltmekten ve fikrini belirtmekten hiç çekinmiyordu. Nihayetinde her şeyi sonuna kadar değerlendiriyordu.

Hangi resmin kullanılacağı ya da bir yazarın ne kadar telif alacağı türünden sorunlarda fikrini açıkça belirtiyordu.

Hayatının büyük bölümünü, aldığı emirleri sorgusuz sualsiz

uygulayarak geçirmiş bir adam olan Carl, şimdi emirler veriyordu. Bundan önce bir daktilografı değiştirmek kadar normal olaylarda bile fikrini belirtmemiştir.

Carl işini çok ciddiye alıyordu. Birkaç hafta içinde, sanki bir yayın hanedanlığının içinde doğmuşçasına yedi çalışanı olan tüm ofiste hâkimiyet kurdu. İş toplantıları, editoryal müzakereler bütün kış günleri boyunca onu meşgul etti. Günlerinin çoğunu *The Magazine* alıyordu ve ofisteki zamanından artakalanını da Melinda'ya vakfediyordu.

Baharda *The Magazine*'nin ilk sayısı çıktı. Carl son derece gururluydu.

– Olur şey değil, ne de güzel görünüyor.

Mike'ın evinde büyük bir parti vererek bunu kutladılar. Sekiz-on kişiden fazla olan partilere pek gitmek istemiyordu. Casusluk günlerinden kalan bir klostrofobiydi bu. Aslında tam da öyle sayılmazdı, bu bir âdetti. Hiçbir casus kalabalığa girmekten hoşlanmazdı. Hiçbir casus, sinema salonlarında bir kişinin dahi olmadığı on iki matinelere başka senarlarda film seyretmek istemezdi. Ama şimdi yeni hayatında ödün vermek zorundaydı. Onun adı Carl Halman'dı. O sıca çalışan, vergi ödeyen bir dergi yöneticisiydi.

– Melinda, biraz daha kalalım. Ben eğleniyorum.

– Ben gitmek istiyorum.

– Sekreterimle dans etmem lazım.

– Ben gitmek istiyorum.

– Pekâlâ tamam.

– Nereye gidiyoruz Melinda?

– Benim evime.

– Senin evine mi?

– Hubert şehir dışında.

– Peki neden oraya...

– Nedenlerim var.

Ortaklaşa işledikleri suçtan Melinda'nın kaçış yöntemini tuhaf buldu. Melinda'yı seviyordu ya da ona âşıktı. Bunun aşk mı yoksa derin bir sevgi mi olduğunu ayırt edemiyordu. Aralarındaki ilişki artık gelip geçici bir aşk macerası ya da cinsel bir ilişki değildi. Birbirlerinin yanında kendilerini güvende hissediyorlardı. Konuşmadan iletişim kurabiliyorlardı.

Bir takside yan yana otururlarken de böyleydi. Carl caddele-ri seyrederken, Melinda günlüğüne notlar yazıyordu. Günün olayları ile ertesi günün planını yazmak onun âdetiydi.

Bundan birkaç ay önce, o şeylerden sadece birisiydi. Ya-bancı bir ülkedeydi ve ona komik şekilde yabancı olan şey-lerin içine girmeye başlıyordu. Ve Melinda oradaydı. Müsaitti. Güzeldi. Ama beyni Melinda'nın kendisine aitti. Bedeni kendisine aitti. Hareketleri kendisine aitti. Melinda taksiden inmek gibi en basit işi yaparken bile, bu sanki ön-ceden prova edilmişçesine mükemmel bir uyum içinde gerçekleşiyordu her şey.

Carl geçmişte ilgilendiği kişileri fark gözetmeden düşün-dü, bu onun işiydi. Yüz ifadelerini, beden dillerini. İnsanla-rın bir sonraki hareketlerinin ne olacağını anlamak ya da en azından tahmin etmek için eğitilmişti. Ama Melinda üzerin-de bunu uygulamak imkânsızdı.

Yıllar önce acemi yetiştirme kursunda bir psikoloji pro-fesörü vardı. Pavlov Enstitüsü'nden babacan bir Erme-ni'ydi. Fiziksel hareketlerini, sizinkini unutturacak kadar kontrol altına alan kişilerin, hasımların en tehlikelisi oldu-ğunu söylerdi.

Melinda usta bir casus olabilirdi.

Belki çocuksuydu ama Carl bilinmez bir zaman periyo-nda Amerika'da yaşamak zorunda olduğuna göre, mesle-ğini normallerle icra ederken, kendisini zihinsel olarak da bu gerçek doğrultusunda biçimlendirmesi gerekiyordu. (Casus olmayan kişiler normal olanlardı.) Fakat o iyi eğitilmiş ref-lekslerinin bozulmasına da izin vermek istemiyordu.

Oyunlarından birisi, izleniyor olduğuna inanmaktı. Hava-ya göre çeşitli usuller vardı. Yağmur yağdığı zaman yapılma-sı gereken şey, güneşli bir öğleden sonrada yapılacaklardan kesinlikle farklıydı.

Yağmurlu bir günü ele alalım:

- 1- Asla arkana bakma.
- 2- Ne hızlı ne de yavaş yürü.
- 3- Sigara içme ta ki...

4- Trafik ışıklarına geldiğin zaman, birkaç blok onları sa-bırla bekle ama sonra kırmızı ışıkta aniden karşıya geçerek

ele geçmez olduğunu göster. Çünkü senin takipçin o sırada sana değil de, işığa konsantre olacaktır.

5- Şimdi sıra en zor kısımda. Takip edilip edilmediğini anlamak istiyorsan, bir blokun ortasında durup sigara paketini çıkar. Ağzına bir sigara koy ve sanki kibriti çakabilmek için rüzgârdan korunuyormuş gibi özel olarak kimseye dikkatini yöneltmeden arkana dön. Sigaranı yaktığın zaman, başını kaldır ve dönüp tekrar yürümeye devam et. Hasmını araştırmak için en fazla üç saniyen var.

Nasıl?

O doğal olarak yavaşlayan tek yaya olacaktır. Öbür yaya-lar da böyle davranabilir, ama onlar bunu sadece şaşkınlıkla ya da açık bir ilgisizlikle yapar.

Sonra, kuşkusuz, hava yağmurlu olsun, açık olsun daima avcı tipler vardır. “Komançiler.” Caddenin karşısına kadar seni izleyebilen bir düşman. Çok etkileyici bir görme gücüne sahip gerçek bir profesyonel. Bunlardan kurtulmak zor iştir. Yapılacak şey, sanki bir Coca-Cola içmek ya da bir vitrine bakmak için, rastlantısal olarak yolun onların bulunduğu tarafına geçmektir.

Noel'den birkaç gün önce, Carl, Madison Caddesi'nde Melinda'yla yürüyor ve bir yandan da avcı oyunu oynuyordu. Bu oyuna o kadar dalmıştı ki Melinda'yı unutarak birdenbire caddenin öteki tarafına geçiverdi. Hayalî takipçiden kurtulmak için bir gazete satıcısının önünde durduğu anda Melinda da şaşırılmış bir halde oradaydı.

– Ne oyunu oynuyoruz? Kovboy-Kızılderili oyunu mu?

Onu yakalamış olması inanılmazdı. Çünkü Carl kalabalığın arasına karışırken bir yılan gibi kaymıştı.

Melinda Carl'a dairesini gezdirdi. Her bir odayı.

– Beğendin mi?

– Mükemmel. Kaç oda var?

– Altı.

– Pahalı olmalı.

– Öyle.

– Melinda, beni niye buraya getirdin?

– Yaşam biçimimi görmeni istedim.

– İyi bir yaşamın olduğunu söylemem gerek.

– Niyetim Hubert'tan ayrılmak... Elbette, beni istersen. Ben güzel şeyleri severim... Carl, ben bir köylü değilim, bunu anlamalısın.

– İkinci defa bana köylü diyorsun. Ben basit bir adamım, bundan ne çıkar?

– Carl, bana kızına. Anlayacağını düşünmüştüm.

– Neden benimle yaşamak istiyorsun?

– Birincisi hamileyim ve bu çocuk senden. Bunu sen de biliyorsun.

– Bilmiyorum.

– Lanet olsun çok iyi biliyorsun.

– Düşünmem lazım Melinda, düşünmem.

Üçüncü bölüm

Carl pek uzun düşünmedi. Melinda iki düzine valizi hazırlayıp Carl'ın evine "göçtü".

– Beni mutsuz etmezsen iyi olur.

Hubert ile Carl arasında biraz fırtına esti ama Hubert'in yapabileceği pek bir şey yoktu. Melinda hamileydi, Carl da bebeğin babasıydı. Hubert bunu nereden biliyordu? Çünkü Melinda onunla üç aydır yatağa girmemişti.

Carl'ın hayatına Melinda'nın tamamıyla girmesiyle birlikte, hayatının akışı hayli değişikliğe uğradı. Tabii giyim alışkanlıkları da. Tabii ki onun...

– Carl, neden her zaman gömlek giyip kravat takıyorsun? Balıkçı yaka kazaklar sana daha çok yakışır.

Carl'ın dairesindeki mobilyaya gelince...

– Bunlar adi.

Carl artık yazarlarla dışarıda yemeye çıkmak yerine onların evine davet ediyordu. Melinda inanılmaz bir aşçıydı.

– Bu gece, karides Singapur var.

Carl sigaradan pipoya dönmüştü. Melinda'nın sigaraya karşı alerjisi vardı. Carl artık perçemlerinin uzunluğuyla da ilgilenmiyordu. Melinda onları kendi eliyle kesiyordu. Carl'ın ayrıca pantolonsuz ve çorapsız yatmaya da alışması gerekmişti.

– Üşüdüğün için mi, yoksa başka bir nedenin mi var?

Carl bunlara karşı hiçbir mazeret ileri sürememişti. Sü-

kûnet, minik sevinçler, hafif tartışmalar... güzeldi.

Melinda onunla yaşamaktan keyif alıyordu. Neşeliydi. Olgundu. İçgüdülerini vardı ve sevildiğini hissettiği sürece onu rahat bırakıyordu. "İhanet"ten şüphelendiği zaman - bir günden fazla iç dünyasına çekilmek ona göre ihanetti - parlıyordu ve dikkatinizi kendinize yöneltmenizi istiyordu. Tam anlamıyla suçlu hissettirmiyor ama Michelangelo Antonioni filmlerindeki evliliklerde, kocaların lanetli bir suskunluk içinde olduklarını hatırlatıyordu.

Melinda'nın Meksika'ya yaptığı kısa bir seyahatten hemen sonra evlendiler.

Sonbaharda bir cumartesi sabahı Melinda kırmızı saçlı bir oğlan çocuğu doğurdu.

- Selam minik! Carl bebeği kucığında tutarken kıkır kıkır gülüyordu.

- Adın Rone. Melinda bu isim üzerinde çok ısrar etmişti.

Yıllar geçip gitti.

The Magazine gelişip artık oturmuş bir kurum olmuştu. Kâr getiriyordu. Zevkliydi. Tiraj beş binden on bine fırlanmıştı. On binden yirmi bine. Yirmi binden de kırk bine; çağa ayak uyduramazlarsa, istifa edeceği tehdidini savuran Mike'ın sayesinde elbette. Evet, bu arada seks unsuru da derginin içeriğine katılmıştı. Birkaç çıplağın kimseye zararı olmazdı.

The Magazine'de Carl'ın pozisyonu birçok evreden geçip gittikçe daha fazla istikrar kazanmıştı. Daha etkiliydi. Kısa sürede, yalnızca kimin yazacağı konusunda son sözü söyleyen kişi olmakla kalmayıp bir de "Kitap İnceleme" köşesine sahip olmuştu. Çeviriler onun uzmanlık alanıydı. (Başlangıçta az da olsa Mike'ın yönlendirmesine ihtiyaç duyuyordu.)

Carl'ın ev hayatı sıradandı. O kadar sıradandı ki bunu sekiz milimetrelik film kullanarak beş dakikalık bir çekimle anlatabilirdi. Beş dakika her şeyi özetlemek için yeter de artardı.

Perde bir, sahne bir (bu aynı zamanda son perde ile son sahneydi).

Carl eve yorgun argın gelir. Melinda'nın poposuna bir çimdik atar. Her ikisinin uzun bir çekimi. Bir viski şişesi ile

buzlu viskisini yudumlayan Carl'ın yakın çekimi. Rone'la as-tronotçuluk oynarken ikinci bir uzun çekim. (Bu çekimler onun asistanı Mike Greer tarafından gerçekleştiriliyordu.) Sonra kamera mutfakta yemek hazırlayan Melinda'ya zum yapıyordu. Son.

Rone büyüyordu. Önce aguladı. Sonra emekledi. Eşyaları ısırmaya başladı. Bardakları kırdı. Yazları bir kır evi kiralyorlardı. Tercihen Watermill'de. Carl hafta sonlarını onlarla geçiriyordu. Melinda onu tren istasyonundan alıyordu. Carl eşyaların lahana gibi tıkıştırıldığı bir bond çantayla geliyordu.

Kış aylarında iki haftalık bir tatil yapıyorlardı. Melinda'nın kayak yapmak istediği zamana bağlı oluyordu bu. Karın durumuna bağlı olarak ya Colorado ya da Vermont'a gidiyorlardı. Melinda harika bir kayakçıydı. Carl'ı da denemesi için teşvik ediyordu. Carl'sa bu yaştan sonra kemiklerini unufak etmek istemiyordu.

Carl'ın saçları biraz seyrekleşmişti, ama aynı kiloyu muhafaza ediyordu. Kışları yakalandığı birkaç soğuk algınlığı dışında sağlığı gayet iyiydi. Eğer eskiden olduğundan fazla içiyorduyorsa, bu yalnızca Amerikalı olmaktan kaynaklanıyordu.

Kendisini zihinsel olarak formda tutmak için oynadığı o zırva oyunları oynamaktan vazgeçmişti. Örneğin, "normal"lerin onun peşinde olduğuna inanmak gibi.

1961. 1962. 1963. 1964. Bütün bu yıllar göz açıp kapayıncaya kadar geçti. Knickerbocker'ların artık bölge şampiyonu olmaları gerekiyordu. *Istirap ve Sevinç, Ahmaklar Gemisi, Balıkçının Ayakkabısı, Soğuktan Gelen Casus*, çoksatır listelerinin başını çekiyordu.

Carl bunların hiçbirini okumuyordu. Listelere karşıydı. Belki de, Mike'ın ileri sürdüğü gibi, o doğuştan bir anarşistti. William Burroughs. Hubert Selby. Bunlar onun zevkine daha uygundu.

Oswald, Kennedy'yi öldürdü. Papa Johannes öldü. Hruşçev çekildi.

Bazen çok değişmiş olduğunu fark ediyordu. Yürüyüşü. Hareketleri. Bazı manevî inançları. Örneğin doğduğu ülkeyi ihmal etmişti. Son zamanlardaysa o lanet yeri özlüyordu. Kuşkusuz değişmişti. Neden değişmeyecekti ki? Son birkaç

yıldır dostluk, kitap ve aşk için zamanı vardı. Fakat yoksullar ve ezilmişler için duyduğu güçlü hisler onu hâlâ terk etmemişti. Filistin'de ya da Kuzey Vietnam'da olmayı çok isterdi.

Yatağının üzerinde bacak bacak üstüne atıp oturduğu geceler oluyordu... Nerede? Nasıl? Onunla ne zaman temas kuracaklardı?

Ne olacaksa olsun...

Daha önceleri hiçbir zaman kaderci olmamıştı. Şimdi küçük dünyasından, o dünyadaki küçük burjuva rahatlığından hoşnut olması yüzünden miydi bunlar? Zenginlere ilişkin görüşlerinde yumuşuyor muydu?

1965 yılı mart ayının son haftasıydı. Gettoların yılıydı. Günlerden salıydı. Hava yumuşaktı. Carl Melinda'yla Central Park West'te bir kokteyl partide buluştu. Parti *The Magazine*'e düzenli olarak iş yapan bir çizgi romancı için veriliyordu. Melinda'nın açlıktan şikâyet ettiğini duymak çok güzeldi. Son zamanlarda pek yemiyordu. Rone'un haşarlığı onu çıldırtıyordu.

- Öyleyse Madam, size bir yemek ısmarlayabilir miyim?
- Nasıl bir yemek?
- Çin değil, size bunun için güvence verebilirim. Fransız?
- Amerikan olan bir şey istiyorum. Biftek istiyorum.

72. Cadde'deki bir et lokantasına gittiler. Tümüyle Batı stilinde döşenmiş, loş ışıklı bir mahzendi.

- Romantik değil mi? Kolej veletleri için harika bir yer.
- Melinda, bunu veletlere söylemesen iyi olur. Buradaki her şey on papelden başlıyor ve yemekler muhteşem. Veletler güzel yiyecekleri hazmedemez. Onlar da yoksullara benzer. Bunu kutsallığa karşı yapılmış bir saygısızlık sayarlar.

Pirzola ve duble bloodymary ısmarladılar.

- Bunu daha sık yapmalıyız.
- Biliyorum. Son zamanlarda pek baş başa kalmamışlardı. Yazın nereye gideceklerini konuştular, aynı kır evini mi kiralayacaklardı yoksa başka bir yer mi? Mike'ın yeni sevgilisi, başta gelen konuydu. Kız bir yılda dört kez sinir krizi geçirmişti.

- Durmadan bizim masaya bakan bir adam var.

Carl aldırmadı.

– Bebeğim, sen o kadar cazipsen elimden bir şey gelmez.
 – Gözünü dikip bakmasından hoşlanmadım.
 – Ona bakma. O her kimse, büyük ihtimalle şehvet düşkününü bir ayyaşdır. New York'ta onlardan bol miktarda var.

Münasebetsizi unuttular. Yemeklerini yediler. Dedikodu yaptılar. Şakalaştılar. Carl ofiste yeni duymuş olduğu açık saçık fıkraları anlatıyor, her fıkranın sonunda kahkahalarla gülüyorlardı ve Melinda eğilip onu öpüyordu. Evet, işte böyle, daha sık yapmaları gereken bir şeydi bu.

Carl kahveden önce iyice sıkıştı. Yerinden kalktı, sendeledi ve erkekler tuvaletine koştu. Telefonların yanındaki bir masayı geçerken dazlak kafalı, tıknaz, dişini kürdanla karıştırarak tek başına oturan bir adam dikkatini çekti. Carl adamı tanıdı ama nereden tanıdığını çıkaramadı. Tanrı bilir bir partiden falan tanıyordu. Adama selam verip öğrenme arzusu duymadı. Erkekler tuvaletinde bir arkadaşıyla selamlaştılar ama onu sıkıştıran idrar artık yerinde değildi. Yapmaya uğraştı ama işeyemiyordu. Bu sadece aklını bir şey kurcaldığı zaman olurdu. O adamla ilgili bilinçaltında ne halt vardı acaba? Beynini oyan neydi? Tanrı cezasını versin, Knickbocker'lar bu gece Garden'a karşı oynayacaklar mıydı? Hayır. Onlar L. A.'deydiler. Neydi o zaman. Düşündü. Düşündü.

– Bir iki üç. Bir iki üç.

Keşfetmek Carl'ı ayılttı. Oydu. Melinda'yı rahatsız eden orospu çocuğu oydu. O muydu?

1958 yazında Carl -o zamanki ismiyle Jan Bogart, bir inşaat mühendisi- Cezayir'e gönderilmişti. Görevi son derece basitti. Moskova bazı sağcı subayların Amerika'dan mali ve siyasî yardım almak istediğini öğrenmişti. Dolayısıyla Paris eğer isyancılara bağımsızlık tanırса, Müslüman yönetim üzerinde baskıyı artırıp Cezayir'i Fransa'dan koparabilecekler ve böylece ülkedeki liberal hükümeti yalnız bırakabileceklerdi. Oran'da onların başlıca işbirlikçileri iki yüksek düzeyli CIA ajanıydı. Bu iki adamın gerici yönelimlerinden korkan GRU Carl'a onları tasfiye etme emri verdi. Şevçenko bu “domuzlar”ın, Amerikan Dışişleri Bakanlığı ya da üstlerinin bilgisi dışında hareket ettiklerine inanıyordu. Bu adamların üzücü ölümü durumunda, Washington büyük ihtimalle on-

ların yerine, Cezayir Devrimi'ne sempatiyle yaklaşan başka ajanlar gönderecekti. Moskova'nın CİA'daki adamı, bunu garanti bile etmişti.

Carl serbest çalışan birisi pozunda bu iki adama telefon etti ve Rus silahlarının Cezayir isyancılarına teslim tarihini ve yerini onlara bildirmek için pazarlık yaptı.

Ateş menziline girdikleri anda birisini öldürdü. Öteki ağır yaralandığı halde kaçmayı başardı. Carl kendisine kızdı. Görevini becerememiş olmaktan değil de, elinden kaçan adamın kelimenin tam anlamıyla bir orospu çocuğu olmasındandı kızgınlığı.

Varşova'daki dosyaları incelediği zaman, George Smathers'a, bir casus olarak değil, bir insan olarak kin duydu.

New Orleans'ın yerlisi olan George Smathers, orduya katıldığı zaman fuhuş ve kumar kontrolüyle görevli bir dedektifti. *Office of Strategic Services*¹ -o zaman henüz küçük bir kuruluştı- eleman ihtiyacından dolayı onun gibi yüzlercesini casusluk görevi için işe aldı. Onların arasında Nazi barbarlıklarına karşı savaşan ve hayatlarını kaybeden birçok soylu insan olduğu gibi, vicdansız sadistler ve fırsatçılar da vardı. Smathers bu kategoridendi.

İhtirashlı Smathers, Kuzey Afrika ve Sicilya gibi hassas bölgelerde görevliyken OSS'nin üst kademesine çıkan yolda işlenen suçlara gözlerini yumdu. Eğer Carl o güne kadar faşist Amerikan ajanları hakkında bir şey okumuş olsaydı, Smathers'ın bunların en başta geleni olduğunu anlardı. Hain Vichy Hükûmeti ile Özgür Fransızlar arasındaki mücadeleye esnasında, onun istismarları sayısız solcunun esir olmasına ya da ölmesine yol açtı. GRU dosyalarında, onun bu insanları Gestapo'ya gammazlamasının kayıtları mevcuttu.

Sicilya'da kendisi gibi birkaç kişiyle Amerikan istilasının ön planlamasını yapmaktan da sorumluydu. Bunu mafya babalarına seçimlerde güç ve para sağlama sözü vererek başarmıştı. Bu süreçte adanın birçok sosyalist ve komünist lideri dünya yüzünden silinip gitti.

İşlediği suçlar yine de bir noktada ayağına dolandı. Mİ5

tarafından bilgi sızdırılan Çılgın Bill Donovan, Smathers'ın entrikalarını kişisel olarak ortaya çıkardı. Bir savaş mahkemesinin yargılamasından sonra, OSS'den şerefsiz bir şekilde ihraç edildi, eğer buna ceza denilebilirse tabii.

İtibarını kaybettikten sonra, bir süre kimse ondan haber almadı. Fakat bu çok sürmedi.

1952 yılı civarında, yeteri kadar gariptir ki, acilen eleman ihtiyacı duyan CIA, casusluk faaliyetleri için saha yöneticisi olarak onu yeniden işe aldı. Olağanüstü bir geri dönmeydi bu. Saha yöneticisi pozisyonu, çok hassas bir pozisyondu. Görevlendirildiği yabancı ülkelerin başkentlerinde, neredeyse ikinci derecede bir büyükelçi oluyorlar ve bu ülkelerin gelecekleriyle yeteri kadar oynuyorlardı. Dışişleri Bakanlığını hiçe sayıyorlardı.

- Melinda gidelim buradan.
- Bir şeyin mi var?
- Yalnızca biraz hava almaya ihtiyacım var.

Hesabı ödediler ve Carl'ın ısrarı üzerine parka doğru yürüdüler. Şahane bir geceydi. Ilık. Rüzgârlı. Gökyüzü yıldızlarla doluydu.

- Sevgilim şu ayı herif deli olmalı. Bizi takip ediyor.
- Biliyorum. Carl sesini alçalttı. Restoranda yalnız mıydı?
- Evet.
- Biz içeri girdiğimizde orada mıydı? Ona rastlamaları kadarin bir cilvesi miydi, Carl'ın bundan emin olması gerekiyordu.

- Yerinden kalkıp telefon konuşması yaptı mı?
- Hayır, sadece durmadan gözünü bize dikip oturdu orada.
- İyi.
- Carl ne oluyor, o adam kim?

Central Park karanlıktı. Dalların eğilmesine yol açan kuşlar dışında başka ses çıkaran yoktu. Carl adamı göremiyordu. Fakat oralarda bir yerdeydi: kötülük saçarak, cesur ve bu fırsatı ona verdiği için Tanrı'ya şükrederek.

Carl'ın sezdiği buydu. Adamın parkın içinde olması lazımdı. Melinda'nın elini tuttu.

- Bekleyelim.

Beklediler. Melinda dehset duygusunu bilmiyordu. Böyle bir şey miydi? Göbeğine bir sancı saplandı... Koltukaltlarının

da bir sızı. Carl da korkuyordu. Fakat o kendisinden, geçmişinden korkuyordu.

– Carl, haydi gidelim. Kimse gelmiyor.

– Sus.

Sonra gecenin fermuarı açılmış gibi Smathers önlerinde beliriverdi.

– Bizi mi takip ediyorsun? Carl elinden geldiğince saf gözükerek sordu.

– Elbette öyle Jan Bogart.

– Benim adım Jan Bogart değil. Sanırım çok sarhoşsun.

Smathers paltosuzdu. Ceketinin ve gömleğinin düğmelerini açtı. Göğsündeki kurşun yarasının izini imalı bir şekilde ortaya çıkardı. Tabancasını eline aldı.

– Hatırlıyor musun delikanlı?

– Kafadan çatlak bu adam, dedi Melinda nefesi kesilerek.

– Her şey düzelecek sevgilim, dedi Carl.

– İkinci de benimle geliyorsunuz. Kim olduğunuzu göreceğiz, seni pislik Rus.

Öne geçmelerini işaret ederek tabancasını salladı.

– Bunu konuşamaz mıyız? Hanım bayılacak.

– Bu iki paralık orospu mu? Smathers tabancasını tekrar salladı ve namluyla Melinda'yı itti.

Smathers'ın kendisini koruyamayacağı bir hızla Carl geriye döndü ve "orospu çocuğu"nın tam iki kaşının ortasına ve burun kemiğine bir yumruk attı. Adam boş bir patates çuvalı gibi düştü. Etkisiz hale geldi, muhtemelen geçici bir körlük yaşıyordu.

– Buna İstanbul'da "Hacıbayrampaşa" derler, orospu çocuğu.

Carl diz çöktü. Oğlunu ne kadar çok sevdiğini düşünerek adamı boğdu.

– Onu öldürüyorsun! Onu öldürüyorsun! diye feryat etti Melinda.

Carl Melinda'ya hafifçe iki tokat attı.

– Hiçbir şey olmamış gibi yürü. Söylediğimi yap.

Carl çocuk bakıcısını çabucak gönderdi ve Rone'un odasını kontrol etti. Rone kim bilir kaçınıcı rüyasındaydı.

– Rone uyuyor. Bir şeyi yok.

Carl bunu Melinda'ya, sanki kendileri parktayken evlerinde çok kötü bir şey olması gerekiyormuş gibi söyledi.

– Carl, ne yaptığını biliyor musun?

– Öyle olması gerekiyordu.

– Adam... O bir sarhoştur. Polise bildirmemiz gerekmiyor mu? Bizi soymaya çalıştığını söyleyebiliriz. Silahı vardı, öyle değil mi? Dolayısıyla meşru müdafaa halinde onu öldürmek zorunda kaldın.

– Onu öldürdüm, nokta. Ya onun hayatı ya da her şey...

– Anlamıyorum. Anlamıyorum.

– Melinda, Carl bütün varlığıyla işkence çekiyordu. Bu noktaya gelmemek için yıllardır dua ediyordum. Hele bu şekilde, hiç değil. Seni bir katilin suç ortağı yapmayı hiç istemedim. Fakat artık sana gerçeği anlatmak zorundayım.

– Hangi gerçeği?

– Benim adım Carl Halman değil. Ben Amerikalı da değilim.

– Sen kimsin?

– Bunun önemi yok. Rus istihbarat örgütünün bir elemanıyım.

– Casus olduğunu mu söylemek istiyorsun.

– Doğru.

– Ama nasıl?

– Açıklayacağım.

Melinda'yla şansını denemesi lazımdı. Onun bu gece gidip kendisi hakkında konuşacağından değil ama lanet olsun, Melinda onun karısıydı. Onu seviyordu.

Melinda dinledi. Bu adam bir sahtekârdı. Bir yalancıydı. Bir üçkağıtçıydı. Bu adam kendisini kandırmıştı. Kendisini kullanmıştı.

– Özünde çok kötü bir insan olmalısın ki, bunu bana ve Rone'a yapabildin.

Carl'a bakarken gözlerinden küçümseme ve her şeyin ötesinde cinsel iğrenme fıskırıyordu.

Dördüncü bölüm

Nisan ayı geldiğinde 5. Cadde'de alışveriş yapan New York kadınları diğerlerinden daha güzeldi. Ciltleri Helena Rubenstein ve Elizabeth Arden'den kurtulmuş, bacakları da artık kaba saba göçebe çizmelerinin içinde saklanmıyordu; gözleri güneşin engin gün ışığı renklerine sonuna kadar açıktı... Trafik ışıklarına aldırmadan keklik gibi sekiyorlardı.

Carl biraz temiz hava almak için öğleden hemen sonra ofisten ayrıldı. Eğer hızlı yürürse... bir mesafe içinde, beyni -aksi halde pelteleşmiş gibi oluyordu - en azından bir iki blok kadar önde gidiyordu. Yenilginin umut kıran, bunaltan ruh hali, Central Park'taki o geceden beri tüm varlığını sarımsı. Birisinin ona tavsiyelerde bulunması ve "Öyle değil Carl" demesi için hayatında hiçbir zaman bu kadar güçlü bir istek duymamıştı.

Melinda anbean ondan uzaklaşıyordu. Soğuktu. Onu boğulmaktan kurtarabilecek, zincirleme gelen düş kırıklıklarından onu çıkarabilecek tek insan sessiz ve buz gibiydi.

Carl kafeteryada düşünceler içinde üç fincan çay içti. Böyle davranılmayı hak etmiyordu. Sabahları yüzü aynaya yansıdığı zaman minicik bir ses ona karar vermesi için yalvarıyordu. Karar verip harekete geçmesi. Ama nasıl? Beklemeye mahkûmdu. Ve çürümeye.

Melinda, birkaç hafta önce onu sadakatle seven kadınmış gibi, çalışma masasını düzeltiyordu.

– Erkencisin. Temizlikçi senin eşyalarını başkalarıyla karıştırmış galiba. Gidip bak.

– Daha sonra hallederim. Seninle konuşmak istiyorum.

– Konuşacak bir şey yok. Tek istediğim Rone. Bırak bu korkunç kâbusun dışında kalayım.

– Boşanmayı halletmesi için bir avukatı aradım. Aynı zamanda bir emlakçıyla da konuştum. Bana bir daire bulmalarının an meselesi olduğunu söylediler.

Biliyorsun ki seni ve Rone'u tekrar mutlu etmek için her şeyi yaparım, bu her ikinizi kaybetmek anlamına gelse bile. Fakat bu son olmak üzere bir kez daha şunu tekrarlamak istiyorum. Rone'un hatırına Central Park'ta olanları ve kendimle ilgili anlattıklarımı unut.

Bunu yakalanmaktan korktuğum için istiyor değilim. Gerçekten umursadığım yok. Fakat yetkililerle başım belaya girerse, bütün bunların nerede son bulacağını bilmiyorum. Sonuçlarının ne olacağını da...

Olaylar senin tahmin edebileceğinden daha da karmaşık bir hal alabilir.

– Belki beni de öldürmen gerekir.

– Galiba bunları hak ettim. Fakat belleğin yetersiz. Birlik-teliğimizin diğer zamanlarına ne demeli. Ne sana olan aşkımda rol yaptım ne de Doğu Berlin'de bunun eğitimini gördüm. Kendiliğinden böyle oldu.

– Ben de seni sevdim. Ama sen ne biçim bir adamsın? Kim olduğunu bilerek benimle evlenip bana bir çocuk veriyorsun. Hubert'ı terk ettiğimde otuz dört yaşındaydım. Sana bir yuva, bir aile vermek için onu terk ettim. İyi niyetle. Bana bunu nasıl yapabildin? Rone'a bunu nasıl yapabildin?

– Özür dilerim, söyleyeceklerim bundan ibaret.

– Özür dileme. Hiç kimseye hiçbir şey söylemeyeceğim. Aptal değilim.

Carl karısını yeniden kazanmak için yapabileceği bir şeyin olmasını diledi. Fakat onun gibi adamlar mutluluk, çocuk yetiştirmek ya da bir eşe sahip olmak için doğmamıştı belki de. Nasıl olabilirdi ki? Bunu yapmak için her şeyden önce meşru olmaları, bir kimliğe sahip olmaları gerekirdi.

Carl Halman! Dr. Jekyl bile iki isimden fazlasına sahip değildi. Carl Halman. Andrei Gonzales. Jan Bogart. Pier

Varleine. Marcello Vitti. İsa Eskenazi. Likirgos Papyonopolos... Son 17 yıl içinde aldığı isimlerdi bunlar. Örneğin Pier Varleine'i alın ele; Çinhindi mücadelesi sırasında sağlık ekibinde bir erkek hemşire. İsa Eskenazi, bir Yahudi, Beyrut'ta bir antika satıcısıydı. Marcello Vitti, bir NATO üssünün yakınlarındaki berbat bir İtalyan kasabasında bir jigolo.

Sinirli bir şekilde gülerken bir yandan da plastik elbise askılarını birer birer boşaltıyordu. Gömlekler. Pantolonlar. Birdenbire şakaklarından ve göğsünden ter boşandı. Elleri ve bacakları tir tir titriyordu. Hayal mi görüyordu? İşte oydu. Gri çizgileri olan aynı yeşil-gri ceketti. Wenck'in ofisinde gördüğü ceket. Neydi ondaki numara? Lanet olsun, kafası durmuştu. Nokta. Evet, nokta. Oradaydı. Sağ cebe dikilmişti. Sadece bir mikroskopun tespit edebileceği bir şey. Kendisiyle temas kuruyorlardı.

Sağır ve dilsiz, orada öylece kalakaldı. Başka birisiymiş gibiydi. Dişlerinin ve bileklerinin ölçüsü gerçek olamayacak kadar büyüktü. Bedeninin her santimi ağrıyordu. Özellikle karnı. Kusabilmek için iki eliyle karnını ovuşturdu; kan burun deliklerine hücum etti.

Berbat bir beş yıl. Sonbaharlar. Kışlar. Dostluklar. Yalanlar. Hüngür hüngür ağladıkça yatağa daha çok kan boşaldı. Kanamaya aldırıldığı yoktu. Hatta tükenene kadar kanamayı istiyordu.

– Carl? Melinda odaya girdi. Ne oldu?

O söylemeye çalıştı ama kendinden geçti.

Kendine geldiğinde sabahtı. Melinda bir sandalyede oturuyordu. Belki de, “Her şeye baştan başlayalım Carl” demeyi isterdi. Fakat söyleyemedi. Rone’u düşünmeliydi.

– Galiba bayıldım ya da öyle bir şey.

– Öyle bir şey! Dr. Protechski’yi çağırdım. Bir sürü müsekkkin verdi sana. Kendinde DEĞİLDİN. Ona uğraman gerektiğini, tansiyonunun çok yüksek olduğunu söyledi.

– Ben iyiyim. Kuru temizleyicinin fişini bana verir misin lütfen?

– İşte burada. Biraz kahvaltı eder misin?

– Hayır. Hayır, diyerek omuzlarını silkti Carl.

Sonra enerjisini toplamak için hareketsiz bir şekilde ögle-

den sonra dörde kadar yattı. Kaçıramayacağı bir randevuydu bu.

Dakikası dakikasına 4.42'de bir taksi onu Central Park'taki kayıkhaneye getirdi. Carl buraya saklambaç oynamaya gelmemişti. Doğruca gri-yeşil ceketin bir eşini giyen adama doğru yürüdü. Kesinlikle oydu. Sinclair Sabastian'ın bir arkadaşı değil miydi o adam? Londra'daki casuslarından biri olan ibne.

– Selam Hubert.

Hubert bir çite dayanmış ördekleri besliyordu.

– Carl burada ne arıyorsun?

– Ceketini çok beğendim.

– Eski bir ceket.

– 23 nisan 1960 gibi mi?

– Evet o kadar eski. Öyleyse o sensin.

– Şaşırdın mı?

– Belki. Hubert ördeklere patates cipsi atmaya devam etti.

– Konuşmayacak mıyız?

– Konuşacağız.

İnsan kalabalığından uzaklaşarak korunun içlerine doğru yürüdüler.

– Evet Carl, öncelikle işler. Birisini vurmanı istiyorlar.

– Kimi?

– Mike'ı.

– Mike'ı mı?

– Evet doğru. O bizden biriydi.

– Onun tarafından olduğunu biliyor mu?

– Hayır, Hubert ceketini çıkardı ve bu yaptığıyla alay etti.

Uygulamamız gereken aptalca ritüeller.

– Onu vurmayı neden istiyorlar?

– Bilinen hikâye.

– Çift taraflı mı oynuyordu?

– Öyle.

– Ne zamandan beri bizimle?

– McCarthy günlerinden bu yana.

– Neden şimdi, bir fikrin var mı?

– O bir Yahudi. Hubert doğru söylüyordu.

– İsrail yüzünden mi?

– Öyle olmalı.

– Eminler mi?

– Olmaları iyi olur. Onun grubuyla bağlantılı olan herkes gözaltında. FBI, CIA, şehirdeki her lanet goril. Temiz bir iş yapman gerektiğini söylüyorlar.

– New York'un ortasında, muhtemelen günün yirmi dört saati korunuyordur ve onlar benden bir suikast düzenleme mi istiyorlar.

– Durumu idare etmek zorundayız değil mi?

– Bunu birisiyle görüşmek istiyorum.

– Kiminle?

– Santral Bir'le. Carl Hubert'ın avucundan bir patates cip-si aldı ve bir sincabın ağzına verdi.

– Görüşemezsin. Onlar Kanada'da. Seninle ilişki kuran benim.

– Santral Bir Amerika'da yokken mi burada olduğumuzu söylemek istiyorsun?

– Evet.

– Ne zamandan beri?

– Küba ablukasından beri. Hruşçev anlaşma yapmak için onları kurala uygun kanallara sokuyor.

– Anlaşma mı? Şaşırın Carl başını salladı.

– Dalga geçmiyorsun, ama ihtiyar domuzun nasıl olduğunu bilirsin.

– Mike beni biliyor mu? Carl bildiğini sanmıyordu ama yine de sordu.

– Onunla tanışman nasıl ayarlandı?

– Öylesine, aniden... Onunla tanışma fırsatı yaratmamı söylediler. Onun bir başlangıç işlevi göreceğini söylediler.

– Gerçekten de öyle oldu. Öyleyse bilemez.

– Ne zaman?

– En kısa zamanda.

– Kanada'yı kim yönetiyor?

– Hiç haberim yok. Hubert doğru söylüyordu.

– Moskova'yla bağlantı kurmak istediğimi söyle onlara.

– Olmaz.

– O neden peki?

– Buradaki yeni Santral İki sensin. Tebrikler.

– Ben mi? diye duygularını belli etmeden sordu.

– O sensin. Elli eyaletiyle Amerika. Ama sen kuralı biliyorsun. Direk Moskova'yla bağlantı kuramazsın. Eğer...

– Pekâlâ. Kanada başka ne yapılmasını istiyor?

– Birincisi, adamlarını yeniden gruplara ayır. İkincisi, Washington'da onların elçiliğindeki İtalyan memur var ya, NATO çöplüğüne gönder. Üçüncüsü, Arap hükûmetleri ile Teksas arasındaki gizli anlaşmayı iyice araştır. Özellikle birisini. Şu anda bunun ne olduğunu bilmiyorum, ama bu sözcüklerden birisini seçmeni istediler. Atlet. Pembe. Baca.

– Atlet.

– Güzel. Dördüncüsü. Yeniden tekrarlıyorum. Yetmiş, yetmiş beş, yetmiş iki.

– Yetmiş, yetmiş beş, yetmiş iki mi? Carl bunu belleğine kaydetti. Tamam, hepsine birden başlayacağım. Bana verecek biraz paran var mı?

– Nakit elli bin. Sana ulaştıracacağım. Bir şey daha var Carl, bundan sonra buluşma gerekçemiz olarak Melinda'yı kullanmamız iyi olur.

– Bu çok kötü.

– Neden?

– Boşanıyoruz.

– Anlıyorum.

Carl'ın Mike'la ilgili duyguları karmakarışıktı. Belki nefret etmekten çok, onu seviyordu. Roma'da tanıştıklarından beri dostluklarında pek çok iniş çıkış olmuştu. Hangi beş yıllık arkadaşlıkta bunlar olmamıştı ki?

Carl'a göre Mike, yerleşmiş geleneklere karşı çıkan bir kahraman ile yüksek zekâsını kullanmaya cesareti olmayan bir kaypağın garip bir karışımıydı. Ne yazık ki Mike'ın matematikteki yani toplama ve çıkarmadaki zayıflığı onu yaratıcılığından uzaklaşmaya zorlayarak büyük edebiyat yeteneğini gölgeleyip sınırlıyordu.

Carl onu *The Magazine*'e yardım ettiği yıllarda gözlemlemişti. Yazarlarla yakın ilişkisinde, özellikle genç yazarlarla, Carl onu vasatın ötesinde teşvik edici bulmuştu. Verici olmanın ötesinde de bencil.

Genç yazarlar Mike'a saygı duyardı. Bu anlaşılabilir bir şeydi, çünkü Mike modern düzyazıyı test edip anlayacak ülkedeki en önemli edebiyat eleştirmenlerinden biriydi. Mike,

genç yazarlara sadece "yazı"yı değil, kuşkusuz yayıncılık dünyasını da -bu dünyanın Bizans taktiklerini, başarı kazanmayı ve sistemin nasıl işlediğini- bilen daha deneyimli bir kalem neferi ve büyük ağabeyleriymiş gibi geliyordu.

Mike yapıtlarına değer verirse, onlara mesleklerinde ilerlemeleri için beklenmedik destekler veriyordu. Para bakımından yardımda bulunuyor, yazılarını düzeltip eleştirisini yapıyor ve onları itibarlı kişilerle tanıştıyordu.

Fakat bu "Hristiyanlık"ın altında, güç hırsı olan, neşeli bir şeyin ya da bir felaketin kokusunu aldığı anda her zaman karşı tarafa hızla geçmeye hazır başka bir Mike Greer vardı.

Genç romancı ya da şairlerin isim yapma dönemlerinde onlara keyifle eziyet eder, birbirlerine düşürür ve uşağı gibi davranırdı. Bir yazarın onun evini ziyaret ettiği her sefer, Mike o kadın ya da erkeğin kendisine bir süpermarket alışverişi yapacağını gayet iyi bilirdi.

- Tembel serserilere iyi oluyor.

Uygun bir mazeret göstermeden yapıtlarının değersiz bulunduğu kısımlarını kesip atardı.

- Ruh yok be adam, ukalalık yapıyorsun.

Kendisine bağlayabilmek ve patronun kim olduğunu göstermek için böyle davranıyordu. Mike birisini övdüğü ve kitabına bir önsöz ya da kitap kapağı için bir yazı yazdığı zaman, şu ya da bu yazarın kitabı ticarî başarı kazanamadıysa ya da sofistike dostları bu kitabı beğenmediyse, bir iki ay içinde depresyona girmesi alışılmamış bir durum değildi. Bu durumlarda, dehasını ihmal edip eliyle kendisini tahrip etmekten dolayı kendisine acırdı.

Mike sosyal konularda bileğinin hakkıyla yazan değerli bir makale yazardı. Uzun yazardı, bazen "in" insanlarda hoş bir heyecan uyandıran ama konuları itibariyle tartışmalı parlak belgesellerdi bunlar.

Tanınmış yazarlardan ve seçkinlerden nefret ettiğini iddia ederdi. Ama yine de bunlarla temasını gizlice sürdürür, bunu da Greenwich Village'in daha az şanslı genç insanlarından saklardı.

Kentin şık semtlerindeki partilerde zengin yazarlara ve sosyalistlere, kenar semtlerdeki zavalı yoksulların işeyecek bir lazımlıkları bile olmadığını ve kendisinden nasıl ödünç

bozukluk istediklerini anlatırken kendisini gaza getirirdi.

Mike'ın davranış tarzı da Carl üzerinde pek hoş bir etki bırakmamıştı. Şişman olmamasına rağmen, biteviye tıkanır, geçirir ve yellenirdi. Kapasitesinden fazla doldurduğu ağzında yiyecekleri çiğnerken, bir yandan da kadınlarla ilişkilerini çok teklifsiz bir üslupla, seks yapmak sanki evrendeki en kaba eylemiş gibi anlatırdı.

Mike'ın "vajina" takıntısı ve bir "zenci"yle tek bir homoseksüel ilişkiden sonra delirdiği rivayet edilirdi. Bir kadının ona hayır demesi, kadının ya ırksal önyargısından ya da eşcinselliğinden kaynaklanırdı. O kendi "piliç"lerini arkadaşlarından sakladığı halde, herkesin kendininkini onunla paylaşmasını beklerdi.

Ama yine de Carl'a göre Mike büyüleyici bir insandı. Duyguları iyi olsun olmasın, genç yazarlarla sevgi ve nefret arasında gidip gelen canlı ilişkisini takdir ediyordu. Çünkü iyi insanların hepsinin ortaya koyduğundan daha fazla iyilik yapardı.

Yahudiliğin harika tarafı vardı onda. Sonuna kadar insan; bir iki kadehten sonra müthiş bir sohbet adamı olurdu; yalnızca anlık dünyanın değil, aynı zamanda o dünyanın birçok kâbusunun da farkındaydı.

Mike ofisten içeri girdiğinde Carl bir şaire daktiloda ret mektubu yazıyordu.

- Bu gece yemeğe çıkmaya ne dersin?
- Rone'a evde olacağıma söz verdim.
- Öyleyse sana bir öğle yemeği ısmarlayayım.
- Olur. Carl hayır diyemedi.

Meksika lokantası PJ'de chili ve bir sürü margarita yediler. Uzun zaman kimse ağzını açmadı.

- Tanrı aşkına Mike, burada ne oluyor, bizim adamlar birer mumya gibi oturuyorlar?

- Hayalet gibi ha? Carl dün düşünüyordum. Seninle beş yıldır tanışıyoruz ama birbirimizi gerçekten tanımıyoruz. Sen mesela, yıllardır sende bir şeyler olduğunu ve bir gün ortaya çıkacağını hissettim hep. Ne olduğunu bilmiyorum ama böyle olacak. Belki senin olmayan bir çocuk, bitirmediğin bir okul ya da seni terk eden bir kız. Bunları hepimiz ya-

şıyoruz ve olaylar unutulmuş bir sevgiliden daha az romantik.

– Bir kız meselen mi var? Carl gülümseyerek sordu.

– Keşke olsaydı ama başka bir şey. Sana bir soru soracağım, ama lütfen dürüst ol. Erişkin olduktan sonra bir yola inandıysan ve kendini bu ideallere adadıysan, sonra ne olur da günün birinde bu ideallerden vazgeçebilirsin? Ya da bunların tam karşı kutbuna geçebilir misin?

– Bu, ideallerin ne olduğuna bağlıdır.

– Pekâlâ, bu dünyada sefalet ve bir o kadar da ıstırap var. Fakat eğer insan bireyciliğin şu ya da bu öğretilerden daha önemli olduğuna inanıyorsa, yetişkin bir insanın bir tarafı diğerine tercihi uzun boylu değişebilir mi?

– Mike, hepimiz öncelikle kendimize karşı sorumluyuz ya da böyle olması gerekir. Ama haklı ve haksız olma gerçeğini görmemezlikten gelmeye kalkacak olursan, sonunda kendinden kaçamazsın. Tarihsel olarak bakalım. Spartacus haklıydı. John Brown da. Zola da. Onlar için başka bir şey düşünülemez.

– Biliyorum, biliyorum, güzel bir insan olduğu halde, insanlığa karşı suç işleyen bir Romalı ya da Güneyli gibi hissedemez mi insan kendisini?

– Mutlaka. Ben ve birçok kişi de. Bu da bizim ikiyüzlü olmadığımızı gösterir. Fakat boyunduruk altındaki insanların refahına karşı bir Romalı ya da Güneyli gibi davranıyorsan o başka bir şeydir. En kötü anlamıyla bu zinadır.

– Biliyor musun Carl, bugünlerde tam Billie Holiday oldum...

– Billie Holiday mi?

– Yani kederliyim... Vietnam'da yaptıklarımız konuşulmuyor. Buna karşılık komünizmden de sıkıldım. Ortadoğu ve bir Yahudi olma meselesini ele al. Filistinlileri zayıflatma yöntemlerimizden utanç duyuyorum. Öte yandan Araplara da hiç sempati duymuyorum. Fakat haklı ya da haksız olsunlar, İsraililere karşı sevgi doluyum. Yahudilere Avrupa'da ve daha önceleri yapılanları nasıl unutabilirim?

– KÖTÜLÜĞÜ ya da Avrupa'nın Yahudilere yaptıklarını hiç kimsenin inkâr edebileceğini sanmıyorum. Fakat bunun Ortadoğu sorunuyla ilgisi ne? Yani birinin evini yakıp, sevdiğin insanları boğazlaması, sana hiçbir zarar vermemiş

başka bir insanın evine taşınma, onu kışın ayazda, yazın güneş altında bırakma hakkı vermez.

– Ama ya evleri yakılan kişilerin hakkı? Yapmak zorunda olduklarını yaparlarsa onları suçlar mısın? Güçlüler dünya yüzünde bannır. Kurabiye kırıntıları nasıl kalıyorsa öyle, değil mi?

– Ama öyle olmamalı Mike. Olmamalı çünkü, eğer mazeretler bize nefret ettiğimiz bir şeyi yapma hakkını verecek olursa, faydası ne olur bunun?

– Kabul. Ama ya onlar senin halkınsa? Onların başına bütün bunlar geldikten sonra, onlara sırtını dönebilir misin?

– Dönemezsin Mike, ki dönmemelisin. Onlara yardım etmek için yapman gerekeni yap.

Carl masada ritm tutuyordu. Mike, Carl'ın kendisinin celdadı olduğundan kuşkuluyor muydu? Yahut günah mı çıkarıyordu? Carl ikincisine inandı.

Adı Elsie O'Leary'ydi. 1937 yılında Richard ve Vera O'Leary'nin çocuğu olarak doğdu. Babasını ne çocukken ne de sonra pek fazla görmedi. İkinci yaş gününde, Richard O'Leary ve birkaç acayip tip daha, bir Dublin gecesinde, Tanrı'yı unutacak kadar sarhoşken muhafız alayının atlarıyla kaçmayı düşündüler. Yaptılar da.

CİD'nin¹ Pops O'Leary'i tutuklaması iki hafta sürdü. Sonra yargıç onu yararlı olsun diye iki hafta hapse attı.

Savaş sırasında İrlanda'da yaşamak zordu. Tanrı kralın belasını versin. Vera O'Leary'nin mesleği hizmetçilikti ve bebeğine bakmak için elinden geleni fazlasıyla yaptı. Fakat zamanla viskiye alıştı ve önüne gelen adamla düşüp kalkmaya başladı. O yüzden sonunda erkek kardeşi Sean O'Leary, minik Elsie'yi Manchester'a getirmesi için karısını gönderdi. Onun hiçbir yeğeni açlıktan ölmeyecekti. Bir duvarcı olan Sean O'Leary, Tanrı korkusu olan bir adamdı. Viskiye elini sürmezdi. Bağlı olduğu kiliseye itaat ederdi. Düzenli ve çok çalışırdı. Elsie hiç kimseye sorun olmadı. Pek iştahlı bir çocuk değildi. Hiç yaramazlık yapmadı. Karnesi iyi notlarla

¹ Scotland Yard suç araştırma departmanı (*Sriminal Investigation Department of Scotland Yard*). (ç.n.)

ışıldıyordu. Elsie topu topu on yedisindeyken kendi kaderini aramak için Londra'ya gitti.

Çalıştığı Pakistan lokantasında bir akşam memleketilisi olan, vahşi balı T. D.'nin masasına servis yaparken, T. D. bu İrlandalı çocuğa acıdı ve İrlanda Havayolları'na kız için bir tavsiye mektubu yazdı.

– Uçaklarda olmak ne de kıyak iştir.

Uzun boy. Çingene gibi siyah saçlar. Güneş ışıltılı kahverengi gözler... Elsie mükemmel bir hostes olmuştu. Kurallara aykırı olmasına karşın uçak havalanır havalanmaz yüksek topuklu ayakkabılarını çıkarıyordu. Hiçbir yolcu, kadın ya da erkek, Elsie'nin bacaklarından gözlerini alamıyordu.

İki yıl sonra Frankfurt'ta bir Alman ressamla evlenmek için göklere veda etti. Edwin Rommer diye biriyle evlendi. Stalag Esir Kampları'nda ölenlerden biri olan Hamburg tiyatrosu sahne tasarımcısının oğluydu. Rommer, çoraplarına kadar bir bohemdi. Hiçbir çorabının rengi birbirine eş değildi.

Amcası Elsie'den birkaç zamandır haber almamıştı ve bir gece onu kucağında bir kız bebekle Manchester'a geri dönmüş görünce müthiş mutlu oldu. Elsie kocasından boşanmış olduğunu ve ondan biraz para aldığını söyledi. Yeni bir başlangıç yapmak için Amerika'ya gitmek istediğini anlattı. Amcası çocuğu evlat edindi.

Elsie Amerika'ya hizmetçi olarak geldi ama daha sonra vizesini öğrenci vizesine çevirdi. Chinatown'daki bir avukat bütün bunları ayarladı. 1961'den 1963'e kadar Hunter College'da halkla ilişkiler öğrenimi gördü. O gün, 1965'in nisanında New York Telefon Şirketi'nin Lexington şubesinde satış elemanı olarak çalışıyordu. Yetmiş iki buçuk milletten birisiydi. Ama artık Dublin ya da Manchester aksanıyla konuşmuyordu.

– Yardımcı olabilir miyim efendim?

– Evet olabilirsiniz.

Yakışıklı adam oturdu.

– Bir stüdyo daire kiraladım ve telefon bağlanmasını istiyorum.

– New York'ta numaranız var mı efendim? Elsie kulağının arkasından kalemi aldı.

– Evet, eviminki.

– O zaman sorun olmaz. Bana lütfen adınızı, adresinizi ve telefon numaranızı verin.

– Carl Halman. 17 1/2 Gramercy Park East. Telefon numarası, 223 33 45.

– Stüdyo dairenin adresi lütfen.

– 150 1/4 East Side Drive. İkinci kat.

– Sizi evden ararız, böylece telefonu bağlamaya geldiğimizde stüdyoda birisi bulunur; bu uygun olur mu?

– Tamam. Bakın, benim bir arkadaşım var; adı Mike Greer. 1 1/2 East 8'de oturuyor.

– Evet?

– Ben Nisan 23'üm. O halledilecek. Fakat korunuyor. Temiz bir iş istiyorum. Bir sürü uyuşturucu kullanıyor. Eğlencesine. Anlıyor musunuz?

– Bunu benim yapmamı mı istiyorsunuz? Kadın not almaya devam ediyordu.

– Hayır. Gustave Speinermann diye birini arayın. Bronx'ta 6-2 Jerome Avenue. Nisan 23'ten bahsedin ona.

– Bahsederim. Geldiğiniz için teşekkür ederiz efendim.

Carl profesyonelleri severdi ve bu İrlandalı kız da öyleydi. Kıza Nisan 23 olduğunu söylediği zaman gözlerinde en ufak bir şaşkınlık belirtisi yakalayamamıştı. Mükemmeldi bu. Adamları iyi eğitilmişti.

Hey, bu harikaydı. Ait olduğu yere geri dönmek. Bu onun mesleği idi.

Kendi kendine konuştu.

– Şevçenko, domuz herif, şu sıralarda nerelerdesin? Ağzına tekme basmak istiyorum.

Beşinci bölüm

Carl'ın ölüme ilişkin değişmez fikirleri vardı ve bununla ilgili birçok senaryo düşünebiliyordu. Bunların bir kısmı dünyevi, bir kısmı da uhreviydi. Fakat hayatını tümüyle boşaltıp kendine özgü yeni bir biçime sokan ölüm, belleğindeki en taze anıydı.

Babasının banknotlarını bozdurup evi terk ettikten sonra, sırf Nazilerin başına gelenlerin zevkini tatmak için bir süre Almanya'da kaldı. Belki büyük savaşa pek dikkatini yöneltmedi ama bu onun şiddetli bir antifaşist olmadığı anlamına gelmiyordu. O bir Nazi mağduruydu.

Almanya harabeye dönmüştü. Açlık ve yüksek ateş atbaşı gidiyordu. Ölümün bırakıp gitmekte hiç acelesi yokmuş gibiydi ve zaten ölüm bazen yaşamdan daha faydalı oluyordu, çünkü ölümün pratik hayatta faydası vardı; örneğin bir Müttefik asker ailede ne kadar "ceset" olduğunu dikkate aldığı zaman, bu ekstra bir eklemek ve çikolata karnesi alabileceğiniz anlamına gelebiliyordu. Fakat hayatın kendisi *ruh*-suz değildi. Eğer yaşamınızı sürdürmeye cesaretiniz vardıysa, ilk önce Almanya'yı beslemeniz gerekiyordu. O sizin eşeginizdi. Eğer siz bir kraut'sanız.

Galiplerin mağluplara bahsettiklerini hakaret kabul eden Carl, Paris'e giden bir trene atladı.

Tanrı'ya şükürler olsun ki Paris'teki Fransızlar, Alman tankları tarafından topraklarının işgal edilmesinin üzerin-

den daha bir yıl bile geçmediği halde, böyle bir izlenim vermiyordu. Belki yiyecek sıkıntısı vardı ve işsizlik yaygındı ama hiç kimse aç değildi, şarap mahzenleri doluydu ve sevişme eskisi kadar revaçtaydı. Burada kendi yaşındaki İskandinav öğrencilerle Couple'de oturup geceler boyunca dünyanın geleceğini tartıştılar.

Varılan sonuç, savaşın sona ermeyeceği yolundaydı. Hitler'in savaşı ırkçı bir savaştı, kuşkusuz bölgesel hedefler de vardı ama yine de ırksaldı. Kimin saçının kiminkinden daha sarı, kimin çenesinin kiminkinden daha güçlü olduğunu kanıtlamak amacıyla insanlık korkunç (otuz milyondan fazla hayat) bir bedel ödediği halde, cevaplanması gereken asıl soru hâlâ duruyordu.

Hangi ekonomik klik dünyaya hâkim olacaktı. Kapitalistler mi, sosyalistler mi? Detant olasılığı var mıydı?

Hayır, ufukta detant gözüküyordu, en azından bir süre için. Geleceğin düşmanlığı iki imparatorluk arasında olacaktı. Savaştan gururlu ve güçlü bir ulus olarak çıkan ABD bir taraftaydı; öteki tarafta da, fena halde yaralı ama yine de Churchill'in dediği gibi, mihver devletlerin bağırsaklarını döken askerî gücüyle SSCB vardı.

Carl'a göre artık tarafsızlık mümkün değildi. Birini öteki ne tercih etmek zorundaydı. Rusya ve uyduları. Yahut Amerika ve onun muz cumhuriyetleri.

Carl varlıklı, orta sınıf bir aileden geldiğine göre, onun doğal seçiminin Amerika olması gerekirdi. Fakat onun kuşağına göre değildi bu. Onun kuşağı kendi atalarıyla birlikte yaşayamayacak kadar Pancho Villa'ya hayrandı. Rusya haksızlığa uğrayan taraftı. Rus öğretisinin (o sıradaki durumda) ABD'ninkinden daha güçlü ya da daha insancıl olduğunu düşündüğünden değil, yardıma daha çok ihtiyacı olduğundan dolayı Rusya'yı seçti. Hukuk öğrenimi ona hiçbir şey öğretmediyse de, içindeki denge bilincini ortaya çıkarmıştı. Ve ibre Amerika'dan yanaydı. Amerika'nın yeni kuşak yayılcılığı, eğer kontrol edilmezse, küçük ülkelerin egemenlik hakları ve barış için büyük bir felaket oluşturabilirdi. Carl onların yalnızca Latin Amerika ülkeleriyle yitineceklerinden kuşkuluydu.

Bir diğer faktörse duygusaldı. Annesi Rus'tu; gerçi "Be-

yaz" Rus'tu ve bolşeviklere lanet ediyordu ama, Carl'ı pek çok gece Rus Ortadoks ilahilerini mırıldanarak uyutmuştu.

Carl hiçbir zaman avukat olmak istememişti. İdealist değildi, bütünü saçmaydı ve bir taktik meselesiydi. Yalnızca yasa koyucuların suratlarına bir tokat atar gibi oynayabileceği için seviyordu yasaları. Var olan yasalar belirsizdi. Bir sınıfı öteki karşısında kayırıyordu. Mahkemelerde bir reform yapılması, yaşlılar ölmediği ve kendilerine benzer gençler yetiştiği sürece olanaksızdı. İşçi sendikalarını inatla baltalayabilen, kadınları yurttaşlık haklarından yararlandırmayan, kimin nerede, kiminle toplanması gerektiğini ilan eden, vergilerle küçük esnaf kitlesini küçülten pinti budalalar. Ve çok aç ya da çok cahil olanları darağıcına gönderen.

Rusya tarafında olmaya karar verdi. Stalin'den nefret etmesine karşın, böyle yapması gerekiyordu. Rus Devrimi'nin, yasaları ezilenlerin lehine çevirmekte başarısız olmasına karşın. Fakat şimdi bu ikilem geneli kapsıyordu ve çok karmaşıktı. Hakaret ya da polemikten fazlasını gerektiriyordu.

Kendisini bir sosyalizmin torpidosuna nasıl çevirecekti. Yine de sistemi tamamiyle anlaması gerekiyordu. Daha zaman vardı ve para henüz suyunu çekmemişti. Böylece kendisine Ortadoğu'ya bir seyahat ısmarladı.

Onun romantizm içinde Ortadoğu'ya gitmesinin nedeni Haçlılar değildi. Çocukluğunun iki yılı babasının Baltık Havayolları'nda avukat olarak çalıştığı İstanbul'da geçmişti. Babası sürekli hasta olan karısı için bu görevi kabul etmişti. Annesi böbreklerinden rahatsızdı ve doktor ılıman bir iklim tavsiye etmişti. Carl on üç yaşındaydı ama yine de Galatasaray Lisesi'nin hazırlık sınıfında Türkçe konuşmayı çabucak öğrenmiş, aksanı onu Türk çocuklarının maskotu haline getirmişti.

Bugün bile onu en fazla keyiflendiren rüyası, kendisini Boğaz'da yüzerken gördüğü rüyadır. Yelken açmış teknelerde kadın ve erkekler şarkılar söylerdi. Ona tekneye binip binmeyeceğini sorarlardı.

Boğaz'ın dalgalarında sallanırdınız.

İlk durağı kuşkusuz İstanbul oldu ve eskiden takıldığı yerlere gitti; Kabataş, Pera, Büyükkada. Sonra, Akdeniz'e, Ro-

ma harabelerinin en gizemli yeri olan Silifke'ye bir bilet aldı. Böyle duymuştu.

Silifke bir elma gibi ikiye bölünmüş ufak bir yerdi. Akdeniz'e -Akdeniz, Türkler Mediterranean'ı böyle adlandırıyor- dökülen vahşi bir ırmak, burayı ikiye ayırıyordu ve iki yaka tahta bir köprüyle birleşiyordu. Kasabanın tek kahvesinde dinlenecek, nargile içecek, Pirandello okuyacak, hayallere dalacak ve göz kamaştırıcı sıcak dalgaların arasında kaybolacaktı. Kasabanın elektriği yoktu; gece karanlık peleriniyle güneşi örttüğünde, gaz lambaları tüm yanmadayı, Prometheus'un bir zamanlar parçası olduğu sonsuz geceye benzetiyordu.

Bazen at, bazen eşek sırtında Carl ile rehberi durmadan tepelere tırmanıp başka başka yollarda uzun ve çetin yürüyüşler yaptılar. Her yolun sonu Roma'ya çıkıyordu. Bu muhteşem eserleri şu yamyamlar, köleliğin savunucuları yapmıştı.

Yağmurlu bir ikindiye kadar sakın geçen günlerden sonraki günler, açıkça görülmeyenleri gözler önüne serdi. Carl insanların semer için de mum için de pazarlık ettiği pazarda dolaşıyordu. Pazarın oldukça yakınında, caminin hemen önünde çocuklar yerdeki tuhaf kabarıklığın çevresinde halka olmuştu. Ne olduğunu görmek için oraya doğru yürüdü.

Islak gazete kâğıtlarının altında mutlaka bir ceset olmalıydı. Carl'ın rehberi Topal Salih, gazete kâğıtlarını özenle kaldırdı. Evet bir ölüydü.

- Ölüm aşka benzer, dedi Topal Salih, sakat bacağına vurarak. Geldiği zaman, geride arzu edilecek hiçbir şey bırakmaz. Eğer zengin değilsen ve ölen adam arkasında genç bir dul bırakmıyorsa. Ama bu zavalcılık zengin değil. Henüz on sekizinde bile yok. Bahse girerim ki bu bir am bile düzeme-den eşek cennetine uçtu.

- Ne olmuş ona Salih?

- Bir şey değil. Tarlada tetanos kapmış. Buraya getirilinceye kadar, hoop, ölmüş. Zaten doktorun yapabileceği pek bir şey yok. Doktorun tetanos serumu yok. Eğer paran yoksa ilaç da yoktur... Şehirde yaşamıyorsan ve hükûmette dayan yoksa...

– Yani tetanos serumu olmadığı için mi öldü? Bu lanet olası şey yalnızca birkaç lira.

– Hayır, yollarımız düzgün olmadığı için öldü. Ulaşım imkânı yok. Yol olmayınca, hasta çöldeki bir balığa benzer... Geçen sonbaharda burada bir öğretmen vardı... Bunun için Ankara'ya bir dilekçe gönderdi. Şimdi hapiste. Onun bir komünist ya da öyle yabancı bir kelime işte, olduğunu söylediler.

Carl Almanya'yı görmüştü. İşçilerin enkazdan ve topraktan yüzlerce kadın ve çocuğu çıkarmalarını izlemişti. Bedenleri yoktu. Bacakları kopmuştu. Bu onu bu kadar sarsmamıştı.

Doğduğu kentte, akciğerleri zayıf işçiler düzinelerle ölürdü, çünkü çamlı tepelerdeki sanatoryumların ücretlerini karşılayamazlardı. Bu da onu bu kadar sarsmamıştı.

Fakat Eros başıyla ve gözlerinin üzerine düşen perçemiyle bir balon gibi uçup giden bu genç... Çıplak kolları mürekkep mavisi, yüzünün cildi pembe-siyah, en ucuz kaderle ölmüş olan bu çocuk onu delicesine sarsmıştı.

Bir köylü birdenbire onun ikiz kardeşi oldu. Kan akraba-sı. Birisi bu pembe-mavi kirli rengi silip çıkarmalıydı ondan.

– Hazır mısın?

– Birçok kez olduğu gibi. Carl öfkeyle cevap verdi.

– Arabayı alacağım.

– Ne için?

– Daha sonra mezarlığa gitmeyecek miyiz? Melinda siyahlar giyinmişti.

– Sanırım öyle. Carl çenesinden akan terleri sildi.

Batı yakasında ufak, kasvetli bir sinagogdu ve ağzına kadar dolmuştu. Carl ve Melinda girişin arkasında duruyorlar ve tümü asık suratlı olan tanıdık yüzleri başlarıyla selamlıyorlardı. Mike'ın akrabalarının yanında Hubert duruyordu. *The Magazine*'in tüm çalışanları. Rosenkratz'lar. Ünlü ve pek ünlü olmayan edebiyatçılar. Mike'ı seven genç yazarlar. Aynı zamanda zenci cazcı bir çift de vardı. Mike'ın evi birçok hafta sonu bir araya gelip müzik yaptıkları yerdi.

Sonra kasvetli, ufak tefek bir haham altara çıktı ve Mike'ın nasıl ve neden intihar ettiği hakkında bir şeyler mı-

rıldanarak bir konuşma yaptı. Sodom ve Gomore. Mike'ın kulakları bunlara tıkalıydı. Hahamın kıyafetini de beğenmedi; öyle yağlı ve buruşuk kahverengi bir takımdı ki.

Carl daha önce bir tapınağa hiç gitmemişti. Hristiyan ya da Musevî. Ah, olamaz. Bir zamanlar, çok küçükken arkadaşlarıyla top oynadıklarında, bir penaltı vuruşuyla top mahalle kilisesinin her zaman açık duran kapısından içeri girerdi. Topu almak için hepsi içeri koşardı. Kilise onu korkuturdu. Kilisenin soğukluğu ve kasveti. Havası kızarmış domuz dizi gibi kokardı. O zamandan beri o koku burnundan hiç gitmedi ve hatırladığı her sefer ona kusma duygusu verdi.

Carl'ın annesi Adelaida Fillipovna dindar bir insandı. İfrat ölçüde bir dindardı. Fakat babası uhrevî konuları öylesine geçiştirirdi. Ateist değildi ama kilise müdavimi de değildi ve biricik oğlundan şu ya da bu olmasını istememişti.

Ayin sona erdiği zaman biraz gözyaşı döküldü. Yaşlı insanlar sinagogun önünde toplandı. Yaşlı Yahudiler güneşten istifade ediyorlar, Mike'ın arkadaşlarıysa çene çalıyorlar, el sıkışıyorlar ve Mike'ı övüyorlardı; ne kadar tatlıydı, ne kadar olağanüstüydü.

Sahte övgüler ve duyguların böyle açıkça sergilenmesi Carl'a sıkıntı verdi. Istırap mahrem bir şeydi ve insan acı çektiğinde, şimdi çektiği gibi, bunu sadece kendisine saklamalıydı. Hiç kimseye bir şey söylemedi. Carl, öldüğünde cesedini çamdan bir tabuta çabucak tıkacaklarını umut etti.

Törenler, cenazeyi beklemler, pahalı defin işlemleri. Hah! Bütün bunlar boştu. İnsan hayvanların bu dünyada yaşadıklarına dair birbirlerine güvence verebilmek için bir toplanma bahanesiydi bu. Azrail'in tırpanından korktuklarından değil. Aynı gece orgazm olmaya hazırlanırlardı.

Carl Mike'ın kız kardeşiyle daha önce tanışmıştı. Evinde yemek yedirmeden Carl'ın gitmesine izin verdiği hiç vaki değildi.

– Ah Carl, Mike'ın seni ve Melinda'yı ne kadar sevdiğini bilirsin. Şimdi bu oldu. Ama neden?

– Vera, sizinle gelecek cesareti bulamıyorum. Gelmezsem beni affedebilir misin?

Vera onu öptü. Anlayışla karşıladığını söyledi. Carl Melin-

da'ya, neresi olursa olsun onunla birlikte bir yere gitmek istediğini söyledi. Mezarlığa gidemeyecek kadar üzgündü.

- Coney Adası'na gittin mi hiç?
- Hayır.
- Oraya gidelim o zaman.
- Beni Manhattan'dan çıkar yeter.

Birazcık çekingen olsa da, Melinda sonuç olarak sempattikti.

- Casuslara Coney Adası ya da Özgürlük Heykeli gibi turistik yerlere gitme izni veriliyor mu?

Melinda kötü niyetli değildi. Belki Carl'ın moralini biraz düzeltmeye ya da olanları unutmaya çalışıyordu. Carl'ın hiç umurunda değildi.

- Turist olmaya zamanları yoktur.
- Ama sen 1961'den beri casusluk yapmadığını söylemiştin. Melinda yüksek sesle güldü.
- Fark etmez, her zaman çok meşguldüm.
- Gerçekten de öyleydin. Melinda batı yakası otobanına yöneldi.

Carl'ın ruh hali sohbet etmeye müsait değildi. Tek düşündüğü bir şişe içkiyle kafayı bulmaktı. Hangisi olursa olsun. Mike'ın ölümü ona çok acı veriyordu. Ama ölüm emrini kendisinin vermiş olduğu aklına gelmiyordu. Ya da aklına geliyorduyse da, bu ona önemsiz gönünüyordu. Carl sadece Mike gibi dinamik bir insanın ölmesi gerektiği için üzgündü. İyi orospu çocuğu ve onun zenci orospularla ilgili masalları.

Santral Bir'in onu neden yok ettirdiğini gerçekten bilmiyordu. Bunun arkasında ne vardı? Mike, Yahudi ya da değil, rasgele ihanet suçu işleyecek tipten bir adam değildi. Bunda çorba gibi karmakarışık bir hale gelen lanet İsrail-Arap meselesinin ötesinde bir şey vardı.

Bilgisiz olma duygusu hücre hapsi kadar tiksindiriciydi. Bir kez hapiste yatmıştı. Tüm ülkelerin içinde Bulgaristan'da. Şevçenko onu kaçırdığı için şanslıydı. Hücre hapsinde insanı mahveden şey, tuvalete gidememek, uyuyamamak ve tıraş olamamak değil, o çelik sessizliğinin yakınında olmaktı.

- Brooklyn'e geldik, diye uyardı Melinda.

Dönüp gözlerini kapattı. Lanet olsun, Brooklyn'i Melinda biliyor muydu?

– Atinaaaaa, diye bağırdı kondüktör.

Silifke'den İstanbul'a döndüğü zaman öfke ruhunu kavuruyor, içi yanıyordu. Sosyalist hedefe hızla yürümezse çıldıracaktı. Ama nasıl? Askerî ataşayla görüşüp kendisini komünizme adama kararı aldığını anlatmak için doğruca Rus Büyükelçiliği'ne gitse miydi?

Hayır, bu çocukça olurdu. Vize verecek alt kademe bir görevliyle bir randevu ayarladı.

– Annem Rus. Sanıyorum bu bana Sovyet Cumhuriyeti'ni görme hakkı verir.

– Anneniz neden Rusya'dan ayrıldı?

– Cahildi.

– Özür dilerim ama size bu hakkı veremeyiz.

– Birisiyle konuşup benim dürüst olduğumu anlatamaz mısınız? Yardım etmek istiyorum.

– Bizim yardıma ihtiyacımız yok. Şimdi lütfen, ilgilenmem gereken başka şeyler var.

Korktu ve oradan ayrıldı. Hayatı onların ve onu kullanmak istemiyorlardı. Fakat bir şey ona İstanbul'dan kısa zamanda ayrılmamasını söyledi.

Haklıydı. On dokuz gün sonraydı. Otel odasında derin uykudayken camın açıldığını duydu. Luger'ine uzanırken bir adam homurdandı ve ışığı açtı.

– Bir aptallık yapma.

Büyükelçilikten bir Rus'tu. İçeri neden böyle garip bir yolla girdiğini açıklamak için hiç nefes tüketmedi.

– Bizim için çalışmak mı istiyorsun?

– Evet.

– Pekâlâ, sana bir şans vereceğiz. İşte sana iki bin İngiliz pound'u ve şifreli bir mesaj. Bunları başına bir şey gelmeden gümrükten geçirmen ve Atina'ya ulaştırman lazım.

– Söylediğinizi yapacağım.

– Fakat senin kim olduğunu anlarlarsa, ölümüne yol açabilir. Biliyorsun ki Yunanistan'da bir iç kargaşa yaşanıyor.

– Dikkatli davranırım.

Atina'da Eleuteria Oteli'nde bir oda tutacak ve bekleyecekti. Talimat çok basitti.

– Peki sonra ne olacak?

– Ne olacaksa olacak, dedi Rus kabaca.

Gerçekten de pek fazla bir şey olmadı. Pasaportu usulüne uygundu. Tren Yunan sınırına yaklaşıırken, ince bir termometrenin içindeki şifreyi kış deliğine sokmuştu. İki bin pound kendisini Atina'da bekliyordu. Bu işi yapmak çok büyük bir maharet gerektirmiyordu. Babasının Banca Commerciala Italiana'daki eski bir arkadaşına bir telefon edecekti. Ortadoğu'da denildiği gibi, bir bankacıdan daha sahtekârı iki bankacıdır.

Hikâyenin Atina'daki bölümü olaysız geçmedi. Eleuteria Otel'i'ne girdiği aynı akşam, Yunan gizli polisi tarafından tutuklandı. Üç gün üç gece onu aç susuz ve kimseyle görüş-türmeyerek kent dışındaki bir dairede tuttular. Sorguda epeyce itip kaktılar. Kimdi? Komünist bir ajan mıydı? Kimlerle temas edecekti? Yoksa kurşuna dizilmeyi mi tercih ederdi? Komünist bir ajan kendi saflarına geçtiği için onun hakkında her şeyi biliyorlardı. Gizlice getirdiği mesaj nerede saklıydı?

İşte bu sondu. Vurulacaktı.

– Faşizme ölüm. Çok yaşa Stalin!

O zamanlar ne kadar naifmiş.

Fakat üç günlük uykusuzluk ve dayak onun dilini çözmedi. Bir döneke olarak ölmektense, bir erkek olarak ölecekti.

Sonra okullu kızlar gibi kıkırdayarak ona Yunan gizli polisi olmadıklarını bildirdiler. Demek oluyordu ki bunlar kendisiyle bağlantı kuran Ruslardı.

Meğer hepsi bir tiyatro gösterisiymiş.

– Lanet olsun sizin adamlar bileğimi mahvettiler, diye yakındı Carl.

Bugün bile o ayağı hafifçe topallıyordu.

– Güzel bir limonlu çorba ile iyi bir uyku onu tedavi eder. Birkaç da aspirin.

– Bankada senin adına yatırılmış parayı gidip alayım mı?

– Hayır.

– Neden?

– Düzmeceydi. İstanbul'daki İtalyan şimdiye kadar onu halletmiştir.

– Öyleyse şifre de düzmeceydi.

– Doğru, çok zekisin. Peki nereye sakladın onu?

– Hiçbir yere. Sadece sıçmam lazım.

- Yarın Arnavutluk'a gideceksin. Orada seni bekliyorlar.
- Kim?
- Kimse kim.

Carl'ın Şevçenko'yla tanışması işte böyle oldu. Tanışma Tiran'daki Rus Büyükelçiliği'nde gerçekleşti.

- Otur. Şaşı gözlü, iri cüsseli adam ona bağırdı.
- Teşekkür ederim Yoldaş.
- Adım İvan Şevçenko. Senin için. Bu raporda senin parlak bir genç olduğun ama çok şey öğrenmen gerektiği yazılı. Şimdi oğlum, seni yanımda Moskova'ya götüreceğim.
- Söylediğiniz her şeyi yaparım Yoldaş. Carl ayağa kalkıp selam verdi.

- Otur. Tuhaf bir adamsın, öyle değil mi? Şevçenko yine bağırdı ona.

Moskova'da uzun bir talim ve bir dizi denemeden geçtikten sonra onu Sverdslosk'taki GRU'nun acemi okuluna gönderdiler.

İki yıl sonra Rus gizli servisinin bir yüzbaşısı olarak oradan mezun oldu. Sınıfındaki on beş kişi içinde dördüncü olmuştu. 1948'in mart ayıydı. Üzerinden uzun zaman geçti.

- Bu ülkeden nefret mi ediyorsun? Melinda sosisli sandviçini yiyordu.

- Neden nefret edeyim?
- Bu ülkenin aleyhine çalışıyorsun.
- Bu çok geniş bir tanımlama. Buranın aleyhine çalışmam Rusların burayı işgal etmesini istiyorum anlamına gelmiyor. Benim meselem Amerikalılarla değil. Benim oğlum da Amerikalı.

- Kendinle çalışmıyor musun o zaman? Ben ve Rone...
- Melinda, benim savaşım size karşı değil. Hatta hiçbir Amerikalıya karşı değil. Ben de başka birçok kişi gibi, sadece Amerika'nın Rusya'dan fazla güçlenmesini engellemek için burada bulunuyorum. Böylece haritada bir eşitlik oluyor. Basmakalıp ama bu gerçekten böyle.

- Ama sen her zaman Amerikan sisteminin en iyisi olduğunu söylerdin. Yalan mı söylüyordun?

- Hayır. En iyisi. Şaşaalı günlerinde Antik Yunan da dünyadaki en iyi sisteme sahipti. Gerçek bir demokrasi vardı.

Adalet sert değildi. Kültür her Yunanlı için mevcuttu. Buna karşın bütün o özgürlük ifadeleri olduğu zamanlarda köle barındırıyorlardı ve ekonomileri başka ülkelerin zenginliklerine dayanıyordu.

– Bizim kölemiz yok, Tanrı aşkına.

– Elbette yok, eski devirlere benzemiyor. Gettolarda kimlerin yaşadığına ve modern köleliğin ne olduğuna girmeyelim... Venezuela, Bolivya, Panama...

– Rusya'nın da Macaristan, Polonya, Romanya, Çekoslovakya var...

– Doğru. Himayeci amaçla yapıyorlar bunu. Bu da yanlış. Ama Domuzlar Körfezi Çıkarması kadar yanlış değil. Dünya'nın geri kalanının bir kampa ya da ötekine ait olmasını ister miydin?

– Zaten öyle değil mi?

– Amerika ile Rusya arasındaki denge devam etmezse, hayır.

– Bir Bona Dea'ya¹ sadık komünistten daha çok bir De Gaulle'cüsün sen.

– Değerlendirme meselesi. Fuch'lar ya da Rosenberg'ler gibi adamlar atom sırlarını Rusya New York'u bombalasin diye çalmadı. Hiç kimse hiçbir yeri bombalamasın diye çaldılar.

– Sen komünist değil, daha güzel bir dünyaya inanan oldukça çılgın bir idealistsin. Ruslar buna ne diyor?

– Beni yanlış anlama. Ben bir komünistim ve öyle ölmeye de niyetliyim. Amerika'nın önünde olduklarını hissettiğim dakikada onlar için çalışmayı bırakırım; ama onlara zarar verecek hiçbir şey yapmam.

– Her zaman böyle mi düşündün?

– Hayır. Beni Amerika'ya göndermekle hata yaptılar.

– Neden?

– Knickerbocker'ları seviyorum. Nedeni Bu. Tanrı aşkına insan insandır. Maç bittiğinde onların hangi takımı desteklediklerinin önemi var mı?

– Ya kapitalizm ikinci evresinde daha gerici olursa?

– Onlara geçmiş olsun derim. Azınlıkta kalan hiçbir grup

¹ Toprağın ve kadınların bereket tanrıçası. Roma'da Aventinus Tepesi'ndeki tapınağında 1 mayısta adına bir tören düzenlenirdi. (ç.n.)

geriye dönmeyi kabul etmez. Devrime, ilerlemeye evet. Ama geriye dönüş olmaz. Kendi kendini yok etmenin bir başka tipi gerçekleşecek. İsrail örneğine bakalım. Eğer bugünkü yolda devam ederlerse, on yıl içinde Almanya'dan daha faşist bir devlet olacak. Belki tümü onların hatası olmayacak ama böyle olacak. Bu bana Brendan Behan'ın bir zamanlar söylediği bir şeyi hatırlattı; İngiliz polisi tarafından aşağılanan yoksul patates çiftçileri ta New York'a göç ettiler ki kendilerinin nefret ettiği şey olabilsinler, yani polis, sonra da zencileri ezebilsinler.

– Bütün bu birbirine zıt düşüncelerle uyumak senin için zor olmalı.

– Evet. Carl gözlerini Melinda'nın göğüslerine dikti.

– Carl belki sana çok haşın davranmışımdır. Fakat bir sabah gözlerini açıp benim bir katil ya da Mata Hari olduğumu keşfetmeyi ister miydin?

– İstemezdim. Carl plajda güneşlenenleri işaret etti. Şunlara bak.

– Neden?

– Coney Adası'nın turistik olduğunu söylemiştin. Dalga mı geçiyorsun? Buraya turist gelmez. Bana tek bir tane göster. Buradaki hıyarlar sınıf ayrımının acısını çeken kişiler. Senin aldırmayacağını biliyorum ama bu *hıyarlar* benim sorunum. Onların yüzünden bu haldeyim. Fakat işin komik yanı, komünist bir casus olmamdan şüphelendikleri an, beni ilk bunlar gammazlayacak. Bazı beylerin kızları dedikodu sustunları için değerli olmak üzere yetiştirilebilsin diye pis sularla yüzen şu genç kızlara bir bak.

– Sosyeteye ilk takdim edildiğim zaman *New York Times* bana tam bir sayfa ayırmıştı. Ama yine de burada yüzmeye bir itirazım yok.

– Mutlaka yoktur. Yazın geri kalanını Hamptons'ta geçireceksin.

– Neden şikâyet ettiğini anlamıyorum. Evlendiğimizde o lanet Hamptons'ı ilk teklif eden sendin.

– Rolümün bir parçasıydı o. Carl geniş bir tebessümle güldü.

– Carl, dost olalım ve bakalım. Gerçekten dost diyorum. Hâlâ kafam karışık.

Melinda ondan boşanmalı mı yoksa boşanmamalı mıydı? Beyni sanki çırpılmış yumurta gibiydi. Carl'ın yeni kimliği. Mike'in birdenbire intihar etmesi. İki olayın birbiriyle bağlantısı olsaydı, Melinda buna bile şaşırırmazdı. Hayır. Doğru karar verebilme yeteneğini olumsuz etkileyecek paranoyaya izin vermemeliydi. İstismar edilmişti, çünkü Carl ona bütün bu yıllar boyunca yalan söylemişti. Belki yatakta da. Melinda ya bir yalanla düzüşüp ve bir yalana âşık olduysa.

– Carl, Mike'in neden intihar ettiğini merak ediyorum.

– Kim bilebilir ki. Belki kendisiyle bir çatışma içindeydi. Şehre geri dönelim. Bu gece Hubert'la buluşmam lazım.

Kendisiyle çatışma içinde. Kendisiyle çatışma içinde olup olmadığını Carl'a soran kendisi değil miydi? Carl, Freud'cu bir yanlışı mı yapmıştı? Mike da casus muydu? Yoksa kendisi savunmada olduğu için mi Carl'ı her şeyden sorumlu tutuyordu? Carl'ın kendisine ihtiyacı olduğunda onun yanında değildi... Olayları düşünmeyi bıraksa iyi ederdi, yoksa sonunda tımarhanelik olacaktı.

– Bugünlerde Hubert'la ne kadar da samimisin.

– Mike'in ölümü. Nedeni bu.

Hubert her zaman uyumsuz biriydi. Bunu bilir ve bununla övünürdü.

Büyüme çağında her şeyi, ama her şeyi, arada kalan nüanslar da dahil her şeyi reddediyordu. Bu yeni en ufak bir düşüncesi olmasından değil, tam tersine entelektüel tahribe meraklı olmasından kaynaklanıyordu. Ortaöğreniminin sonuna kadar yaşadığı Atlanta'da sınıf arkadaşları tarafından ukala dümbeleği diye damgalanmıştı. Ama yine de istisnasız şu ya da bu panele katılması için ona yalvarırlardı. Onların münazara takımı kaybettiğinde, her zaman Hubert'a güvenebilirlerdi. Hubert beyin yıkama yoluyla, herhangi bir jüri ya da izleyici grubunu, insan vücudunun yüzde 95'nin sudan değil, yüzde yüzünün yalandan oluştuğuna ikna edebiliyordu.

Keyifli anlarında Hubert, kendisindeki Diyogenes kompleksinin, babası ile amcasının geceleri yaptığı konuşmalarından kaynaklandığını kabul ederdi. Yemekten sonra babası ile amcası Lee Cleaver, bir şişe Jack Daniel's getirtir ve bir önce-

ki gece, ondan önceki gece ve ondan önceki gece yaptıkları gibi, kırımın dürüst olduğunu tartışırlardı... Jefferson Davis mi, Robert B. Rhen mi? Bu tartışmalar sık sık yumruklaşmaya ve birbirlerini aile şirketinden atacaklarına dair yeminlerle son bulurdu; aile bir dondurma dükkânları zincirine sahipti.

Yale'de birinci sınıf öğrencisiyken Hubert Güney'e sataşan kitaplar yazabilmek için tarihçi olmayı düşündü. Fakat kısa zamanda bu fikirden vazgeçti. New Haven'da Kuzeylilerin kuş beyinlerini incelemeye başlayınca, Kuzey'in Güney karşısında haklı olduğunu ya da tam tersi olduğunu doğrudan doğruya deklare etti. Belki bir Amerikalı olmanın tek uygun yolu Avrupa'da olmaktı. Öğrenimini Cambridge Üniversitesi'ne naklettiği zaman, arzusu siyasetbilim okumak ve dışişlerine girmekti.

Fakat savaş ile onun arzuları pastırmalı fasulye gibi olmadı; yani birbirine uymadı.

1945'te Binbaşı Cleaver RAF'den² onurla terhis olduğu zaman dört kahramanlık nişanına sahipti. İncecik ve çok yakışıklıydı. Hubert'in sivil ve barışçıl bir geleceğe olan tüm tutkusuna karşın yine de geçimini sağlamak için ne yapacağına ya da nereye ait olduğuna, özellikle de nereye ait olduğuna dair en ufak bir fikri yoktu. Elinde değildi. Bir İngiliz'le İrlandalı oluyordu. Bir İrlandalıylaysa bir *Tory*³ oluyordu. Amerikalıyla Parisliydi. Fransızla Kuzey Amerikalı. Alman'la Yahudi. Yahudi'yle Yahudi karşıtı oluyordu.

Sefahat düşkünü, zampara ve teşhirci homoseksüel Sinclair Sabastian en yakın arkadaşıydı. *Juniors*'taki keskin hiciv yeteneğinin farkında olan Sabastian onu yazmaya cesa retlendirdi; insanların bayağılığı ve gösterişçiliği konusunda.

Hubert, Sabastian'ın aşırılıklarına sık sık kuşkuyla yaklaşmasına karşın, bu olumsuz arkadaşaya aynı zamanda ilah gibi tapınıyordu. Sabastian aynı zamanda büyüleyici bir şairdi. Dili keskin. Lirik. Hubert doğuştan zarif olan Sabastian'ın aristokratik zevklerini kısıkanıyordu. Bir İtalyan kontu gibi giyinir, etli patatese asla elini sürmez, paraya hiç itibar etmezdi. Tonlarca parası vardı ve modası geçecekmiş gibi

2 (Royal Air Force) 1918'den bu yana İngiliz Krallık Hava Kuvvetleri'ne verilen ad. (ç.n.)

3 İngiltere'de Muhafazakâr Parti üyesi. (ç.n.)

bunu dağıtırdı. Şehirdeki evi Londra boheminin karargâhıydı. Şiir toplantıları. Partiler. Akşam yemekleri... Sabastian'ın hayatı cazip bir hayattı. Ama aynı zamanda da şaşılacak bir şekilde karşıcassusluk teşkilatı MI5'te önemli bir rütbeye sahipti.

Hubert'ın ilk romanı *Ordunun Dışındaki Generaller*, iç savaş öncesi dönemde iki amatör askerî strateji uzmanının trajikomik hikâyesini anlatıyordu ve Londra'daki eleştirmenlerce alegorik bir başyapıt olarak değerlendirildi. Kitap için baskı yapan Sabastian'dı. Açık söylemek gerekirse kitabın yayımlanmasını tek başına o sağlamıştı. Gerisi kaçınılmaz olarak devam etti: "genç süper"di.

Onların ilişkileri benzersiz bir ilişkiydi. Hatta mistikti. Kötü şöhretli homoseksüel Sabastian hiçbir zaman Hubert'la flört etmiyor, hatta Hubert yakınındayken dikkatli davranıyordu.

Sabastian, genç için çok şey yaptı. Ona kız arkadaşlar buldu. Ne giyeceğini, ne okuyacağını öğretti. Aristokrasiye takdim etti. Ona Fransız mutfağından, Ortaçağ şatolarının rölevelerine kadar pek çok şeyi öğretti. Hubert'ın hayatında Sabastian'ın gücü o kadar fazlaydı ki, kendisini büyüledi mi diye ara sıra düşünüyordu.

– Selam Hubert, dedi Carl, Max's Kansas City'ye girdiğinde.

– Carl dostum, bir içki içsene. Burada titreşimden başka bir şey yok. Çaktın mı? Bütün bu zengin beatnik'ler... Onlara resim fırçaları ile heykel yontu aletlerini almak için gelen Rus casusları olduğumuzu söyleyelim.

– Onun yerine arka tarafta bir masa bulalım.

Hubert sarhoştı. Çok içmişti. Ne fark ederdi ki? Carl da oraya zom olmak için gelmişti. Hubert, "Haydi onlara Rus casusları olduğumuzu söyleyelim" derken sevimli değil miydi? Hubert asla bir palyaço değildi ve Carl bunu biliyordu. Torba gibi palyaço pantolonu giyinse ya da kendisine bir Jimmy Durante burnu taksa bile Carl'ı buna inandıramazdı. Bar vardı, "bar" vardı. Hubert barın tezgâhına zıplayıp megafonla Rusya'ya hizmet eden maceraperestler olduklarını ilan etseydi bile, herkes onu alkışlardı. Sanatçılar yanlarındaki piliçlere onun ünlü romancı Hubert Cleaver olduğunu ve bazen aşırı içtiğini söylerlerdi. Ona esrar içmeye

devam etmesini tavsiye ederlerdi.

Yeni bir şey değildi bu. Casuslar da mesleklerine ilişkin duygularını haykırarak dışavurmak isterdi. Bunu yapma ihtiyacı bazen aniden belirir ve doğru konumda yaptığınız takdirde risk yaratmazdı. Baskının sonucu ortaya çıkardı. Kendine güven duygusuna eklenerek sakinleştirdi.

Carl hiçbir zaman böyle bir davranışta bulunmazdı. Ama yine de Hubert'a hak veriyordu. Büyük olasılıkla Mike'ın ölümüne dertlenmişti ve bunu dışarıya vuruyordu. Gerçek ya da gerçekdışı bir düşman onu bunu yapmaya zorlayamazdı. Güvenlikli bir yerde boşalmak ihtiyacında olan onun gibi bir adamın çenesini hiçbir işkenceci açtıramazdı.

– Eğleniyor musun? Carl bir duble viskiyi yuvarladı.

– Zavallı Mike... O orospu çocuğuna üzülüyorum.

Mini etekli garson kız onlara on duble viski getirdi. Yosma bütün o şişkolara et servisi yaparken boğazları kurayacak değildi ya.

– Anam, dedi Hubert masanın karşısından kendisine gölge boksu yaparken. Nasıl düzüldüğümü duymak ister miydin?

– Eğer komikse.

– Komik! Bir cümbüş. Hah haaaaa. Hubert bardak filosuna gözlerini dikti. Londra! O zamanlar farklıydı. Yani olaylar. Yani... ben. Sabastian beni o sabah erkenden uyandırmıştı. Canı istediğinde yanıma gelirdi. Sabastian'ı tanıyor sun.

– Hayır, tanımıyorum.

– Kes şu lanet olası profesyonelliği. Onu tanıyor olman lazım. İçki turlarına başlıyorduk. Zıplayan Meksika fasulyeleri gibi. Bir bardan ötekine, umutlanarak. İçki yasağı yeni bitmiş gibi durmadan içiyorduk...

– Bu konuyu kim ya da ne ortaya çıkardı bilmiyorum ama bir anda gizli servis hakkında konuşmaya başladık. Sabastian'ın Mİ5'e rapor ya da mektup yazmak gibi bazı büro işleri yaptığını bilirdim. O zamanlar bunu başkaları da yapardı. Sonra bana çift taraflı çalışan bir ajan olduğunu söyledi. Aslında Ruslarlaydı. Biz her zaman böyle şakalar yapardık. Bu yüzden saçmaladığını düşündüm.

Ona dedim ki, Sabastian sen Allah'ın cezası bir yalancı-

sın. Cüzdanını çıkardı ve bana bahse girip girmeyeceğimi sordu.

Böylece bahse girdik. Çift taraflı bir ajan olduğunu kanıtlarsa ona yüz pound ödeyecektim. Eğer kanıtlayamazsa cüzdanı benim olacaktı. Cüzdanda üç yüz pound'dan fazla vardı. *Ordunun Dışındaki Generaller* romanım yayımlanmadan önceydi. Birkaç şilin dışında meteliğim yoktu.

Böylece bir taksi tuttuk. Güya bütün deliller evindeydi. Thurloe civarındaki şu kahverengi taş evde... Orada ne bulacağımıza dair en ufak bir fikrim yoktu.

Eve vardığımızda Sabastian uşağı gönderdi ve kütüphaneye kapandık. Hah haaaaaa. Vay alçak herif! Öyle değil miydi? Çalışma masasındaki bir düğmeye bastı. İşte tam Ali Baba ve kırk haramiler. Açıl susam açıl. Aynen filmlerdeki gibi. Kitap rafları kayarak açıldı. Kütüphanenin arka tarafında sence ne vardı? Lanet olası bir laboratuvar. İnanman için görmen lazımdı. Duvarlarda Mİ5'ten alınan devlete ait gizli bilgilerle ilgili devasa fotoğraflar vardı. O bilgileri elde etmekle kalmamış, Rusya'ya da iletmışti ve aynı zamanda kendisi için de toplamıştı. Emekli olduğunda bunlarla Moskova'da bir sergi açacağını söylüyordu. Böylesine bir mizah yeteneğine ne dersin?

Bahsi kaybetmiştim. Ne fark ederdi ki? Zaten hiç param yoktu, öyle değil mi? "Hubert, dostum" dedi, "ben oldukça sarhoşum; benim için bir haber götürmelisin." Ve bana bu sarı zarfı fırlattı. Bunu Soho'da bekleyen bir adama teslim etmem gerekiyordu. Ben de sarhoştum. Ama canı cehenne-me, ben daha gençtim.

Şimdi bunu iyi dinle... Ertesi sabah ekselansları beni tek-rar uyandırdı. Yatağın her tarafına yayılmış yatıyordum. Bir gece önceki içkiden başım çatlıyordu. "Tanrı aşkına" dedim, "beni rahat bırak; ölüyorum."

Orospu çocuğu bir paketi açtı ve bana bu resimleri gösterdi. O resimlerdeki kimdi sence? Soho'daki o adama zarfı uzatan ben. Birden gizli servisten bir subay olduğu ortaya çıktı. Sabastian'a göre onlarla birlik olmaktan başka seçeneğim yoktu.

Sinirlenemeyecek kadar hastaydım. Ona bakakaldım. Ne kadar garip bir duyguydu. Sabastian'ı ne önce ne de sonra

bir daha hiç öyle görmedim. Homoseksüelliği gitmiş, başka birisi olmuştu. Ondaki her şey ölüp yeni bir biçimde canlanmıştı. Bayağı çukur gamzeleri vardı. Onlar bile ortadan kaybolmuştu. Frapan giysileri de bir şekilde ona artık uymuyordu. Bu değişim tüylerimi diken diken etti. Bana, "Hubert sana hiç sadakatsizlik ettim mi?" dedi.

Hiç olmamıştı. Şimdiye kadar sahip olduğum tek aile oydu. Babamdı. Annemdi... Kardeşimdi. Sabastian'ın teşviki olmasaydı, yazmayacaktım; muhtemelen dondurma satmak için Atlanta'ya geri dönmüş olacaktım. Bana her şeyde özel öğretmenlik yapmıştı. Kadınlarla yatma konusunda bile, düşün! Parasını benimle paylaşmıştı. Beni Güneyli aksanımdan bile kurtarmıştı. O zamanlar güven duymuş olduğum tek insan oydu...

Benden beklediği, sadakatsizlik yapmadığı için ona şükran duyduğumu söylememdi...

Evet, işte böyle düzöldüm.

- Hubert benimle neden buluşmak istedin?
- Neden mi? Neden aceleyle Melinda'yı becerdin?
- Uykuya ihtiyacım vardı.
- Söyle bana, Melinda'yla evlenmeni mi istediler?
- Hayır.

- Lanet olsun, istemediler. Hubert içindekini Carl'ın yüzüne fırlatma niyetiyle bir bardak aldı, ama Carl'ın kendisini korumak için kımıldamadığı dikkatini çekince durdu ve Carl'ın gözlerinin derinliğindeki alaycı sırtışı gördü. Çok ürktü. Bir profesyonelin sırtışını göğüsleyemeyecekti. Henüz değil.

- Tamam Carl, sarhoşum ben. Washington'a gitmen lazım. Atletin yolda olduğunu sana söylememi istediler. Aklima gelmişken, ben de orada olacağım. Beyaz Saray'daki sanat festivaline davet edildim. Bu sözün anlamını bildiğini varsayıyorum.

- Ben de öyle. Carl, Hubert'in elini sıktı ve iyi geceler dedi.

Max's'ten ayrılır ayrılmaz -aniden sıcak havaya çıktığından olsa gerek- berbat bir şekilde midesi bulandı Carl'ın. Bütün kaldırıma kustu. New York'tan nefret etmesinin nedeni buydu. Havalandırmalı barlar ve arkasından ateş gibi

sokaklar. Fakat şimdi Melinda'nın verdiği sütü içerken sertleşmiş penisiyle olan derdinden başka hiçbir şeyi kalmamıştı. Şehvet duyguları kabarmıştı. Sevişmeyeli haftalar olmuştu. Melinda yatağa doğru yürürken ayak bileğini yumuşak bir şekilde yakaladı ve büktü. Melinda çıplaktı, onun için ağzını hemen oraya götürdü. Melinda karşı koymadı.

Dilinin her vuruşu ve her hecesi karısını daha da ıslaklaştırdı. Sonsuz bir acı, ama ilk kez mastürbasyon yapan erkek çocukların hissettikleri gibi iliklerine işleyen türden tatlı bir acı. Yarım saatte, kendisinin jelatinden sızan sıvıda boğulan kemikten başka bir şey olmadığını hayal etmenin heyecanı onu doruk noktasına çıkardı. Hayaları pantolon ağını yırtıyordu. Melinda'nın içinde patlama arzusu ve penisinin ağırlaşması duhul etmek ihtiyacıyla onun otomatikman karısının üzerine çıkmasına sebep oldu. Ve ta derinliklerine.

Melinda onu itti.

– Lütfen Melinda, sadece kısacık bir zaman için.

– Hayır. Hayır. Olmaz öyle.

Tekrar geriye itti.

Carl banyoya koştu. Bu lanet olası şeyi ya boşaltması ya da soğuk suyun altında soğutması lazımdı.

Ertesi gün.

Melinda'dan ayrılıp stüdyoya taşınacaktı.

Gerçekten de yapacaktı bunu.

Altıncı bölüm

The Magazine'deki yoğun saatlerin dışında casusluk görevlerini de yerine getirmesi gerekiyordu. Yeni görevi yalnızca bilgi toplama anlamına geliyordu. Ne eksik ne fazla. İşi veri toplamasını – ilgi çekici ya da önemsiz, çoğunlukla da önemsiz – ve bunun Moskova'ya ulaşmasıyla ilgilenmesini gerektiriyordu. Carl'ın grubunun yaptığı rutin haber toplama işlemiydi, yani sonuç alınamayan bir işlemdi, zira bir grup üyesinin önemsiz bir yanlışı tüm haber ağını çok nazik durumda bırakabilirdi. Hareket halindeki bir casusluk grubu hata yaptığı zaman, karşıt grubun onu takip etmesi gerekirdi. Bu durumda Carl ve adamları kolay hedeflerdi. Sorun sadece hareket halinde olma meselesi değildi. Ajanlar kısa bir süre sonra aynı yerde oturmanın getirdiği monotonluktan sıkılır ve çevrede olup bitenin gerçek değerini göremez hale gelirdi.

Sakin bir hayat tarzı, her gün duvar yazılarını yakalama işi bir anlamda beyinlerini tembelleştirirdi. Buna karşın hiç kimse CIA'dan dosya çalmak ya da Dış İlişkiler Komitesi'ndeki senatörlere şantaj yapmak için bir girişimde bulunmazdı. Önemli devlet görevlilerinin seksi karlarıyla sevişmekten Tanrı korusun. Yaptıkları şey Haber Ulaştırma Örgütü'nün kafayı bulmuş elemanları olmaya daha yakındı.

Sınanacak bu İtalyan... Sekiz çocuklu, paraya ihtiyacı olan, ikinci dereceden bir diplomattı. Ne komünistti ne de

sempatizandı. Carl sempatizanları tercih ediyor değildi. Batı'da genellikle duygusal insanlar sosyalizme inanıyordu. Ama aynı biçimde, para için memleketlerini satanların kolay lokma oldukları söylenemezdi. Çoğunun açgözlülüğü aşırıya kaçıyor ve daha fazla para kazanmak için her iki tarafı da aldatabilecekleri hayalini kurabiliyorlardı.

GRU'da ve ayrıca Kuzey Amerika Harekâtı'nda çalışan Carl gibi yüksek rütbeli bir adamın, ortaya çıkma riskini göze alarak bu küçük balığı incelemek için Washington'a gitmesinin gerekliliği, macera romanı tutkularına bile bütünüyle saçma gelebilirdi. Fakat bu onun görevlerinden biriydi. Gizli haber kaynaklarının güvenilir olup olmadığı sadece matematiksel yoldan kontrol edilmezdi. Yüz yüze konuşulurdu. Terinin kokusu alınırdı. Davranışları, giysileri ve soruları yanıtlarken onların "form"u da gözlemlenirdi. Sonrasında karar size bağlı olurdu.

Yine de insanın düşman gizli servisine karşı güvenlikte olabilmesi ve bu tür toplantılarda birisinin incelenmesi için alınacak ön tedbirler vardı.

– Bay Halman, burada ısrarla sizi görmek isteyen bir bay var, dedi Carl'ın sekreteri dahili telefondan.

– Nancy, trene yetişmem lazım. Kim o ?

– Pele Kitapçılık'tan Bay Gustave Speinermann.

– Speinermann kafayı mı üşüttü ? Ne arıyor burada ?

– Pekâlâ, biraz sonra gönder içeri.

Speinermann kırkalarının sonunda, halterci vücuduna sahip bir adamdı.

– Bay Speinermann, sizin için ne yapabilirim ?

– Öncelikle randevusuz geldiğim için bağışlayın. Biz satış elemanları sıkıcı olmamak için ne kadar uğraşsak da, bazen sinir bozucu oluyoruz.

– Lütfen kısa konuşun.

– Efendim, *The Magazine*'in bir dağıtım şirketi satın aldığını biliyorum.

– Doğru.

– Demek istiyorum ki efendim, temsil ettiğim Pele Kitapçılık bir toptan satış şirketidir. Henry Miller'ın Meksika'da yayımlanıp henüz burada dağıtıma girmemiş olan bir kitabından elli bin kopya var elimizde.

– Eee ?

– Bununla ilgileneceğinizi düşündük.

– Bu işe ben bakmıyorum. Bayan Rosenkratz’la görüşmeniz gerekiyor. Dağıtım tamamen kendisine ait bir iş. Sekreterime sizin için bir randevu ayarlamasını söylerim. Giderken ona uğrayın. şimdi beni bağışlayın. Trene yetişmem lazımdır.

– Teşekkürler Bay Halman, çok teşekkür ederim.

Speinermann Carl’ın elini sıkarken avucuna bir not sıkıştırdı. Carl onun arkasından kapıyı kapattıktan sonra, Speinermann ile Dotty arasında bir randevu ayarlamasını Nancy’e telefonla bildirdi, sonra da el yazısıyla yazılmış nota göz gezdirdi.

“Başka hiçbir seçeneğim yoktu. Gerçek şu ki, Mike Greer’i ben öldürmedim. Gazetelerde onun intihar ettiğini öğrendiğimde henüz planlama aşamasındaydım. Benim düşünce-me göre, ya gerçekten intihar etti ya da bunu başkası yaptı. Bunu bilmeniz gerektiğini düşündüm. Emri yerine getirmediğim için bağışlayın. Saygılarımla.”

Carl notu bir kibrit alevinde yaktı.

Mike mı kendisini öldürmüştü ? Yoksa üçüncü birisi mi vardı ? Bunu araştırması gerekiyordu. Fakat Washington’dan dönünceye kadar yapabileceği bir şey yoktu.

Öğlen yemeği saatiydi.

– Mantarlı omlet ve duble bourbon alayım. Yeterli.

Vagon restoranda yemek yemeği severdi. Oturduğu masada başka birisi daha vardı. Uzun boylu, gözlüklerinin camları kalın, sıcağa rağmen Brook Brothers’tan satın alınmış yelekli takım elbise giyen adamın yüzü aşınaydı. Carl adamın kendisini incelerken gözlerinin fırıl fırıl dönmesinden, sek martinisiyle daha da gevşediği zaman bir sohbeta girişeceğini anladı.

– Sanırım tanışıyoruz. Ben Hood & Reed Yayınevi’nden Luke Cheesetomb.

– Carl Halman.

– Bu kış Jimmy için verilen bir partideydiniz. Siz de sanat festivaline mi gidiyorsunuz ?

– Hayır.

– Heyecanlı bir olayı kaçırıyor olacaksınız. Herkes orada olacak. Arty, Bob. Şahane bir bağlantıyla geri dönüyor olabilirim.

– Sanıyorum Beyaz Saray iş bağlantısı kurmak için herhangi bir yerden farklı değil.

– Sadece ondan değil, ayrıca muhaliflerin ne uydurduklarını da merak ediyorum. Bazı yazarların –sizin dergiyle ilişkileri olanlar da dahil– festivali boykot edeceklerini duydum.

– Adınız neydi ? Carl bunu kasten bir kez daha sormuştu.

– Luke Cheesetomb, Hood & Deed'den.

– Bay Cheesetomb, ben editörüm. Sizin gibi. Yazarların siyasî inançlarını gözeterek yapacağı hareketler, onların kendi talihsizlikleri olur.

– Sizce başka yazarları da Vietnam'daki savaşı protesto etmeye ikna edebilecekler mi ?

– Sizin tahmininiz de benimki kadar kuvvetli.

Cheesetomb sek martinisini çabucak bitirdi ve sözlerine devam etti. Bir anda kafayı bulmuştu.

– Ama Bay Halman, kitaplarının satışlarını artırmak ve TV'de “*prime time*”da gözükme için devlet başkanının ofisini kullanmakla adilik yaptıklarını kabul etmiyor musunuz ? Size bir içki ısmarlayabilir miyim ?

– Nasıl isterseniz.

Carl adamdan hoşlanmamıştı. Kalın gözlük camlarının arkasında kurnaz “sadece ben bilirim; tevazuyla, ama kesinlikle” diyen Amerikan erkek tipi vardı. Carl, bir Avrupalı olarak, Cheesetomb gibi bir insanın, önde gelen yayınevlerinden birinin üst düzeyde bir editörlük mevkiine nasıl konabildiğini tahayyül edemiyordu. Bu aşağılık herif Liman İdaresi'ndeki bir memurun yüzüne sahipti. Tek eksiği üniforması olmamasıydı. Carl uzun süredir kitap dünyasındaydı. New York'taki editörlerin çoğu, dört elleriyle kıçlarını bile bulamazlar. Bunlar muhtemelen Liman İdaresi'ne bile alınmazlardı. Ya da Grand Central'a.

Carl ikinci bir martiniden sonra Cheesetomb'un, kardeşliği hak eden insanlar arasındaki ezelî ve ebedî bağ üzerine nutuk atmasından ve şarkı söylemesinden korkuyordu.

– Bay Halman, izin verin açık sözlü olayım. İzin verin sağ

elimi kalbime koyayım. Ve bütün kalbimle size sormama izin verin. Vietnam'da yaptıklarımızı haklı buluyor musunuz ? İki tür çekik gözlü var. İyi çekik gözlüler, kötü çekik gözlüler. Ve biz, siz ve ben, Amerikalılar iyi çekik gözlüleri kurtarmak... özgürlük kazandırmak uğruna orada ölüyoruz. Rusların kendileri için söyleyebileceğinden fazlası bu. Biz barışı destekliyoruz, onlar mahşerin dört atlısını destekliyor. *Mahşerin Dört Atlısı* ! Glenn Ford bu filmde mükemmeldi. Valentino'dan daha iyiydi.

Elbette insanın muhalefet hakkı olmalı. Voltaire ne der, "Söylediklerinizi beğenmeyebilirim ama onu ifade etme hakkınıza saygı gösteririm". Demokrasi budur, öyle değil mi ? Fakat demokrasi aynı zamanda liderlere saygıdır. Seçtiğiniz kişilere. Başkanımıza saygı duymalıyız. Haklı ya da haksız olsun, o ülkesini temsil ediyor. Ve bu durumda ülke haklı. Kesinlikle. İnanın bana.

Ben bir denizciydim ve benim düsturum budur. Bay Halman size bir bourbon daha ısmarlamama izin verin. Bu sohbet kuşku yok ki çok hoşuma gidiyor. Siz bir centilmensiniz. Hesap için endişelenmeyin. Lütfen için. Harcıraım var. Siz de harcıra alıyor musunuz ? *The Magazine* bu ayrıcalığı veriyor mu size ?

– Hayır. Carl inanmaz bakışlarla baktı adama.

– Sizin için korkunç bir handicap olmalı bu. Fakat şunu belirtmekten memnuniyet duyuyorum ki... yayıncılık endüstrisinin çoğu giderek harcıra konusundaki bakış açısını değiştirmekte. Eğer iyi eserler yayımlamak istiyorsak, bunun "biz" ve "patronlar" arasında önemli bir dönüm noktası olduğuna inanıyorum. Makam sahibi her kişiye harcıra verilmesi gereği üzerinde ısrarla duruyorum. Bu durum büyük yayıncılık sanayii içinde sadece iyi bir uyum sağlamakla kalmaz, aynı zamanda yoksul yazarlara da yararı dokunur. Siz ve ben onlara daha güzel bir öğle yemeği ısmarlayabiliriz. Bazı durumlarda öğle yemeği ve nokta. Demek istediğimi anlıyorsunuzdur.

Size özel bir şey sorabilir miyim ?

– Nedir ?

– Hubert'ın eski karısıyla evli değil misiniz ?

– Evet.

– Harika bir karakter şu Hubert. Şahane bir romancı da. Dilerim içkiyi biraz azaltmıştır, dedi Cheesetomb, kadehin-den bir yudum alarak. Ama nasıl yaşanacağını iyi biliyor. Nerede yemek yeneceğini. 72. Cadde'deki şu enfes etleri olan lokantaya öğle yemeğine davet etmişti. Birkaç hafta önce... Ben yıllardır New York'luyum, kredi kartlarım var ve bugüne kadar orayı hiç duymamıştım. Ne etlerdi ama. İnsanın ağzında krem gibi eriyor. Öyle sulu ki...

– İçkiler için teşekkür ederim Bay Cheesetomb. Fakat beni bağışlayın. Yapmam gereken bazı işler var.

– Sizinle tanışmak büyük bir zevkti Bay Halman, büyük bir zevkti.

Carl kendi kompartmanına gitmedi. Trenin içinde dolaştı. 72. Cadde'deki et lokantası. O gece George Smathers'a rastladığı yer orasıydı. Daha önce de Hubert onunla aynı yerde buluşmuştu. Hayır, Hubert'ın Cheesetomb'u oraya öğle yemeğine götürmesiyle bunun ne ilgisi vardı? Hubert'ın onun GRU'da çalıştığını öğrenmesinden önce olmuştu bunlar. Üstelik lokantaya gittiklerinde Melinda, Smathers'ın orada olduğundan emindi.

– Paranoyak, dedi Carl kendi kendine.

Rutubetli bir geceydi. Büyük ihtimalle geçen akşam Washington'a yağan sağnak yağıştan kaynaklanıyordu. Pietro Talese, İtalyan ekonomi ataşesi, televizyon kanallarını bir Kuzey'e, bir Güney'e çeviriyordu. Buralarda hiç Batılı yoktu. Johnny Carson'la yetinmek zorundaydı. Johnny Carson belki çekici bir programcıydı, ama konukları her zaman aynı konuyu tartışıyorlardı. Bronx'taki göçmen annelerini. Talese genellikle on bir haberlerinden sonra yatmaya gidiyordu ama bugünlerde değil. Aklından hiç çıkmayan çok, çok fazla endişesi vardı. Aldığı maaşla hayatını sürdürmesi, altı çocuğunun eğitim masraflarını karşılaması ve memleketindeki hasta ebeyveynine yardım etmesi imkânsızdı. Belgeleri komünistlere satma "kararı"nu bir gecede değil, birçok uykusuz geceden sonra vermişti. Ekstra dolar kazanabileceğinin ilk kez farkına vardığı zaman bir kokteyl partide tesadüfen Rus Büyükelçiliği'ndeki meslektaşısı Aleksey Zaslavskiy'e yakınıyordu. Rus ona bazı yararlı işler karşılığında, konuyla gerçekten ilgisiz

olarak, hükûmetinin ona yardım edebileceğini hatırlattı.

NATO bültenlerinin fotoğraflarını çektiği o akşam ne akşamdı ! On üç yıldır İtalyan Dışişleri'ndeydi. Büyükelçilik personelinin geri kalanı aşağı katta verilen resepsiyondaydı. Ama yine de kalbi karnına düşüyormuş ve ayakları kendisine ait değilmiş gibiydi. Ertesi gün Aleksey Zaslavskiy negatifler için yedi yüz dolar verdi ve Talese parayı alırken ona kendisinin yetkili olmadığını, ABD'deki Rus gizli servisinin kendisiyle temasa geçeceğini söyledi. Harvey adında birisi onu arayacaktı.

Üç ay geçtiği halde Harvey'den hiçbir iz gözükmedi. Ailesine küçük bir tatil sunmak için parayı kullanabilirdi. Karısı Gina'ya, onları Colorado'ya göndereceğine dair söz vermişti.

Yandaki komşuda gürültülü bir parti vardı. O sırada kapının zili çalınca, muhtemelen komşularının geldiğini, viski ya da buz isteyeceklerini düşündü. Kendisini öğleden sonra davet etmişlerdi ama karısı evde olmadığı ve "yedinci" çocuklarını her an doğuracağı için bunu reddetmişti. Aynı zamanda evdeki Talese'lere de bakmak zorundaydı.

Basamaklarda iki yabancı duruyordu. Daha uzun boylu olanının sarı saçları son derece kısa kesilmişti, siyah parlak bisiklet yaka bir süveter, koyu renkler ile parlak bir pantolon giymişti. Üst dişlerinden bir tanesi yoktu. Sürekli sakız çiğniyordu.

– Adın Harvey. Bu da Joe. Arabamız garaj yolunda. Gelip bizimle konuş.

Arabalarına doğru rahat bir tavırla ağır ağır yürüdüler. Yepyeni bir Chevy'di. Harvey ön koltuğa oturmasını işaret etti. Öteki gibi koyu renklere bürünmüş dazlak kafalı Joe, Talese'yle birlikte dikkat çekmeden ön tarafa bindi.

– Ailen uyuyor mu ? Harvey arka koltukta hemen hemen görünmez durumdaydı.

– Uyanırlar mı ?

– Yo, hayır.

– Çocuklar ! Bazen uyanıp da etraflarında kimseyi görmemek onları tedirgin eder.

– Benim ailem öyle değildir. Kütük gibi uyurlar.

– Bakın Bay Talese, yakalanırsanız sonuçlarının neler olacağını biliyor musunuz ? Bu gece bu işten vazgeçebilirsiniz-

niz ve biz size kızmayız. Ama işbirliği yaptığınız zaman, biz aksini söylesek de artık kıyamete kadar bu işin içinde kalırsınız.

– Anlıyorum. Şansımı deneyeceğim.

– Ailenizin geçimi için fazladan ne kadar paraya ihtiyacınız var ?

– Beş altı bin dolara, diye cevap verdi Talese ciddiyle.

– İçki içer misiniz ?

– Evet.

– Alkolik misiniz ?

– Ah hayır, Bay Harvey, beni yanlış anlamayın. Ara sıra bir aperitifle, resepsiyonlarda bir iki kadeh viski alırım. Ben bir aile babasıyım.

– Günah çıkarır mısınız ?

– Pardon ?

– Katolik'siniz değil mi ?

– Evet, ama hatırlamadığım bir zamandan bu yana değilim.

– İtalya'daki son seçimde oy verdiniz mi ?

Talese cevap vermekte isteksiz davrandı.

– Hristiyan Demokratlar'a oy verdiniz ?

– Evet ama...

– Devam etmeyin, tamam.

Talese Harvey'in sesinde hafif bir Alman aksanı fark etti.

– Karınızın aşk maceraları oldu mu ?

– Hayır, sanmıyorum. Talese güldü. Her zaman hamiledir. Eğer onu tanıyorsanız.

– Lütfen direkt cevaplar verin. Evet ya da hayır.

– Özür dilerim. Hayır. Benim bilgim dahilinde yok.

– Şifre odasına giriş izniniz var mı ?

– Hayır ama başarabilirim.

– Asla. Böyle bir şey yapmayacaksınız. Şifre odasından uzak durun. Ne kadar uzak durursanız o kadar iyi olur.

– Ama ?

– Birkaç gün sonra yaz tatilinizin vakti gelmiş olacak değil mi ?

– Evet.

– Ve siz ailenizi Colorado'ya götürmeyi düşünüyorsunuz.

– Washington ile New York dışında başka pek bir yer görmedik de.

– Bay Talese, size Pietro diyebilir miyim ?

– Evet, lütfen.

– Pietro, biz Colorado seyahatinizi ertelemeinizi istiyoruz. Kısacası, büyükelçilikte Turin'den bir telgraf alacaksınız. Telgrafta annenizin sağlık durumunun kötüleştiği yazılı olacak, ki bu doğru. Böylece karınızın durumu düzelince ailenizi İtalya'ya götüreceksiniz. Eğer kız olursa Anna Maria adını koyacağınızı duydum. Şehvet hissi uyandıran bir isim.

Talese ter damlacıklarının dizlerinden aşağı aktığını hissetti.

– Bayım, diye hitap etti Talese onu ötekenden ayırarak. Ben profesyonel birisi değilim. Ayrıca casusluk hakkında hiçbir bilgim yok. Fakat ben parasızlık çekiyorum. Size kazık atmak gibi bir isteğim de yok. İstediğim tek şey para. Beni araştırma zahmetine girmenize gerek yoktu. Size her şeyi anlattırdım.

– Pekâlâ Pietro söyle bakalım öyleyse, Ottavio Pinelli'yi sever misin ? Birinci kâtip ya da İtalyan istihbaratının Amerika'daki başkanı olduğunu söyleyebilir miyim ?

– Hayır, özellikle seviyor değilim.

– CİA'dan da maaş aldığını biliyor muydun ?

– Pinelli mi ? Hayır, Bilmiyordum... Hain o.

– Siz de neden Pinelli gibi olmayasınız ?

– Şey...

– Şey ne ?

– O her zaman acayip davranır. Herkesle alay eder. Alçak herifin tekidir.

– Kiminle alay ediyor ?

– Herkesle.

– Sizinle de mi ?

– Hayır, ama karım hakkında aşağılayıcı sözler söyler. Biliyorsunuz karım çok sık hamile kalıyor.

– Onu sevmediğine memnun oldum. Fakat bundan sonra onu sevmediğini belli etmeni istemiyoruz. Ona karşı ilgisiz olmalısın.

– Neden ?

– Çünkü seni onun yerine geçirmek istiyoruz.

– İmkânsız bu. Babası parlamentoda son derece nüfuzlu bir milletvekilili, amcası da bir kardinaldir.

– Evet, biraz güç. Fakat denemeliyiz, öyle değil mi ?

Harvey cebinden bir zarf çıkardı ve Talese'ye verdi.

– İki bin beş yüz dolar. Nakit. Her iki ayda bir ödeme yapılacak. Ayrıca prim de vereceğiz. Ara sıra. Turin'de Alfredo isimli bir adam seninle temas kuracak. Gelişmeler konusunda seni aydınlatacak. Pinelli'nin babası ya da amcası konusunda kaygılanma. Özellikle de babası. Pinelli Amerikalı bir kadınla evlendiğinden beri oğluna pek saygısı kalmadı. Onun bir "İngiliz kadın" olduğunu düşünüyor. Bunun ne anlama geldiğini bilirsin.

– Evet, elbette. Sicilya argosunda orospu.

– Aklımdayken Pietro, canını sıkmak istemem ama para harcama biçimine dikkat et.

– Bay Harvey, küçük meblağlar halinde harcama yapabilir miyim ? Örneğin iki haftada bir yüz ya da iki yüz dolar gibi ?

– Evet, bu uygun olur. Zaslavskiy'le temas kurduğunu kann biliyor mu ?

– Bilmediğine yemin ederim.

– Ona neden söylemedin ?

– Kadınlar ! Çok gevezedir.

– Her zaman değil. Karını seviyor musun ?

– Şey...

– Şey ne ?

– Seviyorum.

– Aslında babası bir zamanlar zengin bir sabun fabrika-törü olduğu için mi evlendin onunla ?

– Evet, evet. Talese kendisini yalanlayarak mırıltıyla söyledi bunu.

– Onu bir süre İtalya'da bırakmanı istiyoruz. Sadece kısa bir süre için.

– Bunu yapamam.

– Yapmalısın. Annen ile babanın torunlarıyla birkaç ay birlikte olması gerektiği konusunda onu ikna et. Yaşlılar ve ölüyorlar... General Serafino Germi'yle karşılaştın mı hiç ?

– Hayır ama duydum. Sanıyorum eskiden genelkurmay başkanıyla çalışmıştı.

– Evet, işte o. Bizim duyduğumuza göre yakın bir zamanda Washington'a transfer edilecek. Onunla arkadaş olmanı istiyoruz. Kızıyla da. Kontes Juliet Romor. Kadın dul.

– Hangi nedenle general ve kızıyla arkadaş olacağım ? Bilgi almak için mi ?

– Eğer yapabilirsen. Alfredo nasıl yapılacağını sana anlatır. Bir şey daha var. Eğer çekici dullarla flört edeceksen beş on pound kaybet. Şimdi gidebilirsin. Hoşça kal ve iyi şanslar.

Talese arabadan inince Joe arabayı hareket ettirdi. Altı yedi blok gittikten sonra arabayı park edip bir taksi çevirdiler.

Bir saat sonra, bir çekici gıcır gıcır yeni Chevy'yi götürüyordu.

Harvey dışı koltuğuna uzanmıştı. Talese'yi ziyaretleri sırasında ağzından tek bir sözcük çıkmamış olan arkadaşı Joe, Harvey'in peruğunu çıkardı ve onun gerçek ve oldukça uzun saçlarını yıkadı. Bunu kuru bir şampuan kullanarak ve telaşla yaptı.

– Lanet zamk. Çok kuvvetli. İtalyan'ı nasıl buldun Carl ?

Carl Albay Bechstien'in elinden havluyu çekti; başını silerken dışının muayenehanesini inceledi. Bir çalışma masasının üzerine çeşitli büyüklüklerde kuru çene kemikleri yayılmıştı. Bunlardan birisine budalaca göz kırttı.

– Hah haaaaa. “Çelik kapılar bile o kadar dayanıklı değil ki, zaman çürütüyor.” Shakespeare !

– Carl İtalyan hakkında ne düşünüyorsun ? Bunu para için mi yapıyor sence ?

– Ne demek istediğini biliyorum. Gerçek olamayacak kadar iyi. Ama yine de ben ona inanıyorum. Elimizdeki tüm ipuçları bunu gösteriyor. Elbette yeryüzündeki en büyük oyuncu değilse. Ama bundan kuşkuluyum. İtalyanlar çok doğal insanlardır. Yalan söyleyip söylemediğini anlayamazsın, ama her zaman iyi mi kötü mü olduklarını anlayabilirsin. Bu adam iyi bir adama benziyor. Mükemmel biri, ama yine de vatanına ihanet etmeye vicdanı elveriyor. Zaten casusluğa karşı herhangi bir merakı da yok. Kötü bir komünist olacağını söylemiyorum, ama en azından casusluk şartlarını değerlendirseydi... Biliyorsun bazı insanlar casusluğa sırf merak uğruna giriyor. Para. Para ! Bu önceden tahmin edilemez.

Ne dolap çeviriyor... Baskı altındayken nasıl davranır bil-

miyorum. Neyse bu Juliet'in sorunu.

– Jüliet adamı iyi çözer.

– Mutlaka çözer. Ama ben Moskova'yla aynı fikirde değilim. Babası Washington'a transfer edilmemeliydi. Bunlar bulundukları yerde çok değerliler.

– Carl, zor bir grup olacak, eğer...

– Belli. Talese Juliet'in babasından bilgi sızdırmak için kızın peşinden koşarken, eğer bizi aldatacak olursa Juliet puan kazanmak için çok iyi bir pozisyonda olacak. Bu durumda onu öldüreceğimi Moskova'ya bildirsen iyi olur. Diplomat ya da değil. Amatörlerle canımı sıkamayacak kadar bu işin eskisiyim ve değerliyim.

– Ama dürüst davranırsa, bizim için iyi bir ödül olur. Şu Talese budala biri değil. Parlak bir geleceği olabilir. İtalyan ekonomistlerin en parlaklarından biri sayılıyor. İtalyanlar gizli örgütlerinde ekonomistleri kullanmaya bayılır. Elbette halihazırda yoksa.

Ne düşündüğümü biliyor musun?

– Ne Carl?

– Eğer dışişleri bakanlarının lanet beyinlerinden geçenleri kaydedecek bir alet icat edilebilseydi... sen ve ben çalıştırılmazdık.

– Zırva, diye kıkırdadı Bechstien. Çok fazla Amerikanlaştın. Siz Amerika'da yaşayanlar artık televizyon düğmesini bile çevirmiyorsunuz. Uzaktan kumanda aletiniz var. Varşova'daki şu İngiliz'i dikizlediğimiz zamanı hatırlıyor musun?

– Evet, hatırlıyorum. Onu izleyebilelim diye tavanında kocaman bir delik açmıştık. Orospu çocuğu. Bütün hafta orada votka içip *Günde 5 Dolarla Polonya*'yı okumaktan başka hiçbir şey yapmadan öylece oturmuştu.

– Ne komik zamanlardı. Oysa günümüzde, aletler, gittikçe artan aletler. İnsan şaşırıyor. Moskova'da da aynı şey. Gidip bizim yeni enstitüyü görmelisin. Kahrolası yer deli bilim adamlarının tıklandığı bir tımarhaneye benziyor.

– Bechi, Carl yoldaşına eski arkadaşlıklarını hatırlatmak istermişçesine böyle hitap etti. Bechi, bazı sıkıntıları var. Amerika'da böyle söylerler.

– Bunu konuşuruz. Ama önce ön dişini yerine takayım. Otur.

Bechstien bir tüpten Fixodent sıkıp dişe sürdü ve dişi Carl'ın dişetine yerleştirdi.

– Isır Carl.

Carl'ı rahatsız eden pek çok şey vardı. Keşke bunları Bechi'ye anlatabilseydi. George Smathers'la karşılaşmasını. Mike'ın görünüşteki intiharını. Ama sabırlı olması lazımdı. Ne zamanı ne de yeri. Ağzındaki baklayı çıkarırsa... Bechi işin içine karışmak zorunda kalacaktı. Şu ya da bu şekilde. Ya karışacak hiçbir şey yoksa. O zaman ahmakça davranmış olurdu. Arkadaşlarının durumuna zarar verir ve kendi itibarını da zedelerdi.

– Aç ağzını.

Bechstien, elinde maharetle tuttuğu bir aletle yapıştırıcı parçacıklarını Carl'ın ağzından temizledi.

– Çalkala ağzını. İşte şimdi yine sen oldun. Ve o Alman aksanın ! O dişi nerede yaptırmıştın ?

– Sen yapmıştın, başka kim olacak ? Bir zamanlar sen bir dişçiydin, öyle değil mi ?

– Yüzyıllar önce.

– Kardeşine iyi bir iş ayarlamalı. Nasıl bir insandır kardeşin ?

– İyidir. Bilir ama bilmemezlikten gelir, bilirsin işte. Kendi işine bakar. Savaştan hemen önce Amerika'ya göçecek kadar akıllıydı. Ailede o savaştan canlı kalan sadece ikimiziz... Carl, içini kemiren ne ?

– Bilmiyorum Bechi. Amerika'da çok yayıldım. New Orleans'ta, Kansas City'de, Cleveland'da, Houston'da... ajanlarım var. Bu kadar çok kentte tek bir hayat sürebilmem nasıl mümkün olabilir? *The Magazine*'i yönetmem ve ajanlarımla sorumluluğunu üstlenmem nasıl mümkün olabilir... Tabii eğer ortaya çıkmak istemiyorsam. Moskova'nın sorumluluğu paylaşırması gerektiğini düşünüyorum. ABD'de ikinci bir santralimizin olması gerekir. Doğu bölgesinin kontrolü bende olmalı. New York, Washington, Connecticut... ve buralara yakın yerler.

Dinle şimdi. Geçen gün Arizona'ya gitmem için bana telgrafla talimat gönderdiler. Orada ne yapmam beklendiğini biliyor musun ? Oradaki ajanlarımızın çok fazla kafa çekip çekmediğini araştırmam bekleniyordu...

Şaka mı yapıyorlar ? Tanrı aşkına, ben bir profesyonelim. Akademiliyim. Bir gece içinde ortaya çıkayım diye mi beni beş yıl yeraltında tuttular ? Alkol bağımlılarını gözetlemekten daha ciddi işlerim var ilgilenecek. Bilmiyorlar mı ? Bizim işimizde, dekorasyon işindeki ibnelerden daha çok alkolik olduğunu bilmiyorlar mı ?

Bundan Moskova'ya bahsetmeni öneriyorum –ve ben Allah kahretsin, çok ciddiyim– icabında isimlerin gizli tutulduğu Adsız Alkolikler'e müracaat etmeliler. Ben bununla rahatsız edilmeyi tamamen reddediyorum.

– Carl, kızmakta haklısın. Ta-ma-men haklısın. Bugünlerde planlamayı Moskova'daki hangi beyinsiz yapıyor bilmiyorum. Ahmaklar takımı. Mısırla beslenen inekler. Ama sen kendini üzme. Ben onların canlarına okurum. Son söz hâlâ biz eski nesilde.

Yerden göğe kadar haklısın. Amerika'da yetki paylaşımı yapmaları gerekir. Sen Kanada'yla, geri kalan da Meksika'yla ilgilenir. Coğrafi olarak son derece gerçekçi.

Bechstien odadan çıktı ve hemencecik açılmış bir şarap şişesiyle döndü. Carl üstündeki kostümü çıkarma işini bitirmişti.

– Bana koyma Bechi. Çok yorgunum. Yarın seninle bir güzel içeriz. Lanet olsun, seni görmeyeli beş yıl oluyor. Düşündükçe inanılmaz geliyor.

Kötü bir öğleden sonraydı ve akşamki içkinin etkisiyle dehşetli bir baş ağrısı çekiyordu. Bir gece önce Bechstien'le, kardeşinin dişçi muayenehanesinde buluşmuşlardı yine. Havalandırma maksimum ayarda çalışıyordu; Bechstien çalışma masasını boşaltırken, Carl da yoldaşının aldığı lezzetli yiyeceklerle üstünü donatıyordu. Kalın ithal bir Macar salamı, İran havyanı, Danimarka peyniri, domates, salatalık ve ev yapımı çavdar ekmeği. Yakındaki içki dükkânından telefonla iki şişe soğuk Rhine şarabı ve bir şişe de Metaksa getirtmişlerdi.

Bir dişçi muayenehanesinde ziyafet çekmek belki pek iştah açıcı değildi ama şarabın ilk şişesini bitirip neşeleri yerine geldiğinde nerede bulunduklarını tümüyle unutmuşlardı. Birbirlerini uzun zamandır görmemiş olan insanlar doğal

olarak iletişim güçlüğü çeker, ama Carl ile Bechstien'in dostlukları bir tartışma yüzünden değil, sadece kader yüzünden kesintiye uğramıştı. Neşeli bir akşam olmuş ve geç saatlere kadar oturmuşlardı.

Bechstien ona Politbüro, NKDV, KGB ve GRU içinde son zamanlardaki güç mücadelesiyle ilgili pek çok bilgi vermişti. Birçok şey değişmiş görünüyordu. Neden olmasındı, ama yine de doğru dürüst bir değişiklik olduğu söylenemezdi.

– Eski tas eski hamam !

Onlar aslında iş konuşması yapmak için bir araya gelmemişlerdi ama Carl Metaksa'yı yarılınca çok sakın, ama hesaplı bir biçimde Bechi'ye, eğer Mike Greer büyük bir göldeki ufak bir kurbağaysa ve Kuzey Amerika Harekâtı'nın beyin takımlarıyla hiçbir bağlantısı yoksa, Moskova'nın onu neden bertaraf etmek istediğini sormuştu. Bechi'nin bildiği tek şey, Mike'ın KGB'nin New York'taki İsrail Konsolosluğu'na sızdığını sezip bu sırrı CIA'ya verdiğini Hubert'in bir şekilde öğrenmiş olduğuydu.

– Ya onun grubundaki öteki adamlar Bechi? Onlara ne oldu ve kimdi onlar ? Son duyduğumda, Hubert'in bana söylediğine göre, kiralık katillerce gözetleniyorlardı.

– Sadece iki adam vardı. Önemsiz kişiler. Mike Greer sayesinde kurdukları ilişkiler dışında, bizimle hiçbir bağlantıları yoktu. Böylece Mike Greer temizlenince onların bir zararı olmadı.

– Mike'ın New York'taki bağlantısı kimdi ?

– Hubert'ti elbette.

– Mike bilmiyor muydu ?

– Hayır.

– O zaman Hubert'a malzemeyi nasıl ulaştırıyordu ?

– Lanet olsun, formalite bunlar, neden soruyorsun ? Sen de gayet iyi biliyorsun. Sahipsiz posta kutularını ve alışılmış şeyleri kullanırlar. Hubert'in dağıtıcılarından birisi haberleşmeyi idare eder.

– Biliyorsun Bechi, Greer bir arkadaşı. Yakın arkadaş.

– Yapman gerekeni halletmek zorundasın.

Speinermann'ın kendisine söylediğini Bechi'yle tartışmak Carl'ın aklını çeliyordu. Fakat yine kendisini tutmuştu, çünkü Carl'ın, kendisi ve Şevçenko dışında kimseye gözükmeye-

yen üç ajanı olduğunu Bechstien bile bilmiyordu. Elsie O'Leary. Speinermann. Ve... neydi adamın adı ?

– Biz İsrail'in çıkarlarına zarar verdiğimiz için, bütün bu yıllara karşın Mike sonunda umutlarını yitirdi mi demek istiyorsun ?

– Öyle gözüküyordu, değil mi ? Önemli mi ? Tahmin ediyorum ki Yahudi olmak oldukça güç bir şey.

– Bir şey soracağım Bechi, olaylar gerçekten İsrail'in aleyhine gelişseydi, sen de Mike gibi davranır mıydın ?

Bu soruyla baltayı taşa vurmuştu. Bechi sol yumruğuyla duvara vurdu. Öfkeden çılgına dönmüştü.

– Bu ne biçim bir saçmalık ? Ben ilk önce komünistim, sonra Yahudi'yim. Halkımın Arap topraklarını işgal edebilmeleri için savaş sırasında onları korumak amacıyla Abwehr'e¹ sızmamıştım. İsrail'deki Allah'ın cezası Siyonistler, kepezeliğin tam ortasında yaşarken göğüslemek zorunda kaldığımız hiçbir şeyi bilmez. Yahudi kardeşlerimiz haritadan tümüyle silinmesin diye birkaçımız kitaptaki her "ibne-lik"i yaptık. O Siyonistler nerdeydi o zaman ? Onlar savaştan önce SS'lerle kendi barışlarını yapmışlar ve Amerika gibi rahat yerlere gitmişlerdi zaten...

Hah ! Ben Berlin'de kaldım. Sadece Canaris benim Yahudi olduğumu biliyordu. Ve elbette bağlantım olan Ruslar.

Amiral Canaris, şu yaşlı enayi ! Onu et çengeline astılar. Tanrı rahmet eylesin. Bütün Siyonistlerin kurtardığı Yahudi'den daha fazlasını o kurtardı.

Benim... *dumkopf*² olduğumu mu sanıyorsun ? İsrail'in ne olduğunu bildiğimi anlamıyor musun ? Korsan takımı. Filistin'e yerleşmeleri yeterince kötü, ama zavallı Araplar durumu kolaylaştıracak onurlu bir davranışta bulunamaz mıydı ? Araplar ki, onlar Türklerin zulmüne uğramıştı. İngilizler, vesaire... Keselim bu konuşmayı. Kendi insanıma bu kadar kızdığım zaman canım acıyor. Hiç İsrail'e gittin mi ? Ben gittim. Biliyorsun bugün insanlar var, iyi insanlar; hükûmetlerinin Arapları topraklarından zorla dışarı attığını

1 İttifak devletlerinin yasakladığı *geheimer Nachrichtendienst*'in yerine 1919'dan sonra Almanya'nın yeniden oluşturduğu askerî istihbarat servisi. (ç.n.)

2 Aptal anlamında Almanca sözcük. (ç.n.)

düşünenler, ama ağızlarını açtıkları anda hapse ya da bir akıl hastanesine atılıyorlar. Orada yüzlerce siyasî mahkûm var... Ne biçim bir “Musevilik” bu, sorabilir miyim ?

Carl kadim dostunu kırdığı için üzölmüştü.

– Kabalığını bağışla Bechi, Greer’in ölümlü beni kötü etkiledi.

Sonra Carl onu kucaklamıştı.

– Bechi, sevgili dostum, neşelen. Üstelik Hitler’e göre, her üstün adama, Hitler’in iyi Yahudisi adı verilir.

Acı acı gülmüşlerdi. Ruhlarında pek çok savaş yarası taşıyorlardı. Dinleri sosyalizm olduğu için her ikisinin de ülkesi yoktu. Ve sosyalizmin onlardan istediğı sarsılmaz bir sadakatti.

O geceyi berbat etmek istemedikleri için, Metaksa şişesine ve daha keyifli konulara dönmüşlerdi.

Evet, işte bu o berbat salı öğle sonrasıydı ve Carl akşamki içkinin etkisiyle korkunç bir baş ağrısı çekiyordu. Washington Ritz’de Hubert’la buluşmayı ipe çekmiyordu ama işte asansöre binmiş onun odasına çıkıyordu bile. Buluşma tarihini New York’ta kararlaştırmışlardı, iptal etmesi pek mümkün değildi. Hubert’in kapısını çaldığında, içeriden yanıt veren kimse olmadı. Bir sonuç almaksızın defalarca denedi. Sonra cebinin bir yerinde bir maymuncuk olduğunu hatırladı.

Hubert tam takım giyinik vaziyette yerde yatıyordu. Yanaklarında şişlikler oluşmuştu. Pembemsi lekelerle kaplı ve tüy diplerinden fışkıran terli yüzüyle tanınacak gibi değildi. Carl onu sarstı.

– Hey, iyi misin ?

– Carl, sen eşi bulunmaz adam, Hubert’in elleri titriyordu. Ben iyiyim. Bir dostluk yap ve buz kutusundan portakal suyunu getir bana.

Buz kabının içindeki, Carl’in tahmin ettiğı gibi portakal suyu değil, portakal votka kokteyliydi. Carl tadına baktı. Uhhh ! Sırf rengine sarılık katmak için portakal suyu eklenmişti. Hâlâ halının üzerinde yatan Hubert tümünü içti. Sihirli bir şekilde yüzünün derisi sağlıklı bir renge dönmeye başladı.

– Fazla içiyorsun Hubert, bu seni mahvedecek.

–Ayağa kalkacağım. Bir süre soğuk suyun altına girmenin bir sakıncası var mı ? Karacığerime iyi gelir de. Zaman geçirmek istersen şuradaki masaya git. Festivalle ilgili kaleme aldığım bir rapor göreceksin. Havagazı. Moskova için.

Carl sendeleyerek banyoya giden Hubert’i onaylamayan bakışlarla izledi. Hubert’ın bir otel odasında böyle gizli raporlar tutması onda biraz tiksinti uyandırmıştı. İnsan Hubert’ın geleneklere uygun olmayan davranış biçiminden dolayı telaşa düşüyordu. Yazılı olmayan kurallara karşı gelerek başarılı sonuçlar elde eden cinsten bir adamdı. Belki alkolikliği bile onun bir değeri idi.

Carl Hubert’ın Pall Mall sigarasından bir tane yakıp camın kenarına oturdu. Aşağıdaki caddelerde yazın yavaş yavaş sonbahara döndüğünü ve sonra da başka bir ilkbahar olacağını görebiliyordu. Evet, Carl her zaman sonbaharın, ilkbaharın bir uzantısı olduğundan kuşkulanmıştı. Her ikisi de aynı duyguyu veriyordu. Yeniden âşık olmaya ya da yalnızlığa doğru yelken açmaya hazırlanır, sonra da geri gelir, sadece bir fincan kahve içerdiniz.

Carl Hubert’ın raporunu okudu. İki kez okudu.

“Aziz Yoldaşlar,
Selam !

İsteğiniz üzere, yazar duyarlılığımla birlikte onurumu ayaklar altına aldım ve genel görünümü size bildirmek için Beyaz Saray Sanat Festivali’ne uğradım. Ta başından itibaren zavallı bir olaydı ve Johnson yönetiminin uykularını fena halde kaçırıyordu. Her şey sırasına göre gitti: kötü, tatsız, daha kötü. Aziz Yoldaşlar, bazen burada neden pahalı bir istihbarat takımı tutmamız gerektiğini merak ediyorum. Biz sadece Washington’ın harika çocuklarını (yöneten, yasa yapan, demokrat ya da cumhuriyetçi ya da...) başarılarını kutlamaya izin verseydik bile, bizim düzenleyebileceğimiz karışıklıktan daha fazlasını muhtemelen kendileri yaratırlardı.

‘İsyan’ üstünkörü düzenlenmesine rağmen, isyancılar beklentilerinin ötesinde başarı kazandı. Onların imza toplama, daveti reddetme ve sonra kabul etme maratonuna katıl-

madım. FBI yüzünden değil – festivaldeki muhaliflerin geçmişlerini elbette derinliğine araştırıyordu – onların bağlantılı oldukları gruplar yüzünden: Côte d’Azur komünistleri ve genç kız kalpli ilericiler.

Amerikan aydınları arzudur. Belki de her zaman öyleydi. Güzel bir kadına, bir fıkre ya da sanata karşı büyük bir arzu ve istekleri olduğundan değil, sırf arzulu olmaktan hoşlandıkları için. Düşünce ayrılıkları gerçek nedeniyle değil, toplumsal gerçekliklerin baskılarıyla ulaşır. Zenginler ve aydınlar, gettolar ve tepelerin kıskançlık, umutsuzluk ve tepkiyle fokurdaması nedeniyle Amerika’nın başına gelecek şeylerin dışında savaşın tehdidini hissetmezler.

Öğrendiğime göre, New York’taki Bell Telefon, bu çıkar anlaşmasının tarafları arasında isterik bir şekilde yapılan telefon konuşmaları sayesinde gelirini ikiye katlamış. Şöyle ki: yayımcılar-yazarlar. Galeri sahipleri-ressamlar. Tiyatro sahipleri-aktörler. Vesaire-vesaire.

Benim ülkemde telefonda yeterince hızlı konuşursanız, yalnızca 18 yaşındakileri inanmadıkları şeyler için dünyanın bir ucuna ölmeye göndermekle kalmaz, aynı zamanda William Buckley’i diri diri kızartmak ve Jean-Paul Sartre’i cumhurbaşkanı ilan etmek türünden ham hayalleri olan ilericilere de bol bol rastlayabilirsiniz. Önceden görülebildiği gibi, bu olağanüstü zaferi bu sözde ‘elitist barışçılar’a kazandıran kendi çabaları değil, bizzat Johnson’dı. Johnson’ın içinde Sovyetler Birliği’ni, Küba’yı bombalamak isteyen bir kaplan kükrüyordu... Sosyal güvenlik alanındaki reformları bastırdığı sırada. Biliyorsunuz, Bay Johnson gerçek bir ‘milliyetçi demokrat’tır.

Fakat ben bu noktada, savaş karşıtı fikirler ve akımlar için destekleme (para ya da başka türlü) yapmamanızı öneriyorum. Çünkü eğer böyle yaparsak, Amerikan aydınının temel zayıflığını anlamama tehlikesi içinde olacağız ve belki de istemeden bunların büyük şeytan Jonnson’la birleşmelerine neden olacağız. Bunlar – aydınlar – Amerikan Anayasası dışında Amerikan olan her şeyden nefret ederler. Bu adamlar acayip hayalî düşüncelerle Amerika Birleşik Devletleri Anayasası’nın, insanlığın şimdiye kadar yarattığı en mükemmel belge olduğuna inanırlar.

Güneydoğu Asya'da refah ya da adalet görmek istemeleri nedeniyle başkanlarından farklı düşünmezler, ama Asya'ya ya da başka bir yere müdahalemizin, Amerikan kutsal Anayasası'nın kutsal imajını karalayacağı varsayımı nedeniyle başkana ters düşerler. Tarihimiz boyunca hiçbir zaman, komiktir ki bir faşist şair dışında, sanatçılar hükümetlerin ya da adli kurumların veya yönetim erkânının uygulamalarının ötesinde anayasanın kurumlarını tartışmaya teşebbüs etmemiştir.

Bu ülkenin muhtemel eksikliklerinin ve her eksikliğin, ölesiye taptıkları o dokunulmaz belgenin başlangıcıyla ilişkili olduğuna bir an bile onları inandıramazsınız. İç savaştan uzun süre önce eskimiş ve hemen sonra da UZLAŞMACILARIN eline düşmüş bir belge.

O bir zamanların saygın belgesindeki özgürlük ve diğer bütün müstesna kavramlar, doğuştan yetenekliler için ve vasatları eğitmek üzere yazıldı. Doğal olarak basit halk tabakasının bunları elde etmesi zor.

Bizim sosyalistlerimiz İspanya'da öldükleri zaman, ki çoğuna zaten bir şey olmadı, cahil Basklar için ya da San Sebastian'ın yoksul balıkçıları için değil, New York'taki, Orta Amerika'daki, hatta Güney'deki burjuva özgürlükleri ve refahları için öldüler.

Şimdi Yoldaşlar, Amerika'nın ikiyüzlü güçlerinin, sağ ve sol, kendiliklerinden sıcak çatışmaya girmelerine izin verirsek, ancak o zaman kazanabiliriz.

Ancak o zaman, kısa vadede, belki Siyah Amerikalılar nedeniyle, daha dürüst Yeni Dünyacı bir tip insan, Amerika'daki iki kulaklı her birey için yeni bir anayasal belge tasarlatabilir.

Ders verirmiş gibi yazmamı bağışlayın.

Sizin Amerikalı Yoldaşınız.

Hasta La Vista"

Carl raporu ikinci kez okuyup bitirdiğinde, Hubert'in ne yaptığının ya da nasıl davrandığının önemi olmadığını anladı. O üstün ahlaklı bir adamdı, evet anarşistti, ama ahlakî bakımdan üstündü. Amerika'da "bulunması zor" bir insan-

dı. Öte yandan, Hubert'in felsefesini romanlarında bu kadar ustalıkla gizlemesi de eğlendirdi onu.

Hubert bir Türk havlusunun içinde kaybolmuş vaziyette, ayaklarının ucuna basa basa banyodan çıkıyordu, oysa Carl böyle yapamazdı... Daha asansörle yukarı çıkarken onu fazla bastırmaya karar vermişti. Fakat son anda bu duruma gelmiş olması şaşırtıcıydı, karşısındaki hasım alkole boğulmuş ve onunla aynı düşüncelere sahip... Hubert'la ilgili kuşkularını yok edecek ya da doğrulayacaksa, ona tuzak kurması gerekiyordu. Bu da Carl'ın kafasını iyice karıştırmıştı. Fakat kuşkuları, Hubert'in raporunu okuduktan sonra, çok daha amansızca yapışmıştı yakasına.

Yedinci bölüm

Yüksek rütbeli Dedektif Nat Cooper bir siyahtı. Otuz dokuz yaşındaydı. Evliydi. İki çocuğu vardı ve 100 1/2 Cadde, Amsterdam Sokak'taki bir sitede oturuyordu. İnsan onun bedeninde bir gram yağ göremezdi. Boyu 1,90 cm. Adaleli kol ve bacakları son derece çevikti. Aslında şampiyon bir tenisçiydi ve bir zamanlar profesyonel olmayı düşünmüştü. Fakat o günlerde zenciler öyle şeyler yapamazdı. Kore Savaşı sırasında ordu istihbaratında çavuştu. Kore Savaşı'ndan sonra da polis örgütünde çalışmaya başlamıştı ve dolgun bir maaşı vardı.

Son birkaç yazdır, bir zamanların cesur siyahî mankeni olan karısı Jackie ile iki çocuğu Leroi ve Betty'yi Sag Sag Harbor Hills'e gönderiyordu. Burada, ortakları zenci olan bir kooperatif, sadece zencilere mahsus bir tatil yeri olarak gelişmekteydi. O küçük kulübeyi daha ferah ve yaşanabilir bir mekân haline getirmek Nat'ın üç yılını almıştı, ama nihayetinde bu kış tadilatı tamamlamıştı. Doğrama ve tesisat işlerinin çoğunu tatiller ve bazı hafta sonlarında kendisi yaptığı için iş yavaş ilerlemişti.

Cooper'ın yazlık evinde gururlanacağı çok şey vardı. Çocukları kentin sıcak ve nemli havasından uzaklaşabilecek, plajda sosis ve tavuk barbeküsü yapabilecek ve güneşlenebileceklerdi. Neden olmasındı ? Siyah derili çocuklar güneşin esmerleştirici etkisinin dışında değillerdi ya. Karakolda

yüzü nadiren gülse ya da incelikler yapsa veya şakalaşsa bile, genelde mutlu ve uysal bir adamdı. 50. Cadde'den, Silk Stocking mıntıkasını da kapsayan 18. Bölge Karakolu'nda çalışıyordu. Öteki polislerle iyi geçiniyordu. Çoğunluğu beyaz olan bölge, yine de ırk olarak karışıktı. Özellikle dedektif takımı. Bir Japon, bir İtalyan, iki Porto Rikolu ve işte bunun gibi.

Cooper sadece işini yapardı. Ara sıra olanlara ve beyaz iş arkadaşlarının davranış biçimlerine tamah etmezdi. Sonuç olarak beyaz arkadaşlarının bazıları o kadar da pislik değildi. Yahut pisliklerdi de ona zarar vermiyorlardı. İki üç orospu çocuğunun bu üst düzey dedektife ilişkin şüpheleri olduğunu biliyordu, ama bunu hiç belli etmezlerdi. Zaten o yakınlarında olduğu zaman bazı şeylerden hiç bahsetmezlerdi. Onlara gözünü dikip bakar ve onlar da zırvalamayı keserdi. Zırvalık yoktu.

Bu adamlar onun emniyet teşkilatından birçok takdirmeme aldığı için pervasız olmasından ya da fiziksel gücünden dolayı ona karşı korku değil, işinin ehli olması nedeniyle saygı duyuyorlardı. Yaptığı tutuklamalar ile bu sanıkların mahkûmiyet uyumuna bölge tarihinde daha önce hiç rastlanmamıştı. Mesai saatleri dahilinde, ortada heyecanlı konuşmalar cereyan ederken, entegrasyon, Martin Luther King ya da Malcolm X türü konulara hiç ilgi göstermezdi. Kimse onun nerede yaşadığını ya da bir ailesi olup olmadığını bilmezdi.

Bu sabah, bir yandan tabanca askısını takıp öte yandan da tostunu ısırmaya çalışırken, bütün evde yankılanan bir küfür savurdu. Bir tost yapmayı bile beceremiyordu. Jackie ve çocuklar yazlığa gittiklerinden beri, adam gibi bir kahvaltı yapamıyordu. Belki de daha iyiydi. Yaşlı annesi ona eskiden, "Yazları kahvaltı etme Oğlum, domuz eti asla yeme, o zaman bir beyaz annenin çocuğu kadar sağlıklı olursun" derdi.

Anasının, "beyaz annenin çocuğu" deme biçiminden hoşlanırdı. Hiç kimse onun, "orospunun çocuğu" demek istediğini anlamazdı.

Merkezdeki McGrath'a telefon edip, Federal Polis'le işbirliği halinde çalıştığı narkotik davasıyla ilgili şu muhbirle bu-

luşması gerektiği için bu sabah gelmeyeceğini söyledi. McGrath işe devam etmesini ve onu görünceye kadar sakın kalmasını söyledi. Onun örnek bir polis olduğunu herkes bilirdi. Aylıklıkla vakit geçirmezdi ve yapmayacağını söylediği şeyi asla yapmazdı.

Ceketini kaptı ve koşarak evden çıktı. Hiçbir zaman şapka takmazdı. Şapka insanı adi beyaz polislerle benzetiyordu. Günde iki kez gömleğini değiştirir ve masasının çekmecesinde birkaç gömlek bulundururdu. Aynı zamanda değişik kravatlar takmayı da severdi. Harlemli gibi değil, hatta tutucu. Lanet olası bir devlet memuru gibi gözükmemek için gömleğinin yakalarını hiç düğmelemez ve kravatını biraz gevşek tutardı. Elbiseleri son derece temiz ve ütülü, ayakkabıları her zaman boyalıydı.

Arabasını sakın bir şekilde Broadway'e doğru sürdü.

Bu kez hangi kahrolası yerde olacaktı ? Statler Hilton'un yakınında. Evet.

Arabayı 34. Sokak ile 7. Cadde'nin kesiştiği köşenin uzağına park etti. Ford emniyet teşkilatına değil, kendisine aitti. Emniyet teşkilatının arabasına güvenecek olsaydı, her yıl bir çift yeni bacak ısmarlaması gerekirdi. Torpido gözünü açtı. Şu LeRoi, çeşit çeşit şekerlemelerle arabayı hep berbat ederdi. Yeni transistörlü radyoyu çıkardı ve kulaklığı kulaklarına yerleştirdi. Saat ondu ve beş dakikası vardı. Supreme'ler onun sevmediği boktan Motown şarkılarını söylüyorlardı. Radyoyu tam frekansa göre ayarladı ve sessizliği dinlemeye başladı.

Statler Hilton'da, şık giyimli Elsie O'Leary gitmek için erkek arkadaşını bekliyordu. Esmer yakışıklı Nuri el-Tarık, Harvard'da İngiliz dili okumuş çok zengin bir Arap playboy'uydu. Nuri'nin babası Suudi Arabistan'da bir petrol zenginiydi. Nuri Elsie için, kente her geldiğinde pahalı otellerde suitler -burada yemek yer, şarap içer ve sevişirlerdi- tutmaktan daha fazlasını yapabiliirdi aslında.

- Nuri, geç kaldın. Eğer Boston'a gideceksen, trafiğe yakanacaksın.

Arap kızın bluzunun üzerinden göğsünü okşayarak, "Güzelim çok haklısın. Zaman seninle öyle hızlı akıyor ki.

Gitmem lazım fıstığını. Plaza'da gelecek pazartesi için rezarvasyon yaptım. O zaman görüşürüz. Baş başa kalabileceğimiz bir yere gideriz. Oda numarası yirmi bir. Kral dairesi... Şimdilik hoşça kal."

Nuri kızı öptü, kız da onu.

Elsie siyah orospu çocuğunun gittiğinden kesinlikle emin olur olmaz, kapıyı iki kez kilitledi ve çantasındaki elektronik dinleme cihazını sabırsızlıkla aradı.

- İşte buldum karın ağrısı şeyi.

Dinleme cihazını perdeye iliştiirdi, yavaşça ve sistemli olarak konuşmaya başladı.

- Ben Bathsheba. Ben Bathsheba. Jüpiter, konuşuyorum. Jüpiter, konuşuyorum. Lütfen dinle. Lütfen dinle. George Smather cinayetiyle ilgili olarak polisin resmî raporlarını bana ulaştır. Aynı yere bırak. Devam ediyorum. Carl Halman diye birisini takip etmeni istiyoruz. Tekrar ediyorum, Carl Halman diye birisi. East Side Drive. 150 1/4. Ne yapıyor ve görüştüğü kişilere ya da onunla ilgilenen başka birisinin olup olmadığına bakın. İhtiyatlı davranın. İhtiyatlı davranın. İşin içine karışmış değil. İşin içine karışmış değil. Biz sadece onun ne dalavere çevirdiğini bilmek istiyoruz. Mike Greer'le ilişkisi vardı. Onu bir hafta takip edin. Sadece bir hafta. İhtiyatlı davranın. Onunla ötekiler ilgilenabilir. Onunla ötekiler ilgilenabilir.

Aynı cümleleri bir kez daha tekrarladıktan sonra dinleme cihazını perdeden aldı. İşe geç kalmıştı. Bu gece hayatı işinden atılmasına sebep olacaktı.

Dedektif Cooper hiçbir yere geç kalmazdı. Karnı açtı. Sodaş şamfıstıklı dondurmadan sonra emektar Missouri lüle taşı piposunu zorlayıp nefis Virginia tütünden biraz tüttürecekti. Bathsheba'nın neye benzediğini merak etti. Güzel bir kız mıydı? Seksi sesi göz önüne alındığında genç biri olduğu anlaşılyordu, ama güzel olup olmadığını anlayamazdı. Onunla hiç karşılaşmamıştı. Her zaman aynı teknikle iletişim kuruyorlardı. Kızın kendisine bir mesajı olduğunda, posta havalesiyle yeri, zamanı ve frekansı bildiren bir talimatın yanı sıra kullanılmamış bir transistörlü radyo gönderiyordu. Cooper arabasını belirtilen adrese yakın bir yere park

ederek tek kanallı radyosunu ayarlıyordu. Bu yöntem son derece basit ve güvenliydi. Kız şu binaların içindeki herhangi birisi olabilirdi. Belki de Statler Hilton'daki geçici görevlilerden birisiydi ya da Macy's'te bir sekreterdi.

Cooper bir süredir Rus istihbarat örgütüyle çalışıyordu. On ya da on bir yıldır. Masraflar için küçük bir para alıyor olsa da bu işi para için yapmıyordu. Yılda dört beş bin dolar. Sahtekâr bir polis olsaydı, altı ayda bunun iki katını alabilirdi. Peki neden onlar için çalışıyordu ? Bu uzun bir hikâyeydi.

Babası, çizgi romancıların bakış açısından bir Tom Amca, Pennsylvania'lı bir yataklı vagon hizmetlisiydi. Oğluna bir keresinde, Amerikan zencilerindeki sorunun ne olduğunu "bir gün" kavrayacağını ve belki de Afrika'ya geri döneceğini söylemişti. Yaşlı Cooper, Tanrı rahmet eylesin, 1958'de öldü. Tom Amca olsa da olmasa da, Marcus Garvey'in büyük hayranıydı.

Kore'den sonra ordu Cooper'ı Paris'teki NATO Karargâhı'na tayin etti. İşte orada Angelica'yla tanıştı.

Yıldırım aşkıydı bu. Angelica güzel, sarışın bir Fransız kıızıydı. Son derece narindi. Samimi bir antiamerikancıydı. Gerard Phillipe'in tiyatro okulunda sekreter olarak çalışıyordu. Angelica vasıtasıyla birçok Fransız ve siyah adam tanıdı. Bunların çoğu öğrenci ve düşünce adamıydı. Kendi memleketinde tanıdığı beyazlardan ve zencilerden o kadar farklıydılar ki. İşte orada, Paris'te, Beyaz Amerika'nın halkına nutuk çektiği yalanlarla ilgili bir iki gerçeği öğrendi. Baskı ve bunun başlangıcı hakkında birtakım kitapları orada okudu. İnsana ilham ve güç veren birtakım tartışmaları orada dinledi.

Fakat Angelica ağır bir verem hastasıydı. Kısa süre sonra yatağa düştü ve kısa süre sonra da öldü. Cooper bir çocuk gibi ağladı. Angelica çok özel bir kızdı. Nazik. Akıllı. Hayalperest. Açık kahverengi kocaman gözleri vardı. Cooper'a kendisini bir pislik gibi hissettirmeden birçok şeyi öğretti. Etini değil, insanlığını fark ettirdi ona. Ki bu Kore'de, ordudaki adi beyaz hemşirelerin gizli silahıydı.

Angelica'nın ölümünden sonra, onun erkek kardeşiyle dost oldu. Charles. Fransız Atom Araştırma Merkezi'nde

kimya asistanıydı. Başka bir duyarlı insandı o da. Damarlarında bağnazlık dolaşmazdı. Tam bir kan kardeşiydi, eğer öyle biri vardıysa. Charles onu Rus istihbaratının TT bölümüne kaydettirdi. Batı'nın polis örgütlerine sızmakta uzmanlaşan bölümü.

– Carl, gel içeri. Vera ona içeriyi gösterdi.

Vera yaşlanıyordu belki ama hâlâ dikkat edilmiş iyi bir vücudu, sık siyah saçları ve korku dolu gözleri vardı.

– Nasılsın Vera ?

– Ne yalan söyleyeyim Carl, iyi değilim. Mike'ın ölümünden sonra heyecanlı günler yaşandı. Fakat buna girmeyelim şimdi. Az önce seni aradım. Melinda cevap verdi. Artık birlikte yaşamadığınızı söyledi. Bunu bilmiyordum, yoksa telefon etmezdim. Siz erkeklerin boşanmasını duyunca üzülüyorum. Öğle yemeği için bir şey ister misin diye öğrenmek için aradım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Senin yiyecek konusunda seçici olduğunu biliyorum. Zaten formunu da böyle koruyorsun.

Her neyse, kütaphanede senin için büyük bir masa boşalttım ve Mike'ın güncelerinin tümünü içeri bıraktım. Yaşadığı evde geceleri kaleme aldığı o çılgın karalamalar. Ona başka bir semte taşınması için hep yalvarırdım. Bütün o barlar ve onun samimi olduğu esrar satıcıları... Kütüphaneye bir şişe viski ile buz da bıraktım. Eğer içmek istersen.

– Vay canına Vera, Melinda sana alkolik olduğumu mu söyledi ?

– Öyle bir şey söylemedi. Eğer alkolik olan birisi varsa o da benim. Biricik anneciğim mezarından çıkıp beni görmeli. Son günlerde öğle yemeklerinde de viski içiyorum. O haylaz çocuk. Ah o Mike ! Hepimizin hayatını zorlaştırdı. Bunu neden yaptığını hâlâ bilmiyorum. Her neyse, ben buradayım. Bir şey ihtiyacın olursa seslen yeter, sandviç ya da soda.

Siz sahiden de o çılgın yazıları yayımlayacak mısınız ? Onlarda ne buluyorsunuz bilmiyorum. Ben bir iki sayfa okudum. Tanrı hepimizin yardımcısı olsun. Toplumsal makaleler yazarken sert bir eleştirmendi. Yazıları fevkaladeydi. Fakat bunları ayıkken yazardı. Bilmiyorum. Bir kez ölmeye gör, yazdığın her şey önem kazanır. Eh, belki de o bunu hak

ediyordur. O bir çocuk dehaydı, ah şu Mike. Kırkını geçtiğinde bile hâlâ bir çocuk dehaydı. Carl, onu seviyordum. Gerçekten seviyordum. WASP'ların bizim hakkımızdaki düşüncelerinin aksine, biz Yahudi kız kardeşler gerçekten erkek kardeşlerimizi çok severiz. Tabii Salinger bunu kanıtlamak için biraz yoldan çıktı...

– Fikir Tim'indi. Mike'ın güncelerinin, ki o bunları genellikle körkütük sarhoşken yazardı, avangard bir çoksatar olabileceğine ilişkin saçma sapan bir kanısı vardı. *The Magazine* bunların bir kısmını daha önce basmıştı. Fakat o zaman seçki Mike tarafından yapılmıştı. Zavalı bir adamın kulakları tırmalayıcı Henri Michaux tarzı meskalin günlükleri olan, en hafif tabiriyle soyut dışavurumcu denilebilecek bu günlüklerin diline hiç dokunmadan özenle yayına hazırlamıştı. Mike aynı zamanda mahrem bölümleri de sansürlemişti.

Carl *The Magazine*'de yalnızca bir yöneticiydi. Eğer Rosenkratz'lar ondan gözden kaçmış "gözde" bir çoksatar olasılığını araştırmasını isteselerdi, bunu yapardı. Fakat bu mesele yönetim kuruluna geldiğinde, günlüklerin yayımlanmasını engellemek için elinden geleni yapacağı konusunda tatlı kıçları üzerine bahse girselerdi iyi ederlerdi. Bu açık bir istismardı. Ölü bir adamın mahremiyeti üzerinden para kazanmaktı.

Carl Vera'nın bir araya getirdiklerini saatlerdir okuyor ve inceliyordu. Mike'ın bu olağandışı metindeki sözleri, çoğu zaman düşünceleri kadar deliceydi. Fakat bazıları çok komik ve çok samimiydi. Olaylar ve isimler Carl'a o kadar aşinaydı ki, onu eğlendiriyordu. Her gün yarım sayfa ya da biraz fazlasında özetleniyordu. Mike bu işi yapmaya iyi ki birkaç yıl önce başlamıştı ve Allah'tan bazı aylar atlanmıştı... Carl'ın önünde aşağı yukarı 160 daktilo sayfası yazı vardı. Gramer tabii ki raydan çıkmıştı ve imla çılgıncaydı. Carl Mike'ın son aylarını anlatan son otuz sayfaya geldiğinde, onu korkunç bir sürpriz bekliyordu. Hazırlıksız yakalanan Rus istihbaratının Amerika'daki başkanı, kendisini bir muamma denizinde buldu. İkiiden iki çıkarılırsa iki kalırdı, doğru değil miydi? Carl'a göre birçok şey eskisinden daha da bulanık-

laşmış gibiydi. Eğer Mike'in buraya yazdığı şeyler bir önem taşıyorduyrsa, ki Carl'in aksini düşünmesi için deli olması lazımdı, uzun ve sıcak bir yaz olacaktı.

Prova yapan bir aktör gibi, notları yüksek sesle okuyarak irdeledi. Özellikle üç pasaj seçti. Sonra bunları ezbere tekrarlayıp durdu.

"Şubat, ilk pazartesi.

Suuuus. Kirpi gibi içtim. Hey söylesene kaktüs, anne sen misin ? Cindy'nin evinde ne çok içki vardı. Hiç iyi değildi tavuk. Güney usulü kızarmış tavuk. Sonra şehir. Biraz haşhaş, biraz esrar. Sonra barlara. Mars. Farklılıklar. Görmezlikten gelme. Orta yol lazım. İnsanın ruhu için. Hubert'la öğlen yemeği yedim. Burjuva piçi. İbne. Kristalde içer. Hizmetçi. Hizmetçiyi düzüyor mu ??? Hizmetçiyi ben düzerdim. Eğer olsaydı. Beni yiyor. Hizmetçi değil. Düşünceler. Düşünceler. Kâbuslar. Hubert'a söyledim. Kim olduğumu. Hiç kimse bilmiyor, kim olduğumu. Gerçekte. Ona her şeyi anlattım. Karar vermeliyim. Ona birisine günah çıkarmaya ihtiyacım olduğunu söyledim. İhtiyaçlar. Yalanlar. Lanet olası Yahudiler. Başım dertte. Karar veremeyeceğimi söyledim. Ona söyledim. Neler döndüğünü. Soğuk orospu çocuğu. Gerçek beni öğrendiğinde şok oldu. Ahmak herif. Karar veremiyorum. Bildiğim şeyler bunlar. Edith Piaf, söyle bana nedir özgürlük ? Ben Yahudi miyim ya da öyle miyim ? Dünyadaki bütün serserilere borç verdim. Çeyreklikten binlere kadar. İhtiyacı olana da olmayana da. Kimse geri ödemiyor. Yağmacılar. Ben salak Shylock değilim. Doğu yüzünden ne kadar da acı çekiyoruz ya. Hubert. Piç herif. Roman kralı. Eeny Meeny Huby Ho. Bana CIA'ya git dedi. Roman. Moman. Kalpsiz piç. Ruhsuz. Babil bahçelerinde bir fareyim ve Allen Ginsberg ve Ferlinghetti'siz yapamam. Hayır yapamam. Gammazlayamam. Yıllardır, sadık, madık, layıktım onlara yıllardır. Hem de iyi şeyler. Güzel Tanrım, Ortadoğu olmasaydı. Hubert ikimizin arasında kalacağına söz verdi. Gerçek beni öğrendiğinde o kadar şaşırdı ki. Cahil, masum, aptal. Gide'i sevmiyorum. Ve bütün Hemingway meraklısı Yahudileri de. Belki de Hubert'a söylememeliydim. Zarar verilmedi. Bir joint da-

ha iç ve uyuuuuuuuuuu. Oh, tatlı prens. Şimdi elveda. Dünyanın kedi ve farelerine, ton balıklı sandviçlerine elveda.”

“Mart, son çarşamba ?

Öğle yemeğinde Carl’la buluştum. İkinci kez bir Katolik gibi davrandım. İçimdeki her şeyi boşalttım. Hayır. Umut-suz. Hayır, ona ne olduğumu anlatmadım. Ben. Masum Carl. Melinda’yla evlenmesi hoşuma gitmiyor. Melinda’yla ben evlenmeliydim. Ben. Bir Yahudi. Sevdiğim şeyleri neden almayacağım ki ??? Almamalı mıyım ??? Sahte ve kaypak bir konuş...ma. Konuşmanın içine girdim. Çıktım. Çevresinde dolandım. Üstüne. Ötesine. Altına. Anlat bana Piaf. Hapishane nedir ? Belki de Carl’a kendimi açıklamadım. O. Naif Ortabatılı. Ona gerçeği anlatmadım. Felsefe yaptım. Bir bok anlamadı. Ama bana anlayışlı davrandı. Bana, Yahudi’ye. Söyledi. Düşünsel. Ruhsal. Duygusal... Tamam. Dünyanın öteki bölgeleri. Birleşin. Yahudiler için elimden geleni yapmam gerektiğini söyledi. Yahudiler. Ben. Ben. Yahudi ben. Aynı şeyi Hubert da söylemişti. Ama onlara yardım etme hakkı tanınmadı bana. Carl gibi değil. Tarihsel, ruhsal, duygusal, düşünsel. Tily. Tily. Tiiiiiiliiiiiiiiiiiiiiily. Hubert çekik gözlülere git dedi. Çekik gözlüler. Soğuk hindi. Tavuk boku. Böbrekler. Sidik torbaları. O kadar kolay olmayacak. Carl. Onu tanımıyorum. Onu da siktir et. Evleniyor mu ? Ama Hubert dışında hiç kimse bilmiyor. Bir şey yapmalıyım. Yahudilere ya da adları her neyse, söyleyeceğim. Bu geceyle işim bitmiş değil. Kelime oyunu ülkesine gideyim bari. Beyaz Cadillac’lar. Düz, sıkıştır, em. Soyul.”

(Bu Mike’in güncesinin son sayfasıydı.)

“Nisan, salı.

Oraya gitmek isterdim ama gidemem. Hayat ziyan ediliyor. Boş bir konserve çorba kutusu. Dünyayı siktir et. Konsolosluk ya da çekik gözlüler. Yapamayacağım. İçeri. Git. Ver. Söyle. Keşke bir Hristiyan olsaydım. Tıpkı bir hikâye anlatır gibi, vakti zamanın birinde. Bir sabahın gecesinde. Bu rahibe

manastırında. Ortaçağ'da. Bu rahibe, kendi manastır kalesinin balkonundan dışarıya bakıyordu. Ve atının üzerinde bu yakışıklı şövalyeyi gördü. Errol Flynn kadar yakışıklı. Şövalye de ona baktı. Bu bir yıldırım aşkıydı. Aşk. Aşk. Her şey aşk. Ve haşlanmış yumurtalar. Piknikler. Evet, âşık olmuşlardı. Şövalye ve rahibe. Audrey Hepburn ve Peter Finch. Bu yaz sabahının gecesi. Ondan eşyalarını toplamasını ve dünyevi bir evlilik için manastırın terk etmesini istedi. O da evet dedi. Yarın geceyarısı. Yapacağı bundan ibaretti. Ertesi gün geceyarısı manastırın kapısına geldi. Kapılar açıldı. AÇIK. Muhafızlar yoktu. Rahibeyi durduracak hiç kimse. Ama rahibe yürüyüp kapıdan geçemiyordu. Bir şey onu içeride tutuyordu. İçindeki bir şey. Ama yine de şövalyemiz anlayışlıydı. Yarın aşkım, dedi. Güvercinim. Ama rahibe yarın ve daha birçok yarınlar, o muhafızsız kapılardan çıkıp şövalyeyle evlenemedi. En sonunda bizim yakışıklı şövalyemize bu çok fazla geldi. Şövalye rahibeye o yarının, son yarın gece olacağını ve ondan sonra da artık hiç geri dönmeyeceğini söyledi. Artık hiçbir zaman. Gitmemi engelle. Manastırdan onu kurtarmak için geri dönmeyecekti. Sonuncu yarın gece, rahibenin açık kapıdan geçeceğine dair şövalyenin hiçbir umudu yoktu ama yine de geldi. Çünkü o sözünün eriydi. Buna ister inanın, isten inanmayın. Öyle. Böyle. Bu RAHİBE, MANASTIRDAN çıktı. Şövalye şaşırdı. Maşırdı. Ona bunu nasıl başardığını sordu. Rahibe dedi ki; İsa'yı düşünmüyordum. Akıllı bir kızdı rahibe. Böylece güneşin battığı yere doğru at sürdüler. Errol Flynn ve Olivia de Havilland. Evlenip mutlu oldular. Ama ben bunu yapamam. Neyi ? Kapı açık olsa da olmasa da. Kapı. Ben rahibe değilim. Ya da Hristiyan. Hristiyan mıristiyan olman lazım, senin Hristiyan mıristiyan kilisene başkaldırman için. Benim kilisem kilise değil. Babamın kilisesinden bahsetmiyorum. Sanat nedir, Sevgili Voznesenskiy, komünistlerin şairi ??? Sana sanatın ne olduğunu ve niye olduğunu anlatayım. Şişkebab yüzünden. Babamın olmayan kilisesinin yarına, olmayan kiliseme ihanet edemem. Siktir et kiliseleri. Yaşamayı düşünmeyi müşünmeyi sevmiyorum..."

Tuvalete kustuktan sonra Vera'yı buldu. Vera Mutfakta oturmuş bir şey okuyordu.

– Vera, bu gece burada yatabilir miyim ? Ev Scarsdale'e çok uzak. Çok yorgunum.

– Elbette kalabilirsin. Yemek yemedin. On saattir içerdesin. Saat bir oldu.

– Bir de soğuk bir duşa ihtiyacım var.

– Elbette. Sana temiz havlu getireyim.

– Kaç yaşındasın Vera ?

– Kırk, neden soruyorsun ?

– Yalnız mısın ? Ciddi soruyorum.

– Neden ?

– New York'ta bir dükkânın var ve oraya gitmiyorsun.

– Evet ben... yalnızım...

– Seninle sevişmek isterdim. Hayır diyebilirsin. Aslında kadınlara hiç bu biçimde yaklaşmam. Fakat bir bunalımdayım.

– Abaza mısın ?

– Bunun için daha nazik bir söz olmalı.

– Sevişmek herkesin ihtiyacıdır sanırım. Ben... Üç yaşındakilerin bile. Ama ilkel atalarımızın bunu yapmaktan aldığı zevki bizim neden almadığımızı merak ediyorum.

– Bilmiyorum.

– Carl, sen bende buna cevap verebilecek bir insan izlenimi uyandırmışsındır her zaman.

– Sebebi ikimiz değiliz. Erkekler... ya da kadınlar da değil. Bu başka bir şeyden kaynaklanıyor.

– Ortamdan mı ?

– Belki de. Lanet olası Hamlet. Modası geçmiş piç. Anlamadığı şeyler olunca... Ne söyleyeceğini biliyordu. “Yeryüzünde ve gökyüzünde bizim hayal edebileceğimizden daha çoğu var.”

– Ya da Carl, çevremizdeki bu mobilyalar yüzünden mi ? Bizde sevişme arzusu uyandırmayan bu Chippendale mobilyalar mı ? Duşunu al. Ben yatakta olacağım.

Sekizinci bölüm

Sonraki hafta Carl ile Tim kedi köpek gibi kavga ettiler. Tabii ki Mike'ın günceleri yüzünden. Carl o lanet şeylerin yayımlanmasına katı bir biçimde karşı çıktı. Yönetim kurulu toplantısında Tim'e bütün cephelerden saldırdı. Mike'ın anısına saygısızlık... Hızlı kazanacağı dolarlar karşısındaki zayıflığı...

– Carl, ben bunu para için yapmıyorum. Biz *The Magazine*'nin kitap yayınına henüz bir yıl önce başladık. İyi isimlere ihtiyacımız var. Prestije ihtiyacımız var.

– Eğer iyi isimlere ihtiyacın varsa, öyleyse git iyi isimler bul. Ölü bir adamın sarhoşken yazdığı notların sanatsal olacak ya da prestij kazandıracak nesi var ? Mike bu saçmalıklarıyla tanınmamalı. Hayattayken bu yapıliyordu. Ama bunların üzerinde tasarruf hakkı vardı. Şimdi bu günceleri yayımlamaya ahlaki olarak hiçbir hakkımız yok.

– Benim için Vera'nın kabul etmesi yeterli.

– Vera evet der, çünkü ne yapacağını bilmiyor. Bir insanın kardeşine aşırı bir sorumluluk yüklemek olur bu. Belki Mike'ın kendisi de bunların yayımlanmasından hoşlanırdı. Fakat biz bununla ilgili bir hüküm veremeyiz. Mezarı daha soğumadan. Belki bir iki yıl sonra. Elimizde yüzlerce metin var. Bunların bazıları son derece yetenekli genç yazarların. Bizim kokteyl partilerde boy gösteren takımından değil, yayıncı olmamız lazım... Her dostunun karaladığı

her şeyi yayımlasana o zaman.

– Neden olmasın ? Onun makalelerinden bizim elimizde hiç yok. Mike buranın kurucularından. Burada yayımlanan bir şeyi olmalı. Bizim imajımız için iyi olur.

– İmaj umrunda değil. “Düz, mıncıkla, em. Bağır, vur, tekmele...” Mike bunları uyuyabilmek için yazmış.

– Bunların edebî değeri olduğuna eminim.

– Bunları kim okuyacak peki ?

– Onun makalelerini çakozlayan insanlar.

– Bunlara çok mu gülecekler ?

– Sanmıyorum. Ama bunu yapmaya niyetliyim. Bunu bir anlamda, “*Al sana orospu çocuğu*” diye adlandıracağız.

– Öyleyse ben istifa ediyorum.

– Carl aptallık yapma. Bunun yüzünden bu birliği yakmayacağız. Uzlaşalım. Bunları sen yayına hazırla. Mike’i iyi tanıyordun. Herkesin tanıdığı gibi iyi, hatta daha iyi. Esnekliğini kullan ve metni düzelt. Bu arada aklıma gelmişken, Vera metnin 160 sayfa olduğunu söyledi; ama bizdekilerin toplamı 150...

– Yanlış söylemiş olmalı. Onu buraya ben getirdim. Sadece 150 sayfaydı.

– Ne diyorsun Carl ?

– Bir insan ödün vermeyi kabul ettiği zaman, karşılığında bir şey almalı.

– Nedir Carl ?

– Bir Sinclair Sabastian şiir seçkisi yayımlamak isterdim.

– Hayatta mı o ?

– Evet. İnzivaya çekildi. İskoçya’da, İnverness’te.

– Daha önce burada birisi onu yayımlamış olsa gerek.

– Garfunkel & Leon yayımladı bir süre önce. Sadece küçük bir antoloji. Ama onunla hiçbir anlaşmaları yok.

– Eh, İngiltere’de büyük de, Tanrı aşkına kim tanıyacak onu Amerika’da ?

– Kalitenin bizim kılavuzumuz olduğunu sanıyordum.

– Evet, Carl, evet... Komik olabiliyorsun. Elbette, kalite bizim kılavuzumuz. Sinclair Sabastian’a benim itirazım, pek çok skandala karışmış olması. Sonra açıkçası bir solcu. Biliyorsun, Amerikan halkı Amerikan solcularına aldırılmaz, ama Avrupalı olunca hassasiyet gösterirler. Onunla birlik ol-

mak sence iyi bir fikir mi ? Daha işin başındayız.

– Lanet olsun Tim, seni kim engelleyecek ? Amerikan Devrim Kızları mı ? Paranoyak mısın nesen ? Zaten uzlaşma öneren de sensin. Kabul et ya da vazgeç.

– Kabul ediyorum. Kabul ediyorum. Ama eserlerinin bizim tarafımızdan yayımlanmasını istediğini nereden biliyorsun ? O eksantrik bir milyonerdir ve olasılıkla *The Magazine* adını hiç duymamıştır bile.

– Şansımı deneyeceğim.

– Nasıl ?

– İskoçya'ya gideceğim.

– Tanrım, sen bu Sinclair Sabastian'a tümünden hazırlanmışsın. Neden bu tür bir şiir peşinde olduğunu anlamıyorum. Cıngıllar... cıngıllar... Mayakovski ya da Frank O'Hara'nın şiirlerinin peşindesin sanıyordum.

– Bunu gizli tutuyordum.

– Neyse, lanet olsun, kendine şirketten bir çek yaz ve git oraya. Def ol ! Zaten bir tatile de ihtiyacın var.

– Ben de Dotty'ye tam bunu söylüyordum. Carl Dotty'ye göz kırptı.

Carl *The Magazine*'den istifa etmeyi kesinlikle düşünmüyordu. Hem Tim'i hem de Dotty'yi seviyordu. Üstüne para verse de böyle mükemmel patronlar bulamazdı. Birlikte her zaman çok iyi bir uyum içinde çalışmışlardı. Fakat Rosenkratz'lar son zamanlarda boylarını aşan işlere giriyorlardı. Büyüyorlardı. Dağıtım şirketleri, yayınevleri satın alıyorlardı. Edebî alanda avangard eserleri toplamaya bayılıyorlardı.

Carl iki gün sonra Glasgow'a uçtu. Avrupa. Evim, güzel evim. Gerçi Avrupa'nın bu kesimine ilk kez geliyordu ama Avrupa'nın havasındaki ince nüansları unutmuştu. Glasgow'da sadece kenti gezip yerel pub'ların havasını koklayarak ve kentin kutsal yerlerine hayran kalarak iki gün geçirdi. Sonra bir araba kiraladı ve İnverness'e doğru yola çıktı. Sabastian'ın orada atalarından kalma dönümlerce arazisi vardı.

İskoçya'ya hareket etmeden önce Kanada kanalıyla Sabastian hakkında biraz araştırma yapmıştı. Partiyle ilgili son durumu ve İnverness'teki hayatıyla ilgili bir rapor göndermişlerdi ona. Tüm toplayabildiği bilgi, tuhaf bir operasyon

sonrasında Sabastian'ın sakat kaldığı ve tekerlekli sandalyeye mahkûm olduğuydu. Tuhaftı elbette. İki yıl önce Londra Haymarket'te, çok kötü bir biçimde dövülmüş ve anüsünde bir balıkla son derece kuşku uyandıran bir durumda bulunmuştu. Bu olaydan sonra tümüyle inzivaya çekilmiş ve herkesle görüşmeyi redderek genç uşağıyla birlikte İskoçya'ya taşınmıştı. Fakat Kanada onun partinin ve AA. Bölümü'nün aktif bir üyesi olmaya devam ettiğini düşünüyordu.

Carl Glasgow'dan telefon ettiğinde uşak, belli ki o da öteki homoseksüeldi, zaman zaman söylediği şeyi tekrarlardı.

– Kraliçe Elizabeth de olsanız gerçekten umrumda değil. Sabastian Beyefendi hiç kimseyle görüşmek istemiyor. Lütfen bir daha aramayın, çünkü bu beni deli ediyor.

Carl buraya yalnızca onun şiirlerini yayımlamak için gelmediğini, ayrı zamanda Hubert Cleaver'dan da bir mesaj getirdiğini Sabastian Beyefendi'ye haber vermeye onu ikna etti.

Bu yöntem işe yaradı. Sinclair Sabastian telefona çıktı ve kısa bir konuşmadan sonra bir gecelik bir ziyaret için Carl'ı malikânesine davet etti.

Carl, Sabastian'ı Londra'da uzaktan görmüştü. Fakat o heybetli, canlı ve müstehzi serseri yoktu artık. Onun yerine, tekerlekli sandalyede oturan kamburu çıkmış zayıf bir adam vardı. Elli yedi yaşın çok üstünde gösteriyordu. Saçları beyazlaşmıştı. Bir zamanların değirmi ve klasik Grek yüzü, müze kartpostallarında görülen Mısır mumyaları gibi büzüşmüştü. Bahçede, kozalaklarını mermer çeşmeye fırlatan bir çam ağacının önünde oturuyordu. Son derece sıska ve efemine bir delikanlı olan uşak, oraya kadar Carl'a eşlik etti.

– Carl Halman mı ?

– Evet.

– Gelin... Sen gidebilirsin Richard.

Çocuk gönülsüzce, biraz da kapris yaparak uzaklaştı.

– Siz ona aldırmayın. Onun Afgan hasta da. Sandalyemi siz iter misiniz Bay Halman. Günün bu saatinde her zaman tepeme giderim.

Sabastian eliyle küçük bir tepede inşa edilmiş kulübeyi işaret etti. Çatısız ve bambudan yapılmış kulübelerdendi burası.

Carl tekerlekli sandalyeyi sessizce tepeye doğru sürdü. Kulübeye çıktıklarında Sabastian, kendisini Giacometti heykelinin yanına yerleştirmesini rica etti.

– Onu sever misiniz Bay Halman ?

– Çok güzel. Kaç yılında yapılmış ?

– 1956. Ben 1957’de aldım. O zamanlar kimse bilmezdi Giacometti’yi. Gerçekten bilmezdi.

– Çok zevklisiniz. Sanat koleksiyonu yapar mısınız ?

– Bazen. Hobi olarak değil. Sadece zaman geçirmek için. Evet Bay Halman, New York’u aradık ve eğer siz diye hitap etmemin bir sakıncası yoksa, bir yayınevini temsil ediyorsunuz. *The Magazine*’i duydum ama derginin bir nüshasını gördüğümü sanmıyorum...

– Siz benim *The Magazine*’den olduğumu düşünmediniz, değil mi ?

– Sevgili General, bütün bu seremoniyi yapmanıza gerek yoktu. Doğrudan doğruya konuya girebilirdiniz...

– Öyleyse benim kim olduğumu biliyordunuz, öyle mi ?

– Hayır, birkaç saniye öncesine kadar bilmiyordum. Göründüğüm kadar geri zekâlı değilimdir General. Yıllardır cesur etkinliklerinizi duyuyordum. Ayrıca Melinda’yla evlenen Carl diye birisini de duymuştum. Fakat bu ikisinin aynı şahıs olduğunu anlamamıştım. Melinda nasıl ? Onu her zaman taparcasına sevmişimdir.

– Melinda iyi, teşekkür ederim. Nereden anladınız ?

– Ah, biz eski askerler birbirimizi her zaman tanıyabiliriz. Yıllardır bir görüntünüz vardı kafamda. Fakat bu kadar genç olduğunuzu tahmin etmiyordum. Profesyonelce konuşacak olursak, size karşı her zaman bir sevgim olduğunu belirtmeliyim. Sizin kim olduğunuzu nasıl anladım... Sevgili General, zamanında herkesten fazla seyahat ettim ve meleklerin bile bir aksanı olduğu dikkatimden kaçmadı. Sizin yok. Parçaları böyle birleştirdim. Sanırım Oscar Wilde melekler hakkında böyle söylemişti. Sizin için ne yapabileceğimi söyleyebilir miydiniz acaba ?

Sabastian mükemmel bir dikkate sahipti. Carl bunu neden daha önce düşünmemişi ? Evet, İngilizce’yi belirli bir aksanla konuşmuyordu.

– Fazla bir şey değil, aslında. Şiirlerinizle ilgili bir anlaş-

ma yapmak isterdim.

– Evet, benim şu bencilliğim...Bu kadar yolu benim şiirle-
rim için geldiniz. Cavalcanti'yi beğenir misiniz ? Benim gün-
lerimi ve gecelerimi sadece iki mısrayla ifade ediyor.

*“Pero gia mai di te colui non curi,
Che'l frutto vuol gustor do dolci fiori.”*

Anlamını biliyor musunuz ?

– Evet, biliyorum. Sonra Carl ezberden okudu.

“Neden bilge adam seni her daim küçümserdi,
Güzel çiçeklerin meyvesini tadacağı yerde.”

– Kinci olduğumu düşünme nedeniniz belki bu. Doğru
sayılır. Ha, aklımdayken, melekler ve aksanlarla ilgili o laf
Oscar Wilde'ın değildi. Mark Twain'indi. Şu sizin benimsedi-
ğiniz vatandaşıdır.

– Sağlığınız nasıl Sabastian ?

– Sık sık Nuh ile tayfasının gemiyi kaçırmamalarına
üzülüyorum. Sağlığım için yorumum bu. Sizininki nasıl Ge-
neral ?

– Son dakikalarda pek iyi değil.

– Hah haaaaa. Çok alçakgönüllüsünüz. Sizinle güzel bir
öğle yemeği yiyelim. Güzel bir yemekten sonra insan herkesi
bağışlayabiliyor, hatta kendi akrabalarını bile. Fakat size pir-
zola ya da biftek ikram edemeyeceğimiz için bizi bağışlayın.
Son zamanlarda sadece sıvı gıdalar almak zorundayım. Fakat
Richard pirinç pudingi ve et suyu yaptığı zaman şeker birisi-
dir; başka bir işe yaramaz. Bu ikimizin arasında. Fakat ye-
mekten sonra beni bağışlamalısınız... Doktorun talimatları.
Güzellik uykusuna yatmam lazım. Ama sonra, Sevgili Gene-
ral, size bundan sonraki tilki avınızda yardım edebilirim.

O akşam Carl Sabastian'ı kuş evine götürürken, bir kez
daha tekerlekli iskemlesini itti.

– Hayır, içeri girmeyelim. Duyuyor musunuz onları Gene-
ral ?

– Evet, ne kuşları bunlar ?

– Ötücü kuşlar... Adları bilinmeyen ötücü kuşlar... Hubert hakkında bilmek istediğiniz nedir ?

– Bazı şeyler.

– Eskiden yakın arkadaştık. Çok yakın. Sizi buraya parti mi gönderdi ?

– Bunun üzerinde çalışıyorum, eğer kastettiğiniz buyrsa.

– Kesinlikle. Öyleyse bilmek istediklerinizi siz bana sorsanız daha iyi olur General. Başlayın. Çünkü güneş battığında İskoçya'yı dinlemeyi severim. Ondan başka hiçbir şeyi...

– Hubert'la arkadaşlığınız neden bozuldu ?

– Bozulmadı aslında... Ah, bozuldu, öyle değil mi ? Fakat Bu bir günde ya da bir ayda olmadı. Yıllar aldı.

– Bunun Macaristan'la bir ilişkisi var mıydı ?

– Evet. Ben buna karşıydım ve Hubert destekliyordu. Siz Yankilerin Amerika'da dediği gibi, kavgaya girmemiştik, o zaman değildi... Çok daha sonraydı, Kıbrıs Krizi sırasında. İngilizler adadan çekildiğinde Yunanlıların Türk azınlığı ke-seceklerine inanıyordum. Ve Hubert bunu destekledi. Türk-lere olan nefreti, Yunanlılara karşı olandan daha fazla olduğu için değildi destekleme nedeni. Hatta Gazi Mustafa Kemal onun en çok hayranlık duyduğu kahramandı. Neden, Yunanlıların bir komünist partilerinin olması Türklerinse olmaması...

Küba füze krizi sırasında Londra'daydı. GRU için çalışı-yordu. Bildiğiniz gibi ben zor bir pozisyondaydım. Parlamento araştırma yapıyordu. Kimlerle bağlantı kurduğum araştırılıyordu...

O zaman Cambridge'ten eski bir okul arkadaşım... Times'ta çalışıyordu... Benimle bir mülakat yaptı. Başkan Kennedy'nin ileri görüşlü olmasını övdüm. O sırada kullandığım bir taktikti bu. Parti bunu onaylıyordu. Düşmanların birçoğunu yıkmam ve halk karşısında onları sıkıştır-mam lazımdı. Hubert o zamandan beri benimle konuşmu-yor.

– Onu bu işe siz sokmuştunuz değil mi ? Şu sarı zarf hi-kâyesi doğru mu ? Onu bu şekilde aldattınız mı ?

– Hubert sizin için nasıl bir roman tasarladı bilmiyorum. O bir romancıdır, öyle değil mi ? Ama buna ancak gülünür.

Buna sadece gülünür. Bizimle işbirliği yapmak zorunda değildi... Birbirimizin en iyi dostuyduk, fakat bu kararı tamamen kendi iradesiyle aldı.

O günlerde Hubert'ın benimsediği bir siyasî öğreti yoktu... O bir komünist, faşist, kapitalist, kraliyetçiydi... Hava ya ve kiminle konuştuğuna bağlıydı bu... Ama kazara bana saygı duyuyordu ve ben bir komünisttim. Böylece o da komünizmi seçti.

Hubert ağır adımlarla ilerliyordu ama asla geriye dönmedi. Yavaş yavaş ama tutkuyla bir Stalinist oldu. Her zaman olağanüstü bir vücut yapısı vardı... aynı zamanda da mizacı. Bütün o Amerikan romanlarını yazabiliyor ve yine de Amerika'dan veba mikrobı gibi nefret edebiliyordu. Bunu becerebilmek bayağı bir marifet ister, siz de aynı fikirde değil misiniz ?

Hubert'la benim farkım... Beni nasıl adlandırıyor şimdi biliyor musunuz ? Revizyonist ibne. Hah ! Hubert ile benim farkım, fikirleri bizimkiler kadar radikal olmayanlardan kendimizi izole etmemiz gerektiğine inanmamam... Hubert'a göre dünyanın yeni baştan yaratılması gerekiyordu. Hubert bu anlamda son derece Babtist'tir. General... duyabiliyor musunuz... İskoçya'yı ?

– Evet ama siz üşüdünüz; izin verin sizi geri götürüyüm.

– Henüz değil. Hava zifirî karanlık olduğu zaman İskoçya'yı gün ışığında olduğundan daha iyi anlayabilirsiniz. Zifirî karanlığın çökmesini bekleyelim, sonra eve dönüp biraz daha konuşuruz belki. Sonra da Amerika'ya bir telefon edersiniz. Ev cephesinde ne var ne yok insan bilmeli, öyle değil mi Sevgili General ?

Dokuzuncu bölüm

Hubert her zamanki gibi yataktan saat onda kalktı.

Neden tıraş olmam gerekiyor ki?..

Ellerinin nasıl olduğuna bağlıydı bu. Aynı zamanda tuvalette hemoritlerinden o günün nasıl geçeceğini de anlıyordu. Tuvalete çıktığında eğer kan gelmediyse, bu her şeyin normal olduğunu gösteriyordu. Eğer geldiyse, o öğleden sonra bu sızıntıya dikkat etmesi gerekcekti. Beşlik bir viskinin beşte ikisinden fazlasını içmiyor ve baharatlı hiçbir şey yemiyordu. Meksikalı bir hizmetçisi vardı. Pek fena bir parça sayılmazdı. Kübalı bir kasap ya da öyle biriyle Brooklyn'de evliydi. Kadın Hubert için küveti doldururdu ve o da ılık suyun içine uzanır ve *Daily News*'u okurdu. Özellikle de editöre mektupları. “Sayın Baylar, seks ve evliliğin son derece kutsal bir şey olduğunu ve ona göre davranılması gerektiğini düşünüyorum. Evlilik dışı aşk yaşamak günahdır. Aşk yaşamak günahdır ve Tanrı asla affetmez. Biliyorum. Lütfen benim aboneliğimi iptal edin, çünkü ergenlik çağındaki gençlerin flört etmelerini savunuyorsunuz. Kaygılı bir anne.”

Bu tür mektuplardaki ironik ciddiyet, onu geceleri görme olasılığı olan kâbuslardan uzaklaştırıyordu. Hubert *New York Times* almaktan uzun zaman önce vazgeçmişti. Amerikan sahnesinde liberal basından daha adi hiçbir şey yoktur. Filistinlilere, Vietkong ya da Malcolm'a karşı bir merhametleri olmadığı gibi, basılmaya layık gördükleri bütün o yalan-

lar ve özenle seçilmiş çılgın görünüşlü resimler yerine onlarla ilgili haberlere yer verilmiyordu.

O gün yazacaksa eğer, banyodan sonra üç tek atar ve ilk Pall Mall'ını yakarak yazmaya hazırlardı kendisini. Alışılmış ölçülerin dışında geniş olan yatak odası onun aynı zamanda çalışma odasıydı. Sayısız kitap, dergi ve postayla gelmiş zarflarla tıka basa dolu raflar ile halı, masa ve bir içki dolabından ibaretti odadaki eşya. Gazete kupürleri, enstantane fotoğraflar ve makaleler baştan aşağı duvarlara bantla tutturulmuştu. Buna karşın Hubert düzensiz bir adam değildi. İyi bir yabancı göz Hubert'in yaşadığı yere bir göz atsa, "Nasıl olur da bir insan bu kadar çok nesneyi düzenli tutabiliyor?" diye sorardı.

O sabah yazmayacağı için Hubert oturduğu Park, 74. Sokak'tan, 3. Cadde, 74. Sokak'taki Tommy'nin barına doğru yürüdü. Hoş beatnik barmenleriyle ve bol kepçe chili'siyle sıcak bir semt bariydi burası. Saat on bir olmuştu bile ve on iki civarında Tommy'nin servis yapamayacağı kadar çok müşterisi olurdu.

Hubert âdeti olduğu üzere, hamburgerini çatal bıçakla yedi. Tommy, barın sahibi, sadece Hubert Cleaver için buzdolabında fileminyondan kıyma bulundururdu. Hubert yemekten sonra bir de sinema kaçamağı yapardı; modası geçmiş bir filme. Hatta Jerry Lewis'e, Fransa Cumhuriyeti'nin ikinci büyük ünlü kahramanı. Hubert'in bütün zamanlarda idolüydü. Daha sonra, imza avcısı birkaç kız öğrenci, onu villasının olduğu Bridgehamton'a arabayla götürürdü. Yazın çoğunu New York'ta geçirirdi, çünkü yazdığı müsveddeleri ve daktilosunu burada tutmuyordu. Kendisini bunlarsız çıplak hissediyordu. Gerçi bu yeri satın alma nedeni de buydu. Çıplak olmak. Deniz ve güneş, içkiyi azaltmasına yardımcı oluyordu.

Üçüncü duble viskisi ve madensuyu Hubert'in keyfini yerine getirdi. *Daily News*'u okumayı sürdürdü. Millî Beyzbol Takımı vurucularının topa vurma ortalamaları. Amerikan takımı atıcılarının sayıları. Hubert millî takımda daha iyi vurucular olduğu, ama yine de Amerikan takımının as oyuncularının çok daha nitelikli olduğuna inanıyordu. Bu bilgileri bir bakıma beynindeki bilgisayara yükleyip dünya seri

maçlarında ne olacağını hesaplayacaktı. Stottlemyre'in Willie Mays'la tam dokuz devre karşı karşıya geldiğini varsayalım.

Hubert, Stottlemyre'in bu sezonda kazandığı sayıları toplayarak Tommy'den çıktı ve bir yayaya çarptı. Kısa boylu ve tıknaz bu özel yaya, Hubert'ı bileklerinden yakaladı ve iterek bir arabanın içine soktu.

Sürücüsü zenci olan arabanın ön tarafında bir kız oturuyordu. Tıknaz yaya Hubert'a Remingtonunu doğrulttu. Bunlar bayağı iyi tabancalardı. Ama ne yazık ki biraz fazla yavaştı.

– Bay Cleaver, lütfen yardımcı olun. Size zarar verilmeyecek.

- Kaçırılıyor muyum ? diye güldü Hubert. Peki nereye?
- Pek uzağa değil Bay Cleaver, pek uzağa değil.
- Sanırım bir açıklamanız vardır.
- Sadece görüşlerim var.
- Anlıyorum.

Hubert'ın Rus istihbaratındaki görevi sokak kavgalarına karışmayı ya da birtakım pürüzlü işlere girmesini gerektirmese de, bu *parttime* işteki riskleri idrak ediyordu. O yaşadığı ülkede bir entelektüeldi. Bütün bunların ne anlama geldiğini anlaması gerekiyordu! Bu adamlar onu acil bir toplantıya götüren Rus ajanlar olabilirdi. Bunların CIA'nın maymunları olduğunu zannetmiyordu. Onlar bu kadar yıldıktan sonra onun maskesini düşürecek kadar akıllı değildi.

Her iki taraftan da korkmuyordu. Kısa bir süre önce korkuya son vermişti. Spitfire'inin Manş Denizi'nin üzerinde alev aldığı ve pilot kabinini açamadığı o soğuk geceyi hatırladı.

Uçak saatte 400 kilometreyle denize doğru pike yapıyordu. O buz gibi havada soğuk ter. Karşı karşıya kalınan son derece şaşırtıcı bir tehlike. Zatürree, öldürmeden önce muhtemelen böyle bir sıkıntı veriyordu. Fakat kokpitin kapı kilitini bir şekilde gevşetip paraşütle atlamış, suya düşmüştü. Foşş. Denizin dalgalı yüzeyine çıktığı zaman düşündüğü tek şey paraşütü oldu. RAF yönetmelikleri iade edilmeden önce paraşütün tekrar sarılmasını emrederdi. Ölüm düşüncesi o günden beri onu pek ilgilendirmez olmuştu; kitaplarında

ölümle ilgili profesyonelce yazdıklarının dışında. Yıllardır alkol alması, bazen ölüme karşı kazandığı bağıışıklığı zayıflatıyordu. Özellikle de akşamki içkiden kaynaklanan şiddetli bir baş ağrısıyla hasta olduğu o berbat sabahlarda.

İnsanın istediği her şey aynı anda gerçekleşmiyordu. Akdenizliler doğru söylüyordu. Eğer eşeği düzersen, yellenmesine de aldırılmazsın. Yazmanın yan etkisi, eğer içmezsen, korkunç sinirli olmandır. Çünkü yazarların pek fazla hareket özgürlüğü yoktur. Saatler boyunca kışlarının üzerinde oturmak zorundadırlar. Ressamlar... şu şanslı piçler. Bütün gün atölyelerinde dans edebilirler, içebilirler, gülebiller ve bir tuvali boyayıp çıkarlar. Sonra kuşkusuz aktörler de, olağanüstü aktif hayatlarına karşın alkole zaafı vardır. Fakat onlar yaratıcı değildir. Oyun yazarlarının karakterlerine büründüklerinden yüzlerce kişiliğe bölünmekten mustarip bir serseri takımıdırlar.

– Hiç olmazsa adınızı söyleyiniz.

– Bize istediğiniz isimle hitap edebilirsiniz, diye önerdi Tıkna naz adam.

– Bu çok da zor olmasa gerek. Genç bayan bize öpücük vermeye karşı olduğu için onun yüzünü göremiyorum. Onun için ona Bayan Öpücükvermez adıyla hitap ederim. Ve sürücümüze Bay Zenci derim. Size gelince dostum... Bay Tıkna naz, sigara içebilir miyim ?

Hubert elini ceketine doğru götürürken Tıkna naz onun elini sıkarak durdurdu.

– Çok kuvvetli bir orospu çocuğusun, öyle değil mi ?

– Evet öyleyim. Bay Tıkna naz Hubert'in elini bıraktı.

Hubert onu kışkırtmanın mantıksız olduğunu anladı. Kendisini geçici bir sağırlığa bırakarak arkasına yaslandı ve şarkı söyledi.

*“Herkes eğlenmeye gidiyor
Aaaaah yapayalnız olan ben”*

Bay Zenci arabayı 87. Cadde'deki Riverside Drive'da şu küçük gökdelenlerden birinin önünde durdurdu. Hani *Muhteşem Gatsby* zamanında moda olan. Bayan Öpücükvermez ve Bay Tıkna naz'ın arasında binaya girip asansöre doğru yürü-

düler. Duruma uygun bir biçimde, bu kasvetli koridorda bir Allah'ın kulu, bir kapıcı bile yoktu.

Hemen A12'ye çıktılar. İlk bakışta ucu bucağı görünmeyen bir daire gibi görünüyordu. Zenci blues şarkıcılarının eski zamanlarda doluşup yaşamaktan hoşlandıkları türden bir yer. Kalın duvarların içinde, Amerika'nın adaletsizliğinden uzak, heyecan uyandıran bir inziva yeri dekore ederler, burada uyuşturucuyla heyecan arayan beyaz kızlar ile oğlanları eğlendirirlerdi.

– Bayan Öpücükvermez, burası bir gizlenme yeri mi ?

– Evet.

– Çok güzelsiniz. Beni serbest bıraktığınız zaman bu gizli yeri feda edeceğinizi mi söylemek istiyorsunuz ?

– Eğer sizi bırakırsak, dedi Bayan Öpücükvermez aksi aksi.

Bu adamlarda mizah duygusu olmadığı belliydi. Bayan Öpücükvermez ceketi çıkartıp ceplerini boşaltmasını emretti. Hubert bunları yapmaya mecburdu. Onu bir öğleden sonra filmi seyretmekten alıkoyan bu kaba insanlarla tartışması için sebep yoktu. Kemerini ve kol saatini de elinden aldılar.

– Sigaraların bende kalabilir mi ? Onlarsız yapamam.

– Onlarsız olmak zorundasınız.

– Peki o halde bir içki verseniz. Bu kibarlık olur.

– İçki yok. Susayacak olursanız odanızda bir sürahi var. Hubert'ı içerde bıraktılar ve kapıyı kilitleyip gittiler. Kibrit kutusu büyüklüğünde bir odaydı. Temiz bir yatak. İki sandalyesi olan bir masa. Pencere ya da başka bir şey yoktu. Lanet olsun, bu vodvili sahneye koyan ortaya çıktığında bu işkencenin en kısa zamanda sona ereceğinden emindi. Yorgundu, uyuyakaldı.

Hubert ne kadar uyuduğunu kestiremiyordu. Kibrit kutusu oda gittikçe havasızlaşıyordu. Kapıya vurdu. Bay Tık naz onun bekçiliğini yapıyor olmalıydı. Hubert'la kapının arkasından konuştu.

– Ne istiyorsunuz ?

– Bir içki ve temiz hava.

– İçki servisi iznimiz yok. Ayrıca buradan Miami'ye kadar temiz hava da yok.

Belki Tıknaз mizah yeteneğinden o kadar da yoksun değildi. "İçki servisi izni yok..." Hah ! Kuş beyinli. Hubert paniğe ya da umutsuzluğa kapılmayacaktı. Onlar böyle bir şeyden muhtemelen hoşnutluk duyardı. Tekrar uyumaya çalıştı ama uyuyamadı. Bir içkiye ihtiyacı vardı. William Burroughs'un deneyimli uyuşturucu bağımlılarının suyla kafayı bulabildiklerini ve bir iki saat o şekilde kalabildiklerini anlattığını anımsadı. Bunun alkol içicilerine de uygulanabileceğini söylemişti. Eğer çok büyük miktarda su birdenbire içilirse, sudaki oksijen böyle bir etki yapıyordu. Tüm sürahiyi kafasına dikti ve bacak bacak üstüne atarak yatağa oturdu. Evet, ya ! Bir Pall Mall karşılığında şortunu verirdi. Bloomingdales'ten almıştı. Tıknaз onun teklifini duymadı. Bu garip çiftin, güzel bir kız ile bir buldog köpeğinin, derdi neydi ? Ona yiyecek bir şeyler vermek gibi bir niyetleri yok muydu ?

Hubert o gece gözünü bile kırpmadı. Kalp atışlarını dinleyebiliyordu. Lanet kibrit kutusu oda ses geçirmiyordu. Sokakların, hatta West Side Highway'in gürültüsü dahi gelmiyordu. Sessizlik ve durgunluk sinirlerini bozuyordu. Modern binaların tuvalet kâğıdı gibi incecik duvarlarına her zaman kızardı. Keşke şimdi onların birinin içinde olsaydı. Hiç olmazsa insan yan komşusunun horlamasını duyabilirdi.

O gece pek çok düşünce tekrar tekrar kafasından geçti. Filmler. İkinci Dünya Savaşı. Güzel bir tavuklu sandviç. Bir duble Manhattan. Buraya getirilme nedeninin dışındaki her şey. Fakat geceyarısı sularında elleri titremeye, karnı guruldamaya başladı. Ayrıca sürekli terliyordu. Daha da kötüsü sinirleri bozulmuştu, çünkü korktuğunu fark etmişti. O piçlerden ya da onun için hazırladıkları sürprizden korkuyor değildi. Fakat yiyeceksiz ve içkisiz gücünü muhafaza edemediğini anlamıştı. Kilolu bir adam değildi, ama vücudunda haftalarca onu canlı tutacak kadar yağ vardı; ancak alkolsüz varlığını sürdürme düşüncesi ona dayanılmaz geliyordu, çünkü en az on yıldır onsuz bir gün bile geçirmemişti. Yine de hâlâ kontrolü altında olan şeyler vardı. Belki de endişelenecek bir şey yoktu.

Sabahleyin -sabah olmalıydı- Tıknaз ucuz bir tıraş losyo-

nuyla pekiştirilmiş sinekkaydı bir tıraşla içeriye girdi. Bay Cleaver banyoya kadar ona refakat eder miydi acaba ? Bay Cleaver memnuniyetle ederdi. Rutini bozacak herhangi bir şey. Moralini yükseltecek herhangi bir şey. Fakat klozete oturduğunda yapamadı... Tabii, dün hiçbir şey yememişti. Sadece incecik bir hamburger. İçmediği zaman kabız olma problemi vardı. Burroughs'un söylediklerine uygun olarak biraz daha su içip yüzünü yıkadı... Tıknağ'a birkaç yumurta ile büyük bir kadeh içki için yalvardı. Üzerinde fazla nakit parası yoktu ama onun için kabarık bir çek yazabilirdi. Tıknağ ona barbarca gülümsedi ve onu tekrar götürüp kibrit kutusuna kilitledi. Onun yokluğunda sürahisinin doldurulmuş olması dikkatini çekti.

Bu sadistler kimdi ? CIA mıydı ? Bu orospu çocuklarını mahkemeye verecekti. Mahkemeyi de mahkemeye verecekti. Hah haaaaa. Molière, "İnsan güldüğü sürece hayatta kalır" derken haklıydı. Belki de kendisinin tutsak edilme nedeni bu adamların profesyonel insan kaçırıcılar olmalarıydı. İroni ! Lanet bir komünist için o kokuşmuş bir zengindi. Son romanının film hakkını satmıştı. Gazetelerdeki bütün o tanıtım bundandı. Bu adamlar bunu okumuşlar ve onu kaçırmışlardı. Peki neden ödeme işini tartışmıyorlardı ?

Aşağı yukarı öğle saatiydi. Hubert en az bir gündür yemeksiz ve içkisiz orada olduğunu tahmin etti. Hayır, bu sadistler sıradan adam kaçırıcılar değillerdi. Onun... içkiye karşı zayıflığını bilen birisi vardı aralarında. Kaburga kemikleri eziliyor gibiydi. Bir gaz sancısı göğsüne yükselip nefesini kesiyordu. Baş, bacakları ve kolları tir tir titriyordu. Bir içkiye ihtiyacı vardı. Boktan bir içkiden sonra bu hızlı herifle kendisinin aslında ne kadar güçlü bir iradesi olduğunu kanıtlayacaktı.

Hubert öksürdü, öksürdü. Kusması gerekiyordu ama nasıl ? Midesinde hiçbir şey yoktu ki. Suyunu bitirmişti bile. Kapıyı tıklattı. Ses yoktu. Tekmelemenin yararı olmazdı. Belki kapıyı kırarak açabilirdi. Faydasız, elleri bu haldeyken değil. Yaprak gibi titrerken.

O öğleden sonra ve ertesi gün ve daha ertesi gün, banyoya gidip gelmesine bile izin vermediler. Bir kez sabah, bir kez de

akşam Tıknaaz, o nazik beyefendi, ona bir bardak su veriyor ve çenesini kapatmasını söylüyordu. Günde iki bardak su. Yediğinin içtiğinin tümü buydu. Hastalanıyordu. Berbattı.

Şimdi onun şu kibrit kutusu... Ne kadar olmuştu ? Bir hafta, beş gün, bir yıl ? Odası şimdi sanki bir akordeonmuş gibi açılıp kapanıyordu. Birbirine paralel olmayan rengârenk sütunlar, ufak figürler, bazısı insan, bazısı hayvan, tavanda maskeli balo. Binlerce yoyo da vardı.

Gözlerinin önündeki siyah bilardo topları havayı deliyordu. Kargalar ile akbabaları korkutmuyordu. Yatağından kalkamıyordu. Ortaya çıkamazdı. Isınmış hava buz bir tepsinin içine çöküyordu. Donuyordu orada... Sandalyenin üzerinde bir battaniye vardı ama o aptal değildi. Kuşlar onu avlardı. Onların türlerinin ne önemi vardı ? Eğer yatağından çıkarsa, yuvalarından çıkacak ve saldırıp onu ısıracaklardı.

Dilinin kokusunu alıyordu. Ne korkunç bir koku. İğrenç. Gözyuvarlarını, kara bilardo toplarını bir kuburun ağzı yutuyordu... Gözyuvarları, kusmuk, tükürük boğazından geçip farelerin mutlu bir şekilde boğulduğu çamurlu göle akıyordu. Milyonlarcası. Fareler ölmeye gönüllüydü. Göğsünde kaygan ayaklarını hissedebiliyordu. Fakat öldüğü için onları göremiyordu.

Hubert'ın bilinci tekrar yerine gelirken bunların henüz sona ermediğini anladı. Çünkü Carl bir lamba direği gibi, en ufak bir merhamet kırıntısı göstermeden orada dimdik duruyordu. Hubert duyularına ve bedenine hâkim olmayı çok istedi...

– Kalk Hubert.

Hubert kalkmaya çalıştı.

– Kalk Hubert.

Hubert kalkamadı. Carl onu ıslanmış gömleğinden çekip bir sandalyeye fırlattı.

– Ben... Carl... Konuşmaya hazır mısın ?

– Hastayım.

– Bu bir şey değil Hubert, bir şey değil. Eğer konuşmaktan olursan, vücudunun paramparça olmuş bir bardağa döndüğü günü göreceksin. Sonra doğduğuna pişman ola-

caksın, çünkü kendi bedeninin buz kesip seni ölüme götürecek.

– Lütfen... bana bir içki ver... Sana yalvanyorum Carl, ölmek istemiyorum. Böyle ölmeyi istemiyorum.

– Konuşmaya hazır mısın ?

– Konuşmak mı ?

– Evet, Mike Greer'e ne olduğu hakkında. Yalan yok. Yoksa bu çöp sepetinde çürümeye bırakırım seni.

– Konuşacağım... sadece bir içki ver bana.

Elsie koşarak dışarı çıktı ve bir elinde bir şişe bourbon ile portakal suyu, öbür elinde de bir teyle geri döndü. Carl ağırdan alarak Hubert'ın içkisini hazırladı. Elsie kayıt cihazının fişini taktı ve mikrofonu Hubert'ın boynuna bağladı.

– İşte Hubert, bunu yapmak kolaydı.

Bütün bunların başından geçmesinden sonra hâlâ kibarlığını muhafaza eden Hubert içkiyi sessizce ve zarafetle içti. Şakaklarına ani bir sıcaklık hücum etti. Kalbinin atışlarını duyabiliyordu; ahenkliydi.

– Teşekkürler Carl... Şimdi çok daha iyiyim.

– Konuş. Mike Greer İsrail gizli servisi içindeki faaliyetimizi CIA'ya yumurtladı değil mi ?

Hubert cevap vermedi. Beyninin çalışmasına yardım edecek içki için oyalanıyordu. Carl Hubert'ın testislerine elini attı... O her zaman düşüncelerini açıkça ifade eden bir adamdı, şimdi neden vazgeçsindi ki ? Carl bir tokat attı. Sert bir tokat değildi. "Ne olursa olsun" diye düşündü Hubert.

– Konuşmanı söylediğim zaman Hubert, konuşacaksın.

– Hayır, Mike yapmadı. Lütfen bir içki daha ver.

– Daha sonra. Ne oldu ve nasıl oldu anlat.

– Ben... ben... Greer bir gün bana geldi. Ruslar için casusluk yaptığını anlattı. Sanki ben bilmiyormuşum gibi. Lütfen bir tek daha.

– Peki, sadece bir tek daha.

Hubert şişeyi tutamadı, parmaklarının arasından kaydı. Carl şişeyi havada yakaladı ve Hubert'a portakal suyu bol bir içki hazırladı.

– Devam et Hubert, Mike sana bizim için çalıştığını söyledikten sonra ne oldu ? Ruslar demek istiyorum.

– Her şeyden sıkıldığını söylüyordu... Ve o... Tesadüfen

bir Sovyet ajanının buradaki İsrail Konsolosluğu'na sızdığını öğrenmiş.

– Ne yapmayı planlıyordu ?

– Kararsızdı... Akli karışmıştı. CIA'ya ya da İsraillilere gitmek istiyordu.

– CIA'ya gitmesini sen önerdin değil mi ?

– Evet.

– Neden ?

– Çünkü Mike'ın işi bitmişti. Görebildiğim kadarıyla mimlenmiş bir adamdı. Bir içki daha ver.

– Hayır. Carl öfkeli değilse de sert bir şekilde cevap vermişti.

– Mike tahripkâr birisiydi. Cesaretsizdi... İsrail Konsolosluğu'ndaki operasyonumuzu mahvetti. Onu derhal başımdan atmam lazımdı.

– Ama Mike CIA'ya ya da İsraillilere gitmedi.

– Hayır, ama gitmeyi düşünüyordu...

– Telefonuna dinleme cihazı yerleştirdin ve onu gözetim altına aldın, oysa o henüz o tür bir harekette bulunmamıştı, değil mi ?

– Hayır.

– Böylece sen onun itibarını zedelemek için yalanlar söyleyip, sahte olaylar uydurdun.

– Evet ama açıklayabilirim. Lütfen bir içki daha içmeme izin ver. Tekrar kötüleşmeye başlıyorum.

– Peki, devam et. Bunu nasıl yaptın Hubert ?

Yeterince içtiği için Hubert'in elleri artık titremiyordu.

– Portakal suyunu su niyetine iç. Bunu nasıl yaptın Hubert ?

– CIA'nın buradaki bölge yöneticisine telefon ettim.

– Adı neydi ?

– Bir şey Brown.

– Onu nereden tanıyordun ?

– Sen onu tanımıyor musun ? Moskova onun dosyasını çok uzun zaman önce vermişti. Four Seasons'ta ona buluşmayı teklif ettim. 3. Cadde, 57. Sokak. İsrail Konsolosluğu'na sızan Sovyet ajanının adını vereceğimi söyledim.

– Devam et.

– Temel kural, yanında silahlı adam olmayacak ve ona

uğrayan kişinin fotoğrafını çekmeye teşebbüs etmeyecekti, ben de ona bir kurye gönderecektim... Bu işle hiç ilgisi olmayan bir arkadaşın arkadaşını.

– Ve sen de Mike'ı mı gönderdin ?

– Evet, Mike'a vergi dairesindeki bir memurun, vergi borcu ve yasaya aykırılıklar nedeniyle bana şantaj yaptığını ve Four Seasons'a bir zarf bırakıp bırakamayacağını sordum.

– Ve o budala zarfı vermek için oraya gitti ve sen de onun resimlerini çektirip Kanada'ya gönderdin.

– Evet. Lütfen, bir içki daha istiyorum.

– Bu kadar yeter. Alkol seni geçici olarak kendine getirdi, şansını çok fazla zorlama... Mike'a pis bir İngiliz yatılı okul öğrencisi oyunu oynadın, ha ? Neden Mike'ın sadece düşüncesini rapor edip kararı Kanada'ya bırakmadın ?.. Neden bu kadar entrika çevirdin ?

– Bize artık bir faydası yoktu ve korkuyordum.

– CIA'nın Mike'ın izini sürüp bu eşek şakasının arkasında kimin olduğunu bulabileceklerinden korkmadın mı ?

– Hayır, ondan korkmadım. Brown'ın sözünde durmaması ihtimaline karşı adamlarımı hazırlamıştım. Günlerce Four Seasons'ı ve çevresini sıkı göz hapsinde tuttular. Fakat Brown sözünü tuttu.

– Peki öyleyse neden korkuyordun ?

– Carl, Kanada ile Moskova'nın nasıl davrandıklarını biliyorsun... had safhada yavaş. Karar veremezler. Mike bir fareydi ve imha edilmesi gerekiyordu ve benim bir onaya ihtiyacım vardı.

– Ve onu biz öldürdük, doğru mu ?

– Doğru.

– İşte burada tosladın Hubert... Burada tosladın.

– Anlamadım.

– Anlaman gerekmez. Ya Mike'ın grubundaki iki adam. Onlar nerede ?

– Onların Mike'tan haberleri yoktu. Başka birinden de. Brown'la yapılan pazarlığın bir parçasıydı bu. Washington'dalardı. CIA'daydılar.

– Brown karşılığında sana ne verdi ?

– Para.

– Verdi mi ?

– Evet. San Juan’da bir bankaya on bin dolar yatırdı. Carl biliyorsun paraya ihtiyacım yok. Benden şüphelenmemesi için para istedim ondan. Onunla sadece telefonda konuştuk.

– Telefon numarası kaç ?

– Numara evde.

– Nerede ?

– Yatak odasında deniz manzaralı tablonun arkasında.

– Şimdi bana geçerli bir neden söyleyeceksin, neden bu zahmete girip Amerika’daki operasyonumuzu tahrip ettin ?

– Hiçbir şeyi bozmadım ben. Deli olduğumu mu sanıyorsun ? Mike’ın Filistinlilere ihanet etmesini engelledim. İsrail Konsolosluğu’ndaki adam, İsrail gizli servisinin Filistinlilerle ilgili yaptığı gizli planının peşindeydi. Bu adam aynı zamanda Filistinlilerle ilgili çok fazla şey bildiği için tehlikeye çok açıktı.

– Ama Mike ele vermemiştii.

– Riski göze alamazdım. Moskova Filistinlileri o kadar hafife alıyordu ki, Filistinliler yokmuş gibi hareket ediyorlardı. Mike eninde sonunda Yahudilere katılacaktı... Zihnim bulaşmıyor; uzanmam lazım.

– Bir saniye. Yahudilerle çalışan ajanımız Yahudi olduğu için ona da güvenmedin. Nedenin bu mu ?

– Tam bu değil aslında... Fakat Yahudi’ysen, her zaman Yahudi’sindir. Amerikalı, Norveçli ya da İspanyol olmaya benzemez bu... Onların dinlerinin ötesinde başka hiçbir bağlılıkları yoktur. Beş bin yıllık lanet olası bir din ve lanet olası Hristiyanlıktan iki bin yıl daha lanet. Yani Hristiyanlık yeteri kadar kötü. Ama Yahudiler, Amerikalı ya da Alman olurlar ama başka Yahudiler için harekete geçme zamanı geldiğinde, Davud Peygamber’in yıldızını takarlar. Ölü bedenlerin kime ait olduğu onları ilgilendirmez. Çünkü Yahudilerin hata yapmalarının mümkün olmadığını düşünürler. Amerikan ya da İngiliz karşıtı olduğumdan daha fazla Yahudi karşıtı olmadığımı biliyorsun. Savaş zamanında o piçleri Almanya’dan kurtarmakta payım oldu. Onlar için Filistin’e silah bile kaçırdım. Ama onların bu silahları İngilizlere karşı kullanmaları gerekiyordu.

Sen komünist olduğun zaman Carl, bunu çok iyi biliyor-

dun ki gerçek düşmanı yok etmek için zaman zaman dostlarını değiştirmen gerekir. Yorgunum... yor... Ne zaman evime gidebileceğim ?

– Hubert, hiçbir yere gitmeyeceksin. Henüz değil.

Carl Elsie'ye işaret etti. Kadın tekrar dışarı koştu ve elinde bir şırıngayla geri döndü.

– Nedir o Carl ? Hubert gerçeği öğrenmek istedi. Eğer arsenikse buna aldıracağı yoktu. Yapmış olduklarından zerre kadar suçluluk duymuyordu.

– Endişelenme, sadece yüksek dozda bir protein ve vitamin iğnesi. O mucize yaratan İsviçre ilaçlarından birisi. Titrasyonu durduracak. Kalçanı aç.

Carl iğneyi yaptı.

– Sana şimdi biraz yiyecek getirilecek. Çok fazla yeme. Sonra uyumaya çalış. Eğer uyuyamazsan, sana hafif bir sakinleştirici verilecek.

– Bunlardan nasıl bir sonuç çıkardın Carl ?

– Başka zaman konuşuruz. Carl odadan çıktı.

Yapılan iğne her neyse Hubert'a iyi gelmişti. Alkolden kurtulmuş ve belki de on yıldır hiç dokunmamış gibi hissetti kendisini.

Speinermann eğilmiş ayakkabılarını bağlıyordu. Canı sıkkın olduğu zamanlar genellikle böyle yapardı. Ayakkabı bağlarını sıkar, daha da sıkardı. Carl koşarcasına mutfığa girdi.

– Duydun mu ?

– Duydum Yoldaş General, parazit işimizi altüst etti. Başımıza gelecekleri tahmin edemiyorum.

– Doğru. Ama sakın olmalıyız. Kızımızı hâlâ kurtarabiliriz. Eve git. Bu bantın beş kopyasını çıkar. Bir tanesini sefaretteki güvenilir kişilere bırak. Bir tanesini de Kanada'ya götürmeni istiyorum.

– Montreal'e mi ?

– Evet. Sakin davran ve fazla bir şey söyleme. Şevçenko'yu da istiyorum. Onu buraya, New York'a istiyorum, hızla. Montreal'e hareket etmeden önce diğer kopyaları buraya getir. Bir tanesini GRU merkezine ulaştıracağım ve birini de Batı'da saklamalıyız. İrlandalı nerede ?

– Paris Otel'e yüzmeye gitti. Otelden kart gönderdi. Sau-

na. Fin masajı, bir sürü şey işte...

- Güzelleşmeye zaman ayırmayı tercih ediyor.
- Yoldaş General, Moskova bundan hoşlanmayacaktır.
- Biliyorum. Ama başka ne yapabiliriz ki ? Bunu gizleyemeyiz.

- Elbette gizleyemeyiz. Komiser Şevçenko o kadar kısa zamanda buraya nasıl gelecek?

- Bu onun sorunu. Kanada'ya Şevçenko'nun diplomatik bir pasaport taşıması tavsiyesinde bulun. Eğer herhangi bir aksilik olmazsa burada olur. Bizim emrimizdeki güçleri yeniden gruplayabilecek tek kişi o. Bugün günlerden ne?

- Cumartesi.

- Güzel. Pazartesi günü sekreterim *The Magazine*'deki, kültürel konulu bir mülakat için benim adıma sefareti arayacak. *The Magazine*'in ilgilenmek istediği bazı Rus kitaplarıyla ilgili bir şey. Sefaret mülakat için beni çarşamba öğleden sonra kabul edecek; o zamana kadar Şevçenko da burada olmalı. Anladın mı?

- Evet.

- Şimdi, önemli olan... Montreal'den dönünce ortadan kaybolmanı istiyorum.

- Kaybolmak mı Yoldaş General?

- Doğru. Ayrıntılı açıklama için zamanımız yok. Sen benim kişisel ADC'msin. Ben gidersem, sen de gidersin. Hatta daha da hızlı. Onun için bana güvenmelisin.

- Yoldaş General, on bir yıldır size sadakatle hizmet ediyorum. Başka birinden emir almaya niyetim yok. Eğer sonu ölümse, öyle olsun. İyi de olsa kötü de olsa sevinçle sizin arkanızdan geleceğim.

Carl bundan hoşlandı, çünkü Speinermann'ın bunu söylerken samimi olduğunu biliyordu. Bu iriyarı güçlü halterci eskiden Berlin'deki Macar Olimpiyat Takımı'ndandı. Hiçbir madalya kazanmamıştı ama orada bulunma nedeni bir zafere kazanmak değildi. Berlin'de Nazilere karşı casusluk yapmak için bulunuyordu. Belki Speinermann dünyanın en zeki adamı değildi ama iyi donanımlı bir casustu. GRU'ya katılmadan önce önemsiz bir suç kaydı varmış. Budapeşte'de gençken dolandırıcılık ve bir matbaada işçi kıskırtıcılığı yapmış. 1935'ten bu yana GRU'yla çalışıyordu. Kim olur-

sa olsun bir casus için sadakatsiz davranarak hayatta kalmak için çok, çok uzun bir zamandı bu.

– Çarşamba akşamı Berkshire, Massachusetts'teki müzik festivalinde benimle buluşacaksın. Boston Senfoni Orkestrası çalacak. iki bilet al ve bir tanesini Sam Kennedy için Tanglewood Motel'in resepsiyonuna bırak. Bu benim kullanacağım isim olacak. Başka bir uydurma isim altında bir araba kirala. Oradan Hubert'ı sakladığımız sanatoryuma gideceğiz. Hubert bizim hayat sigortamız. Onun başına hiçbir şey gelmemeli. Alkolikler için bu dinlenme evinde üç ay onunla birlikte kalıp Hubert'ın orada *kaldığını* göreceksin. Ortadan kaybolduğunda, güvenliğin seni kara listeye alacağını bilmen gerekiyor. Fakat Moskova'da senin adına bunu halledeceğim. Umut ediyorum. Eğer yapamazsam, yalnız başına olacaksın. Ama kötümser olmayalım. Senden üç aylık bir zaman istiyorum.

– Böyle gerekiyorsa Yoldaş General, bana güvenebilirsiniz.

– Şimdi gidip kaseti kopyalama işini hallet. Ayrıca bu anahtarları da al. Hubert'ın evinin anahtarları bunlar. Hubert yatak odasındaki deniz manzaralı tablonun arkasında bir telefon numarası olduğunu söylüyor. Onu da buraya getir. Ben burada olmayacağım, o yüzden Elsie'ye bırak. Tanglewood'da görüşmek üzere.

Duştan sonra Bayan Öpücükvermez Hubert'ın havluya sarınmasına yardım etti. Bu kez onu kocaman, havalandırılmalı bir yatak odasına götürdü. Hubert odaya giderlerken kızın muhteşem bacaklarına iltifat etti. Ama kız sessiz kaldı.

Carl kanepede oturmuş *New York Times*'i tarıyordu. Hubert'a günaydın dedikten sonra nasıl olduğunu sordu. Hubert daha iyi olduğunu söyleyip teşekkür etti.

Yatağının üzerinde, içinde haşlanmış yumurtalar, Rus ekmeği ve büyük bir bardak süt olan bir tepsi duruyordu.

– Kahvaltını yatakta yap Hubert, hâlâ yorgun olmalısın. Sütüne biraz viski ilave ettim.

Hubert sırtını dayayarak oturdu ve yumurtasını soyarken bir yandan da sütünü yudumladı.

– Haddinden fazla bir gerilim. Bu benim için “sonu ne olacak” dizisi, öyle değil mi ?

– Bu beni de çok üzüyor Hubert. Amerikan operasyonu hâlâ benim yetkim altında. En azından bir süre için. Senin kaderine benim karar vermek zorunda olmamı ironik bulmuyor musun?

– Evet. Benim kaderimde hep bir rol oynuyorsa benziyorsun. Önce Melinda, şimdi de bu. Bunları nasıl hesapladın Carl?

– Tesadüf idi aslında... Washington'a gittiğim hafta sonunu hatırlarsın. Şu sanat festivalinin yapıldığı hafta sonu. Trende şu Luke Cheesetomb'la karşılaştım. Tanırsın onu.

– Tanırım.

– Batı 72. Cadde'deki şu et lokantasında onunla öğlen yemeği yediğinizi söyledi.

– Doğru. Hood & Deed için kitaplarımdan birini satın almak istiyordu. Bunun imkânsız olduğunu, Pazaar & Low'la anlaşmam olduğunu söylemiştim. O tanınmamış yayınevinde kitaplarının yayımlanmasını kim ister ki? Bunun konumuzla ne ilgisi var?

– Bir süre önce o lokantada bir şey olduğunu biliyorsun.

– Ne olmuştu?

– Hubert sen benim esirimsin, böyle denir ya. Onun için anlatmanı istediklerimi anlatacaksın. Fakat Washington'a hareket ettiğim sabah Tıknaz bana geldi. Adamlarıma taktığın isimleri beğendim. Bayan Öpücükvermez, Tıknaz... Her neyse, Tıknaz bana Mike'ın öldürülmediğini söyledi. Zehirlenerek ya da başka bir şekilde. Ya sadece intihar etmişti ya da üçüncü bir taraf vardı. Bu iki rastlantı bana çok fazla geldi.

– Anlamıyorum.

– Ben de başlangıçta anlamadım. Bir oyun oynadığını düşündüm. Ne olduğuna dair en ufak bir fikrim yoktu.

– Carl, ben Mike'tan nefret etmiyordum. Onu seviyordum. Kişisel bir şey değildi bu. Bir tek içebilir miyim?

– Pekâlâ ama aşırıya kaçma. Hâlâ iyi değilsin. Hubert, kanunlardan anlar mısın?

– Pek fazla değil.

– Ben anlarım. Bunun bir erdem olduğunu söylemek istemiyorum, ama izinle açıklayacağım... Bir insan gerçek anlamda bir hırsızlık yapmadan ya da cinayet işlemeyen suçlu sayılmaz. Hırsızlık yapmayı ya da cinayet işlemeyi düşünmek... eğer başkalarıyla bir işbirliği yapmadığı takdirde,

kimseyi katil ya da hırsız yapmaz. Eğer bir insan kendi kendine bunları düşünürse, uygar yasalar düşünceyi geçerli saymaz. Her insan cinayet, banka soyma, isyana teşvik planları yapar... Eğer biz insanları kurdukları hayaller, kâbuslar, kıskançlıklar ya da bunların türevleri için tutuklayacak olsak dünya kocaman bir Sing Sing¹ olurdu. Mike'in ahlakî bir karmaşa içinde felce uğradığı ve kendisine de bize de zarar vermesinin engellenebileceği ihtimali aklına gelmedi. Senin yaptığın, soğukkanlılıkla onu düşüncelerinden dolayı yargılayıp öldürme girişiminde bulunmak oldu. Moskova'nın yavaş davrandığı ve Filistinlilere pek sıcak bakmadığı konusunda aynı fikirdeyim...

Hubert biliyorsun ki ben yüzlerce insanın dolaylı ya da dolaysız ölüm hükmünü infaz ettim. Bunlar bazen hiç tanımadığım insanlardı. Tümüyle yabancılardı ve sayısının çokluğunu tahmin bile edemezsin! Fakat bu infazlar beni üzmemişti. Bunları emir olarak yorumlayıp ikinci bir kez düşünmemiştim... Sanırım ben de herhangi bir Alman kadar iyiyim. Üzölmüş olduklarım, şu ya da bu şekilde yakınlıştığım ve ideolojik bir çıkmazın içine girmiş kurbanlardı...

Nedenini bugün biliyorum. Soyut bir dünyada yaşıyorum ve birtakım şeyler benim için siyah ya da beyaz olmadıkları zaman bir anlam ifade ediyor. Tanımadığın bir şey, bir insan senin için bir anlam ifade etmez. Senin ortamının bir parçası olan ana karakterlerin söz konusu olduğu durumlarda nasıl bu kadar soğukkanlılıkla davranabilirsin? Onlarla yemek yiyorsun, onlarla sinemaya gidiyorsun... Ve başka pek çok şeyi paylaşıyorsun. Ben bir casusum ve başka bir şey olmayı istemezdim. İşim beni büyülüyor. Ama komünizme sadakat ile hayata sadakat arasına bir çizgi çekmek gerekir.

Kendi hayat düzenini tıpkı bir roman gibi kuruyorsun. Gerçek insanlar yok. Gerçek gözyaşları yok. Kimse gerçek anlamda ölmüyor. Her şey o kâğıtlardan ibaret. Fakat öyle değil, Hubert, kesinlikle öyle değil.

Benim Hruşçev'le tanıştığımı biliyorsun... Kendisinden şu ya da bunun için takdir görüyordum. Yaverleri yanında yokken, askerlerini Macaristan'ı vurmaya gönderdiği zaman, ül-

kenin faşist unsurlarına rağmen ağladığını anlatmıştı. Ve Hruşçev karısı ve çocukları için daha fazla para kazanabilmek için bir zamanlar Amerika'da yaşamaya çok hevesliydi.

Bizim devrimimizin anlamı ne Hubert? Eğer biz sözde devrimciler, insanlık için dünyayı yeniden yapılandırmamız gerektiğini unutursak... Yahudi'yi ölüme gönderdiğinde, senin insanlığın nereye gitmişti Hubert? İntihar olsun ya da olmasın. Onu senin öldürmenden bir farkı yok bunun. Mike'ın infazı için emir vermiştim. Ama Tıknaz henüz hazırlık safhasındaydı.

– Carl, bu normal şartlar altında olmadı. Arapların ne kadar zayıf durumda olduklarını ve acı çektiklerini biliyorsun.

– Bir Yahudi, safkan bir Yahudi birkaç hafta önce bana aynı şeyi anlatmıştı. Sen kim oluyorsun da Filistinlileri ya da dünyanın geri kalanını düşünüyorsun? Arapların tarihi, kahramanlığı ya da yetenekleri yok değil. Bizim Grek-Roma kültürünü onlar kurtardı; İspanyol gitarının telleri onların buluşu; Haçlı ordusunu, sanki bir karınca ordusuymuş gibi ezen onlardı. Aya nasıl gidileceğini, elbette teoride, Rönesans'tan çok önce biliyorlardı. Sen kim oluyorsun da onlara tek başına özgürlüklerini kazandıracaksın?

Sen ve Sabastian Avrupa'da sevgi türküleri söyleyip dolaşırken ben Cezayir'de savaşıyordum. Kasba'da, dağlardaydım. Başkalarından farklı olarak ben alçakgönüllü bir adam değilim. Iraklılar alçak Nuri Sait ve çetesini katlederken, Irak'ta *coup d'état*'nın² tasarlanmasına yardım etmekten dolayı GRU'daki yüksek rütbemi kazandım. Haklı davaları nedeniyle ezilmiş olan halkın dışında Araplar bana pek bir anlam ifade etmiyor. Filistin'dekiler de öyle. Çok garip. Arapları sevmiyorum ama yine de onlar için çok şey yaptım ve onlar da benim için.

Araplara karşı neden önyargılı olduğumu biliyor musun? Ben çocukken birkaç yıl İstanbul'da kaldım. Türkler Araplardan nefret eder, çünkü onları üç kuruş karşılığında İngilizlere sattılar. Ben Türkiye'yi her zaman ikinci vatanım olarak görürüm.

Ben komünizme bizi bireysellikten uzaklaştırdığı için ina-

nıyor değilim... Diğer ırklardaki umutsuzluğu bize tanıttığı ve onlarla ilgili önyargılarımızı yumuşattığı için inanıyorum.

– Carl, yaptığım şeye inanıyorum. Bu savaş hali. Mazeret kabul etmez. Sen sadece tüm bunları nasıl anladığını söyle.

– Beyaz Saray'daki sanat festivaliyle ilgili raporunu okuduğum zaman seninle ilgili kuşkuların arttı. Sen bir anarşist ve kusursuz bir insansın. Ve söyleminin bir bölümü garip bir şekilde benimkine benziyor. Ama yine de senin daha radikal komünist bir grupla işbirliği yapıyor olduğuna kani oldum.

– Tanrı aşkına Carl, burada Çinli casuslar yoktur.

– Bu senin düşüncen. Durumu daha da karmaşık hale getirmeyelim. Bizim ya da benim faaliyetlerim konusunda elinde bazı sahte delillerin olduğundan emin oldum. Melinda'yı senden aldığım için elbette kişisel bir garaz olabileceği de aklıma geldi. Ama hayır, bunun için haddinden fazla centilmenlik gösterdin. Onun için beni tanımayan ajanlarımdan birine beni takip etmesi emrini verdim. Bugünlerde biraz sersemlemiş durumdayım ve takip edilip edilmediğimden çok fazla emin olamıyorum. Ajan beni bir hafta izledi ve hiçbir şey bulamadı. İşte o noktada dibe vurdum. Fakat o sırada şansım yaver gitti. Mike'ın güncesini okudum. Tümüyle zararsızdı. *Magazine Editions*'ta yayımlayacaktık. Bunları okuduktan sonra İskoçya'ya bir seyahate çıktım.

– Sabastian'a mı gittin ? Neden ? O hiçbir şey bilmezdi ki.

– Hayır, kuşkusuz öyle. Ama ben bir profesyonelim. Bir insanın geçmişi ve bundan dolayı o insanın yapması muhtemel hareketleri beni elimdeki ipuçlarından daha fazla ilgilendirir. İnsan bir profesyonel olduğu zaman, önseziler genellikle gerçekle ilişkili olur. Bu bir tür büyücülüktür, ama oluyor işte. Sabastian'ın senin hakkında anlattıklarından sonra şansımı deneme kararı aldım. Mutlaka şansımı denemem lazımdı, zira sen Moskova için büyüksün. Ama ben de hayatımı kazanmak istiyorum.

Hubert, sen hayal dünyasında yaşıyorsun; bunun alkolden kaynaklanıp kaynaklanmadığını bilmiyorum. Fakat senin o budala fantezilerin Amerika'daki planımızı bozmadı. İkimiz yeniden değerlendirileceğiz. Biz seninle halihazırda mücadeleyi kaybetmiş durumdayız. Ayrıca seninle şansımı

denemek istememin bir nedeni de adamlarım adına duyduğum korkuydu. Başka bir Castellamare Savaşı'nın ortasındaymışız gibi, hayatlarının kalplerinde bir kurşunla karanlık bir sokakta son bulmasını istemiyordum.

– Carl, içkiden uzak tutarak bana blöf mü yapmak istiyorsun?

– Hemen hemen.

– Şimdi ne var?

Carl cevap vermedi. Bayan Öpücükvermez'e seslendi.

– Araba dışarıda mı?

– Evet.

– Artık gidebilirsin. Ama evde kal. Belki bir yere gitmen gerekebilir.

– Nereye?

– Bayan Öpücükvermez, diye Carl kıkırdadı. Bunu sadece Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği bilir. Silahını bana ver.

Elsie silahı verdi ve çıkıp gitti.

– Eğer kendimi vurmamı istersen Carl, vururum.

Carl Hubert'in samimi olduğunu görebiliyordu.

– Hubert o kadar da dramatik olma. İnan, sevgili yoldaşım, yaşamın sona ermiyor. Massachusetts'te bir sanatoriyuma gönderiyorum seni. Senin şu kafadar Tıknaaz, sana orada birkaç gün eşlik edecek. Eğer sen adam gibi davranmazsan gerekeni yapar, oldukça çeviktir. Hem zaten nereye kaçabilirsin ki? Moskova'ya göre sen doğmadın bile.

– Beni Melinda yüzünden mi öldürmüyorsun?

– Düşünmem gereken adamlarım olduğu için seni öldürmüyorum, başka bir nedeni yok. Sen hikâyeni kurdun ve onların hayatlarını değilse bile geçim kaynaklarını mahvettin. Bunu düzeltmek için bir şeyler yapabilirim belki.

– Ve bütün bunlar o lanet Yahudi yüzünden.

– O Yahudi Hubert, senin hiç olmadığın kadar iyi bir adamdı. O sadece kararını veremedi ve bunun için kendisini öldürdü. Fakat kafasının bütün karışıklığına rağmen o Yahudi gerçek bir dünyada yaşıyordu. Sayfalarda değil.

Yahudilerin büyük bir ulus olduğuna hiçbir zaman inanmadım. Hatta onları sevmem bile. Fakat Yahudiler sana bana benzer. Mike eğer İsrail Konsolosluğu'nun ya da CIA'nın

kapısından girmiş olsaydı, onu kendim öldürürdüm. Ama yapmadı. Ve sen Hubert, bu güç durumu yaratmanın yanı sıra, şu ya da bu şekilde benim ellerimi kana buladın. Ben insanları öldürdüğüm zaman, Yahudi, Fransız, şu bu oldukları için öldürmem. Benim inandığım davaya karşı oldukları için öldürürüm. Sen Mike'ı öldürdün, çünkü sana göre onun da, biz Yahudi olmayanlar gibi, birtakım kuşkuları olmaya hakkı yoktu.

Kafkaesk olabilecekleri için kendini Yahudilerden ya da çok tembel oldukları için Araplardan daha iyi sanıyorsun. Ama senin adlandırıdığın gibi, o kibrit kutusunda görmeliydin kendini. Hasta bir köpek gibi. Açlıktan ve susuzluktan kendi terinle kusmuğunu yiyor ve Tanrı'ya seni kurtarması için yalvanyordun. Kitaplarında karaladığın Tanrı'ya. Bu konuyu da bir ara düşünmelisin.

- Carl, tebrikler. Karşıplanın şimdiye kadar keşfettiklerimden ahlaki bakımdan çok daha düzeyli. O kadar dürüst ki.

- Yat kaptanının sonu geldi ha Hubert? Ayrıca sen korkak ve cesaretsiz bir orospu çocuğusun.

Hubert sanki hayale dalmış gibi gözlerini yumdu.

- Camus'nün ne söylediğini bilirsin... Der ki... "Para kazanırsın... Ünlü olursun... Nobel Ödülü alırsın ve sonra Shakespeare olmadığını anlayıverirsin."

Uyu Hubert, uyu. Bu akşam Massachusetts'e kadar uzun bir yolumuz var. Güce ihtiyacın var, çünkü sokağa çıktığında ölümüne korkacaksın.

Rus Büyükelçiliği'ndeki resepsiyon memuru randevu defterine baktı.

- Evet Bay Halman, Bay Trofimoviç sizi bekliyor. Lütfen şu koridordan devam edin, son kapı.

Carl acele etmiyordu. O kapıyı açtığı anda hiçbir şeyin bir daha aynı olmayacağını biliyordu. Kapıya vurmadı. Şevçenko iki görevliyle odayı arşınılıyordu. Birisi uzun, diğeri kısa boylu. Johnson ve Valenti, Rus tarzı mıydı?

- Yoldaş Şevçenko.

- Yoldaş General.

Kısaca birbirlerini süzdüler. Hiç kimse bu bakışlarda bir düşmanlık olduğunu söyleyemezdi, ama bu bakışların so-

ğukluğu odayı dondurmuştu sanki.

– Yoldaş General, sizi Yoldaş Trofimoviç'le tanıştırayım. Kendisi aynı zamanda sefaretin güvenlik şefidir. Yoldaş Karmazinov da Bölüm B'yle çalışıyor.

Sonra Şevçenko diğer iki görevliye hitaben, "Yoldaşlar, amiriniz General Sergey Neçayev'i selamlayın. Bizim Amerika'daki Santral İki'mizdir."

Hepsi birbiriyle el sıkıştı. Ama Carl havyarlı ve votkalı bir sosyal toplantı için orada değildi.

– Gönderdiğim bandı duydunuz mu? diye sordu Carl Şevçenko'ya.

– Evet.

– Amerika'daki operasyonumuzun şimdilik çöktüğünü biliyorsunuz öyleyse.

– Kaçınılmaz olarak Yoldaş General, peki ama Hubert Cleaver nerede?

– Bizim sorunumuzun Hubert Cleaver'in bulunduğu yerle bir ilgisi olduğunu sanmıyorum.

– Bununla çok ilgisi var.

– Düşündüğünüz şekilde yok.

– Yoldaş General, izninle bunun kararını ben vereyim ve lütfen kaçamak cevap verme. O sende. Nerede o?

– Korkarım buna cevap veremeyeceğim.

– Neden?

– Çünkü, eğer sizi tanıyorsam Yoldaş Şevçenko, onun kellesini alırsınız.

– Bunda ne gibi bir yanlışlık var?

– Her şey. Şu ana kadar yeterince anlamış olmalısınız ki Hubert'a ölmez bir aşkım yok. Hepimizi batırdı. Fakat Hubert Cleaver olayıyla ilgili sizin bilmediğiniz ayrıntılar var.

Halman ya da Sergey Neçayev, Rusça konuşuyordu.

– Ne gibi?

– Mesela Sevgili Yoldaş, Mike Greer'in grubundaki iki adam. Geçenlerde bunlar federal ajanlar tarafından New York'a geri götürüldü. Olayları ortaya çıkarmak için FBI'ye yardım ediyorlar.

– Hepsi bu mu? Bay Cleaver'i bertaraf etmemiz için bundan daha iyi bir gerekçe olamaz.

– Tam tersine, onu yaşatmak için önümüze birçok gerek-

çe sürüyor. Hatta bütün bunlardan önceki birkaç ay içinde de... Hubert'ın izlenmesi için izin almıştım. Gerçi harekete geçmekte biraz geç kalmıştım ama bunun için beni suçlayamazsınız. Her neyse, Hubert'ın Meksikalı hizmetçisiyle bağlantı kurdum. Hizmetçi Hubert'ı ziyarete gelen herkesin fotoğrafını çekti. Kimlik tespiti için resimleri Kanada'ya gönderdim.

Carl cüzdanından bir fotoğraf çıkarıp Şevçenko'ya uzattı ve sözüne devam etti.

– Bu bana Montreal'den geçen hafta geri geldi. Ben onlara bir ay önce göndermişim. Orada işler biraz yavaş yürüyor. Albay Robert O'Neill. Hava kuvvetleri. Şimdi emekli oldu ve CIA'da çalışıyor. Tabii ki Hubert bunu bilmiyordu. O'Neill Hubert'a Zürich'te bir saat şirketinde çalıştığını söyledi. Savaş sırasında RAF için birlikte uçmuşlardı. Hubert'ın evine dostça bir sohbet için geldi. “Ne haber dostum, aşk hayatın nasıl gidiyor?” türünden şeyler. Ancak bana tuhaf gelen şey, Bay O'Neil'in İsviçre'den bir ziyaret maksadıyla on iki saat içinde gelip geri dönmesiydi. Onun Pan Amerikan'la uçuş programını ele geçirdim. CIA'nın Zürich'teki bölge yöneticisiydi. Bu demektir ki CIA'nın bununla ilgili bir sezgisi var ve sağlam deliller buluncaya kadar rahat etmeyecekler. Birkaç ay içinde Hubert'ı bulacaklar. Hubert ortaya çıkınca onu dostça bir sohbet için davet edecekler.

– Yoldaş General, dedi Şevçenko öfkeyle. Sen Kamikaze misin? Hubert Cleaver bir bülbül. Ona alkol vermediklerinde her şeyi öter.

– Tam tersine Yoldaş Şevçenko, Hubert'ın dilini çözmek için paranın satın alabileceği tüm içkileri ona vereceklerdir. Ah evet Hubert konuşur. Onlara insanları ve yerleri anlatır, ama fantezi dünyasını hatırlar. Öyle hikâyeler uydurur ki bu arapsaçını çözmek CIA'nın bir yüzyılını alır. Bakın yoldaş, dostumuz Hubert Cleaver sizden ve benden çok daha iyi bir komünisttir. Bütün hastalıkların çaresinin yalnızca komünizm olduğuna gerçekten inanır. Bana öttüğü zaman, onu kendi oyunuyla tuzağa düşürmüş kişi olan ben de bir komünist olduğum için yaptı bunu. Hatta, komünist olan birinin onu yenebilmesinden de tuhaf bir zevk aldı.

Amerikalılar... Yoldaş Şevçenko, benimle dalga mı geçi-

yorsunuz? Haddinden fazla dostça davranıyorlar. Hubert'i sorguya çekerken onun çatlayıncaya kadar içmesine izin verebilirler. Zaten o zamana kadar gizlenmiş olacağız.

– Bu çılgınca bir varsayım Yoldaş. Cleaver'i istiyorum.

– O zaman size itaat etmemek zorundayım Komiserim. Bilyorsunuz ki geçmişte size saygıyla hizmet ettim.

– Bunu sorgulamadık.

– Elbette bunu yapmadınız Yoldaş Şevçenko ama grubumun paramparça olduğunu anladığınız anda, bunun benim hatam olmamasına, Hubert'in benim adamım olmamasına ve sizinki de dahil olmak üzere birçok boynu kurtarmama karşın, bizim konuşmamıza tanıklık etmeleri için buraya iki yoldaş getirdiniz.

– Yoldaş Genaral, fazla cüretkâr davranmıyor musun?

– Eğer öyle davranıyorsam, gerekeni yapın. Şansımı denemek niyetindeyim. Raporumun tümü teybe kaydedildi ve bant GRU merkezine ulaştırılmış bulunuyor, dolayısıyla onlar da bu konuda bilgi sahibiler.

– Benimle görüşmeden önce Moskova'ya bilgi mi verdiniz?

– Evet. Hubert Cleaver olayını gizlemeye ve Amerika'yı bizim ile CİA arasındaki savaşın kanlı meydanına çevirmeye niyetim yok. Ve de birbirimiz arasında.

– Kişisel nezaketi hiçe saydınız.

– Yoldaş Şevçenko, böyle davranmak zorunda olduğumuz zamanlar olur. Ayrıca Moskova'da bir soruşturma yapılmasını istedim. Bunu kabul ettiler. Kaderimle orada yüz yüze geleceğim.

– Ama niye bu denli aşırıya kaçtınız? Biz bu sorunları kendi üslubumuzla yumuşatarak çözebilirdik.

– Benim de korktuğum buydu. Yoldaş Şevçenko, yumuşatacak hiçbir şey kalmadı. Öteki tarafın bir budala takımı olduğu bir an olsun aklınızdan geçiyor mu? New York Polis Teşkilatı'yla işbirliği halindeki FBI, gizli bir otopsi için Mike Greer'in cesedini aldı. Evvelki gün. Onların bilmedikleri, doktorunun reçetesiyle aldığı uyku ilaçları ve ek olarak Chivas Regal ile Mike Greer'in gerçekten intihar ettiği. Bu onları bir iki hafta oyalar. Ayrıca Georges Smathers'in ölümü de var.

Şevçenko dikkatini toplayarak düşündü.

– Smather, Smathers... Cezayir’de vurduğın kişi. Yahut da elinden kaçırmış olduğun.

– Kesinlikle. Hatırlarsınız Yoldaş Şevçenko, sizi o zaman uyarmıştım, eğer hayattaysa beni tanır. Beni yakından görmüş tek Batılı ajan oydu.

– Bu rastlantıyı neden bildirmediğiniz?

– Tesadüfi bir karşılaşmaydı. Deyim yerindeyse, kader. 17 sayılı GRU yönetmeliğinin 12. paragrafında bilgi toplamanın benim yetkim altında olduğu yazılıdır. Şöyle ki, yabancı bir ülkedeki bir Santral, örgüt içinde bir fesat tertibi olması durumunda, şayet bu bilgi onun emrindeki adamlarının hayatını ve Sovyetler Birliği’nin güvenliğini tehlikeye atıyorsa, bu bilgiyi Sovyetler Birliği’ne sunmamakta özgürdür.

– Hukuk okuduğunu unutmuştum.

– Bunun asıl konuyla ilgisi yok. Hele hainliğin kokusunu almak için her türlü nedene sahip olduğum şu sırada. Ben bir Amerikan ajanını öldürüyorum ve birkaç hafta sonra Hubert benimle temas kuruyor... Şimdi Yoldaş Şevçenko, burası Amerika. Biz beğenelim beğenmeyelim bu ülkenin sahipleri haklı olarak Amerikalılar. Biz aklımızı kullanmazsak, bizi yok edecek araçları var. Gizlenmeli ve ileriki bir tarihte yeniden guruplaşmalıyız.

– Kuşkusuz bir planınız vardır.

– Evet var.

– Anlaşma zemini sağlayamasak bile, ya sözümü bir kez daha dinlemenizi istersem?

– Reddeceğim Yoldaş Şevçenko; sonuna kadar oynamaya niyetli olduğum bir oyun bu. Hubert Cleaver’ın yerini, tüm olguları Moskova’da araştırma kurulunun önüne koyduktan sonra açıklayacağım... Hayatımda ilk kez, üstlerime bağlılığım nedeniyle doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yapmayacağım için mutsuz olmayacağım.

Şevçenko şaşırdı ama hoşnutsuzluğunu bu iki memurun önünde sergilemek istemedi. Adamını tanıdığını düşünüyor-du. Carl’i bu işe alan kendisiydi. Carl’i oğlu sayıyordu. Ama hayır, bu Tiran’da tren yolculuğu sırasında ders vermiş olduğu genç velet değildi. Gözlerindeki o alaycı parıltı... Şevçenko’ya devrimden önce tanıdığı ilk komünist teröristleri

hatırlattı bu. Hiçbir şey, kesin olarak hiçbir tehdit onları prensiplerinden döndüremezdi. Belki de onun duygularına seslenmesi lazımdı.

– Yoldaş General, bu şekilde Amerika'yı terk edemezsiniz. Ya karnız ile çocuğunuza ne olacak?

– Onlar için endişe mi duyuyorsunuz aziz Yoldaş? Gidip onlara veda edeceğim sizin için. Umursadıkları için değil, sizin için yapacağım bunu. Yoldaş Trofimoviç, Kanada'yla gerekli düzenlemeleri yapın. Birkaç hafta içinde sınırı geçeceğim. Bir Amerikan dergisinin yöneticisi olmanın formalitelere dikkat etmeliyiz, öyle değil mi? Montreal'de, Havana'ya oradan da Moskova'ya ulaşmamı sağlamalılar. GRU merkezi ülkeye gireceğimden haberdar edildi. Sen alçak Trofimoviç, beni iyi dinle. Bu sabahtan beri beni takip eden o eşeği çek arkamdan yoksa seni vururum.

Carl, General Neçayev, tabancasını çıkarıp Trofimoviç'in kafasına doğrulttu ve haykırdı.

– Sen geri zekâlı, sen ve sevgili komiserimin arkama takıldığı o Polonya ayısı FBI tarafından aranıyor.

Rus Konsoloslugu'nda bir sessizlik rüzgârı esti. Her şey Carl Halman'ın yönetimindeydi. Silahını Trofimoviç'in kafasına tutmayı sürdürdü.

– Onun hatası değildi, dedi Şevçenko teslimiyetle. Onu bırakın General. Sizi hafife aldım. Fakat bunu Cleaver'in yerini öğrenmek için yapmadım. Bunu yaptım çünkü, tabir yerindeyse, siz benim oğlum gibisiniz ve eğer siz giderseniz ben de giderim.

– O halde gitmelisiniz.

– Yoldaş, Amerika'dan bu kadar acele ayrılmanızın insanlarda merak uyandıracağından endişeleniyordum. Belki de yanılıyorum.

– Yoldaş Komiser, buna çok şaşıracaksınız. Ortadan birdenbire yok olmalar Amerika'da tercih edilen bir oyundur. Rusya'dakine benzemiyor. Burada insanlar ya faturalarını ödemekten ya da mafyaya haraç vermekten kaçmak için ortadan kaybolur. Ya da karılarından bıkmışlardır.

– Yoldaş General, buna tek eklemem gereken, Şevçenko duraladı ve devam etti. Senin geleceğin için bu büyük bir sorun yaratabilir.

Carl, Trofimoviç'e tabancayla vurdu. Adam düştü. Carl hiçbir şey olmamış gibi konuşmaya devam etti.

– Sizin sözlerinizi tekrarlayayım Yoldaş şevçenko. Ölüm, en fazla on beş dakika sürer. Onun için bazı ayrıntıları konuşmayı sürdürebilirsek müteşekkir kalırım. Belki de bazı düzenlemeler yapmak için Amerika'da kalacaksınız.

– Başka bir seçeneğim var mı Yoldaş General?

– Bunu soruyorsanız... yok.

Onuncu bölüm

Bir harita odası ya da bir konferans salonu demek daha doğru olurdu. Yeni badana yapılmıştı. Duvara çiviyle tutturulmuş plastikten kırmızı güllerin üzerinde resimler asılıydı; bunların Yoldaş Kosigin ile Brejnev'in fotoğrafları mı, yoksa gerçekçi tabloları mı olduğu anlaşılamıyordu. Kendilerini açık oturum konuşmacısı olarak adlandıran üç yargıç, uzun bir sıranın üzerinde sessizce oturuyorlardı. Ara sıra önlerindeki belgelerle ve dosyalarla ilgileniyorlardı. Carl da sessizdi. Sinekkaydı tıraş olmuştu. Kravatsız beyaz gömlek ile koyu renk takım elbise giymişti. Sigaranın birini yakıp öbürünü söndürüyordu. Volga sigaraları. Bunlar insanın ciğerlerini tahriş ediyordu, ama Carl'ın sinirlerini yatıştıracak bir şeye ihtiyacı vardı. Freud bir zamanlar "Sigara sigaradır ve kullanışlıdır" dememiş miydi.

O kadar çok istek, düşünce ve "ne yapmalıyım"lar beyninde zincirleme harekete geçmişti ki... Yıllar önce hukuk kitaplarından ve yasalardan kaçmak için ülkesini terk etmişti. Fakat her zaman, o alanda ya da değil, günün birinde yasaların boynuna kement atıp onu yakalayacağını biliyordu. Hiç olmazsa Batı'da olmadı. Çünkü muhtemelen uzun bir hapis anlamına gelecekti. Buradaysa akıbetiyle ilgili birtakım fikirleri vardı. Ne olursa olsun, onu hainlikle değil, belirttikleri gibi, itaatsizlikle suçluyorlardı.

Jüri üyelerine yaptığı işleri, tümüyle, ayrıntılarıyla ve olay

olay anlattı. Elbette insanın ilerideki yalanları önlemesi için biraz yalan söylemesi lazımdı. Fakat genel olarak Hubert Cleaver olayıyla ilgili beyanı tam anlamıyla doğrudu. Kendisini GRU'dan kovacaklarından ve Sibiry'a'da belirsiz bir yere süreceklerinden emindi. Şu da var ki, bugünün Sibiryası Dostoyevski'nin Sibiryası değildi. Birçok güzel, modern kır kasabaları vardı. Büyük olasılıkla bunlardan birindeki gizli poliste görevlendireceklerdi. Bir dedektif olacaktı. Bir polis hafiyesi ! Bu fikir ona çok komik geldi.

Hayatının güzel geçip geçmediğini anlayamasa da, her güzel şeyin bir sonu vardı zaten. Ama neden pişman olsundu ? Yapmak istediklerini yapmıştı. Sosyalizmin bir cengâveri olmuştu. Bunun meşakkatleri olduğu gibi ödülleri ve mutlu anları da vardı. Zaten güzel hayat neydi ki ? Eğer altı yaşında değilsen ve anan ile babanın evrendeki en büyük varlıklar olduğuna inanmazsan...

Onu asıl rahatsız eden şey, duruşma ya da bunun sonucu değil, içindeki adlandıramadığı tuhaf acıydı. Komünizmden ya da geçmişinden kopmak. Bunun ne olduğunu pek sezemiyor ya da anlayamıyordu. Belki Melinda'nın Lizbon'dayken o öğleden sonra giydiği bluzdu. Belki de komünizmle ya da kapitalizmle ilgisi olmayan bambaşka bir şeydi.

Kabına sığamıyordu. Dört dakikadan az sürede bir mil koşabilirdi. Bir İrlandalıdan daha iyi içebilirdi. Evet, onun içindeki, nerdeyse fiziksel bir yaraydı, bacaklarında bir yerde onun canını yakıyordu. Bacaklar ! İçindeki bir yara için ne saçma bir yerdi.

Şevçenko'nun Bechstien ve ötekilerin, raporlarında kendisi için ne söylediklerini de merak ediyordu. Bunları okumak için tüm rublelerini verirdi, böylece canı daha da fazla sıkılabilirdi.

Sinirli sinirli gülümsedi. New York'taki Güney Amerikalı ünlü kadın heykeltıraşı anımsadı. Seviştikten sonra -bu Melinda'yla evlenmeden önceydi- demişti ki, "Carl, sen böyle değilsin. Ben Paris'te sıkılıyorum. New York'ta sıkılıyorum. Buenos Aires'te sıkılıyorum. Her yerde sıkılıyorum."

Carl anavatanında sıkılacağını düşünmüyordu.

Dinleyicilerin bölümlere ait kurullara girmelerine izin ve-

rilmiyordu. Fakat GRU yüksek komutası, böyle olayların son gününde, yani karar günü örgütün farklı bölümlerinden bazı resmi görevlilerin böylesi kurullarda bulunmalarını istiyordu.

Carl onlara bakmadı bile. Arkadaki mevzuat ciltleriyle dolu dolapların yanında, kaskatı ayakta duruyorlardı. Son derece ciddiydiler. Ağzları sımsıkı kapalıydı. Carl onların orada olmalarının nedenini biliyordu. Jüri üyelerinin davayı kurul salonunun dışında tartışmaları yasaktı. Bu yüzden bu soytanların işi, hepsi kış yalayıcıydı, mahkemenin kapalı yapılmadığına tanıklık etmektir. Sonra da bunu ağızdan ağıza yayacaklardı... Akıllıca tabii ki... Davalı için verilecek hüküm her ne olursa olsun, bunlar mahkemenin adilliğini ve bilgeliliğini övecekti. GRU'nun diğer elemanlarına, bu dikkate değer davadan öğrenilmesi gereken derslerin bir anahattı veriliyordu.

Mareşal Patrikov, gri takım elbise giyinmiş zayıf adam elini kaldırdı.

– Yoldaş General, bu oturumu sonuçlandırmaya hazırız; lütfen ayağa kalkın.

Carl sigarasını söndürdü ve ayağa kalktı. Gözlerini kaldırıp, bir çift jilet gibi Patrikov'un gözlüklerine dikti. Belki melonkoliyle camdan dışarı bakmayı tercih ederdi. Fakat bir Rus mahkemesi ya da kurulu için, dram çok uzaktı ve bu tür mekânlara uymuyordu. Buna ek olarak, GRU'nun ve ayrıca Rusya'nın hizmetindeki on yedi yılını özetleyecek klişeleri duymasına hiçbir şey engel olmayacaktı. Kendi seçtiği din olan komünizmin insafına kalmıştı. Evet, o hâlâ komünistti. Komünizm adına nice kahramanlıklar yapmıştı. Şimdi onu tüm bunları gözeterek değerlendireceklerdi.

Patrikov konuşmaya başladı. Tahrik edici bir insan değildi ama çatlak sesi ile siskalığı onu nahoş birisi haline getiriyordu. Ama yine de Carl şeytanı bile dört kulağıyla dinlemeye hazırdı. Kulağının birisi ensesinde olmak üzere.

– Yoldaş General, bu heyet sizin davanıza hayli zaman vererek düşündü ve bir karara vardı. Amiriniz Komiser Şevçenko'yla tartışmak için nedenleriniz olabilir, ama hepimiz için yüksek değeri olan bir ilkeyi çığnediniz. Başka bir deyişle, biz elimizden geldiği kadar, disiplin ve itaatle vatanımızı

sevmeye ve saymaya adadık kendimizi.

Düzenli bir toplumda yaşamak ve emperyalizm ile faşizmin tiranlarına karşı... Batı ve müttefiklerinin sömürülerine karşı savaşmak istiyorsak, geçmişteki başarılarımızda ve aynı zamanda Rusya'daki halklar ve dünyanın her yerindeki barışsever insanlar adına, sonunda bizi galip ilan edecek yeğâne faktörün itaat olduğunu bir an bile unutmamalıyız.

Sizin davranışınız bu taahhütle uyuşmazlık gösteriyor...

Biliyoruz. Biliyoruz. Kuzey Amerika'daki savunma operasyonumuzla ilgili halihazırda bozulmuş durumu düzeltmek için inisiyatif kullanmak zorunda olduğunuzu devamlı tekrarladınız. Bu ne kadar mantıklı gözükürse gözüksün, sizin hareketleriniz bu kurulun ve Sovyetler Birliği'nin usul ve nizamlarına uygun olmadı.

Düşman karşısında, acil bir durumda, hayatî çıkarlarımızı korumak için bireysel olarak düşünmek zorunda olduğumuz bazılarımızın aklına gelebilir... Ama burada, Rusya'da demokrasiye ve kolektivizme bağlıyız. Ve bu nedenle de sizin eylemleriniz sistemimizin demokratik yapısını ihlal etti.

Sizin yanlışınız... Dertlerinizi ve şikâyetlerinizi kendi üstünüzden daha yüksek bir yetkiliye getirmeden önce, size verilen emirleri uygulamamanız. Bu kurul ya da benzerini herhangi bir zamanda toplayabilirdik.

Peki, Batı'nın aktörleriyle olan her münferit sorunda yoldaşlarımızdan birisi, kritik durumlarla ilgili olarak kendi fikirlerinin, yöntemlerinin ve uygulama biçimlerinin, tecrübesi ve sorumluluğu olan kişilerden daha akıllıca olduğuna karar verirse, ne olacak?

Yoldaş General, söylemeye gerek yok, böyle olduğu zaman komünist dünyada total bir anarşi olacaktır... Ve dünyanın her yerindeki barışsever insanlar bundan dolayı pek çok acı çekeceklerdir.

Burada şüphesiz incelenecek başka konular da var. Bizlerden birinin bir amiri elbette yanılıyor olabilir. Fakat Rusya'nın hayatında nadirdir ve gerçekte asla olmaz, çünkü Rusya'da iktidara gelenler ve iktidar yetkisini kullananlar, sadece Rus halkının iradesiyle orada bulunurlar. Ve Rus halkı hata yapmaz.

Rusya'da bir kez daha... Ne yazık ki insanoğlunun zayıflığını araştırmamalıyız anlamını taşıyor bu. Hatalar uygun şekilde ele alınırsa, gelecekteki hedeflerimiz için fayda sağlayabilir.

Yoldaş General, bu kurul sizi düşman karşısında bozguna uğramaktan dolayı suçlu buluyor, çünkü emirleri önemsemediniz. Savaş zamanında olsaydı, böyle suçların cezası çok şiddetli olurdu. Ama şimdi barış zamanındayız, öyle söylüyorlar ve anavatana geçmişteki hizmetleriniz... takdir edildi... Bu durumda müsamahalı olmaya çalışacağız.

Elbette, komünizme geçmişte verdiğiniz hizmetler çok büyüktü. Ve bunlar nedeniyle hem Lenin hem de Stalin nişanlarını aldınız. 37 yaşındayken, cumhuriyetimizde pek ender olarak, kahraman Rus Kızıl Ordusu'nun en genç generallerinden biri oldunuz. Bu mülahazalarla ve itaat etmediğiniz Komiser Şevçenko'nun biraz da olsa anlayışlı raporuyla, sadece bir maddeye göre sizi suçlu bulduk: zihinsel karmaşa.

Sizi hapse mahkûm etmeyeceğiz. Ancak bir rehabilitasyona tabi tutulmanız gerekiyor.

Bundan dolayı, Kızıl Ordu namına, sizi general rütbesinden binbaşı rütbesine indiriyorum. Amerika'da olduğunuz sırada size ödenen tüm ödenekler hemen dondurulacaktır. Lenin nişanınızdan da sizi mahrum bırakacağız. Bununla birlikte, Stalin nişanını muhafaza edebilirsiniz.

Bu kurul ya da buna benzer bir kurul sizi aktif göreve iade etme kararı alıncaya kadar, GRU Ordu Akademisi'nde öğretmenlik yapmak üzere Sverdlovsk'a gideceksiniz. Orada, genç askerî öğrencilerin eğitimine azami katkıda bulunmalısınız. Siz de bir zamanlar onlardan biriydiniz. Çok faydalı olabilirsiniz: özellikle bunlardan çoğu Batı'ya tayin edilecekleri için, emperyalizmin tehlikelerini ve yozlaştırıcı etkilerini onlara öğreterek. Her şeyden önemlisi, şu anda mustarip olduğunuz zihinsel karmaşa ve Amerika'da yaşarken bunun size nasıl bulaştığına dair onları bilinçlendirmelisiniz.

Sverdlovsk'ta, sizi gözetim altında tutmakla görevli olanların dışında hiç kimseyle konuşma ya da iletişim kurma izniniz yoktur. Ayrıca herhangi bir nedenle ya da mazeretle Rusya'da seyahat etmenize de izin verilmeyecektir.

Bununla birlikte, yedi günden fazla olmamak kaydıyla yılda bir kez Moskova'yı ziyaret ederek kan, itaat ve disiplinin yarattığı yüce toplumumuzun ürünlerinin tadını çıkarabilirsiniz. Moskova'da olduğunuzda, devlet evinde ikamet edeceksiniz. Bale resitalleri ile sosyalist uygarlığımızın diğer büyük sanatsal başarılarını görebilmeniz için size serbest giriş kartları verilecek. GRU Akademisi'nde önümüzdeki sömestr başlamadan önce size bir aylık izin vereceğiz, çünkü doktorlar New York'ta kirli havayı uzun yıllar solumanız nedeniyle, deniz kenarında zorunlu olarak bir istirahatete ihtiyacınız olduğuna bizi ikna ettiler. Amerika'da hava kirliliği ölçüm aletleri, her bir milyon hava partikülünde, ortalama 0,8 oranında sülfür dioksit olduğunu gösteriyor; bu öldürücü sayılan 0,10 seviyesinin biraz altıdır... Bunlara genç öğrencilerimizin dikkatini çekebilirsiniz. Suhumi Limanı bizim açımızdan kabul edilebilir bir yerdir.

Zihinsel karışıklık durumundan çıkmanız ve Rus ruhunu yeniden kazanmanız gerektiğini burada tekrar vurgulamalıyım. Vatanınız size hiçbir şey borçlu değil: Batı yollarında bir serseriyken, vatan sizi aydınlattı ve siz vatanınıza, taşıdığınız Stalin madalyasının izhar ettiği kadar çok şey borçlusunuz. Sverdlovsk'ta başarısız olursanız, bu kurul ileri bir araştırma ve yargılama için tekrar toplanacak.

Eğer Elsie O'Leary diye birisini asistan olarak yanınızda Sverdlovsk'a götürmek isterseniz, götürebilirsiniz.

Oturum bitti. Çok yaşa Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği.

Kış o yıl beklendiğinden daha erken, ekimde bastırdı. Kar iri parçalar halinde pamuk çiçeği gibi yağıyordu. Carl ile Elsie'nin Suhumi'yi görme ya da kasabada bir şeyler yapma şansı pek yoktu. Okuyorlar, evin etrafında aylak aylak dolaşıyorlar ve yemek yapıyorlardı. Carl çok miktarda ve sürekli içiyordu. Carl içtikçe, Elsie onun içindeki patlamaya hazır yanardağı hissedebiliyordu. Carl sadece yarım şişe kadar votka içtiği zaman konuşkan oluyordu, hatta bazen de duygusal. Elsie'ye göre, kar ne kadar çok yağarsa yağsın, Carl'in sinirlerini yatıştırması için yürümesi gerekirdi. Carl onu dinlemiyordu.

Ne tuhaf, birlikte binlerce mil seyahat etmişlerdi, ama hiçbir zaman birbirlerine dokunacakları kadar yakınlaşmamışlardı. Carl geri çağırıldığı için, gönüllü ya da değil, GRU Elsie'ye de New York'ta süre tanımamıştı. Carl bu nedenle, daha iyi bir fırsat ortaya çıkıncaya kadar, kızın onunla kalacağına inanıyordu. Bunun hâlâ bir kâbus olduğunu umuyordu. Altı yıl. Ne yaptığını ve neden yaptığını sonunda anlayacaklar ve muhtemelen Moskova'da merkezde ona önemli bir masabaşı işi vereceklerdi. Elsie buraya uyum sağlamış ve arkadaşlar edinmişti. Onun kendine ait bir hayatı vardı.

Elsie, Carl'ın teklifine karşı çıkmadı, çünkü gerçekçi bir kızdı. Birtakım şeyler "normal"i işaret edinceye kadar yapabileceği pek bir şey yoktu. Ayrıca Carl'ın asistanıydı, onu seviyordu. Onu cinsel ya da platonik olarak değil, yapısındaki resmiyetsizliği seviyordu. Onunla yaşamak o kadar kolaydı ki. Pek bir şey talep etmiyor ve her zaman nezaketle davranıyordu.

- Carl, bahçedeki kuyudan sana biraz taze su getirmeme izin ver. Votkayı susuz içmemelisin.

Elsie kalın kışlık paltosunu giydi ve kar yüzünden sıkışmış kapıyı itmeye çalıştı.

- Elsie benim elim ayağım var. Bu erkek işi.

Elsie Carl için üzülmüyordu. Yürürken topallıyordu, sağ bacağı sanki onu taşıyamıyordu. Elsie bunu bir doktora göstermesini istediğinde, bunun sadece psikolojik olduğu yorumunu yaparak kızı reddediyordu.

Doğruydu. Bacağı Carl'ı çok rahatsız ediyordu. Ama gerçek mi, yoksa psikolojik mi olduğunu ayırt edemiyordu. Tam sağ dizinde fark edilmesi bas bas bağırان ve kendisini öldürmekte olan bir şey vardı.

- Carl, bu şekilde içmeye devam edemezsin. Sverdlovsk'taki iş hoşuna gitmiyorsa onlardan başka bir şey istemelisin.

- İstemenin bir yararı olmaz. Bana başka bir iş vermezler. Zaten bana iyilik yaptıklarını düşünüyorlar. Aslında beni öldüren de bu. Onlara karşı kendimi borçlu hissetmem isteniyor. Bir de şu lanet Şevçenko... Patrikov bunu nasıl söylemişti ? Ha evet, hakkımda biraz olsa da anlayış-

lı bir rapor yazmıştı. Siktirsin !

– Hayatım, Sverdlovsk'ta her şey o kadar da kötü olamaz. Sadece birkaç genç... Bir süre ders vermekten hoşlanabilirsin.

– Ne öğreteceğim? Ne olduğuma üzölmüyorum, ama neye dönuştüğümü çocuklara nasıl öğretebilirim ki? Ya da bildiğim birçok şeyi. Sonunda olanlara bak. Geri zekâlı Mike Greer kendisi öldürdü, çünkü İsrail Konsolosluğu'na basit bir şekilde gidip içlerinde casus olduğunu anlatamadı. Bir kahramanlık ! İyi Hubert zaten önceden işin içine sışmıştı bile.

Şu Hubert. İçkisiz bir haftadan sonra papağan gibi konuştu. Ve bizi bir kumpasın içine sürükledi. Adam öyle bir komünisti ki ya da her neydiyse, doğru göremiyordu. Ya Sebastian Sinclair? Kışında bir balıkla gözünü bir yerde açıyor. Yüz yaşındaymış gibi gözüküyor. O ibne olduğu için kışına balık soktuklarını söyleme bana. O sadece kendisini cezalandırmak istedi. Ciddiye alınmayacak kadar kurnazcaydı.

Beni al ele Tanrı aşkına. Kendisine acıyan birisi. Gücenmişlik içinde dizimde aptal bir acıyla yaşıyorum. Duruşmadan sonra Moskova'daki klinikte beni röntgene soktular ve hiçbir şey bulamadılar. Neye inanacağımı bilmiyorum. Ya deliriyorum ya da ben zaten... Bu mereti içmezsem bir saat-ten fazla uyuyamıyorum. Bu beni bayıltıyor.

Kendine bak bir de. Öyle gençsin... öyle güzelsin ki... kar seni hapsetti. Ne işin var bu lanet yerde senin?

– Buradayım, diye fısıldadı. Acı belki de dizinde değil, yüreğinde ya da ruhunda.

– Neden? Hunter'da sana psikoloji de mi öğretiler?

– Hayır, bana iletişimi öğretiler.

– Ah, lanet olsun Elsie, benim sorunumun ne olduğunu biliyorum. Bak sana anlatayım...Gerçekdışı dünyada o kadar uzun yaşadım ki, gerçeğin ne olduğunu anlayamıyorum artık. Asıl mesele, gençken keşke gerçek dünyaya zaman ayırsaydım... onun kendine özgü gerçekdışılıklarıyla ilgili bilgilenmek için... Belki o zaman istendiği gibi olurdu. Ne demek istediğimi anlıyor musun?

– Hayır.

– Ben de anlamıyorum. Ama söylemeye çalıştığım, her şe-

yin bana iki misli gerçekdışı gözükteğü. Elbette Melinda ile çocuğü özlüyorum. Müthiş. Çünkü onlar gerçek. Bunlarla hiçbir ilgileri olmadı. Fakat o sırada ben bu işi yapnıyor ol-saydım, Melinda'yla tanışamayacaktım. Affedersin, bakma benim mantığıma. Bu söylediklerimin hepsi duygusal.

– Hayır, değıl. Kendini sorguluyorsun. Kısacık hayatımda ben de bazı şiirler okudum. Hay Allah, yine şive.

*“Gökyüzüne tırmanmak ve dünyaya bakmak,
Amaçsızca, yoldaşsız gezerken...”*

Dizindeki o acının nedenini sanırım biliyorum. Kaynağı onlardan ayrılmanın acısı. Kanndan ve çocuğundan...

O hafta sonu Carl kendini sınırlamadan içti. Kar çılgınca yağıyordu ve camdan bir santim ötesi gözükmiyordu. Carl'ın sağ dizindeki acı artıyordu. Dolu bir bardağı kafası-na dikip hayatı ve geleceğı hakkında yorum yapmaya çalış-tı. Kendisini öldürebilecek bir adam değildi. Ama yine de bu fikir onu gittikçe büyölüyordu. Birkaç kez silahı kafasına doğrultmasına karşın yapamadı... Fakat dizindeki bu acıyla fazla yaşayamazdı. Bunun nereden kaynaklandığı onu zer-rece ilgilendirmiyordu.

Belki Elsie'nin söylediğı gibi ruhundan ya da yüreğinden veya bedenindeki kanserli bir bölgeden kaynaklanıyordu. Hayır, onu zerrece ilgilendirmiyordu. Bu şeyin yok olması gerekiyordu. Lugerine uzandı ve bütün kurşunları sağ dizine boşalttı. Kan boşılırken, bir an için huzur hissetti. Huzurdan da ötesini hissetti. Daha öncekine benzemeyen yeni bir acı hissediyordu. Keskin. Yakıcı. Allah kahretsin, tam olarak fiziksel, gerçek bir acı.

– Ah Carl, Elsie merdivenlerden koşarak indi. Tanrım, vurulmuşsun.

Doğduğı kente de eskiden böyle kar yağardı. Annesi Adelayda Filipovna böyle günlerde ateşin üzerinde kestane yapardı. Eğer kulaklarını annesinin söylediğı gibi yıkarsa, annesi bir düzine kestanenin yarısını oğluna verirdi. Annesi tek çocuğunun gereğinden fazlasını yememesi için her

zaman itina gösterirdi. Çünkü erkek çocuklar iştahlarına hâkim olmazsa, büyüdüklerinde kadınlara kötü davranırlardı.

Evet, orada da kar yağardı. Dünyanın yuvarlak ve üzüm-lerin meyve olduğunu ona öğreten rahibelerin olduğu okula doğru karlı sokaklarda koşar, koşardı...

Alexandre Dumas'ın kitapları. Arkadaşları. Kardan adamlar. Kar topları. Beyaza bürünen dünya. Ama o zamanlar Rus annen seni kalınca giydirdi... Kendisinin Sen-Petersburg'da giyindiği gibi... ve sen küçücük bir çocukken, bildirdin ki okul dönüşünde evindeki şömineler harıl harıl yanıyormuş olacak...

Ve baban... yanaklarını okşayarak o gün okulda neler yaptığını sorardı. Bir gün iyi bir avukat olacağını, pek çok masum insanı kurtaracağını ve kadınların boşanmasına yardım edeceğini söylerdi.

Dışarıda bembeyaz kar yağarken içerde her şey sıcaktı.

Uyandığında beyaz bir odadaydı. Elsie ellerini tutuyordu. Hemşireler de oradaydı.

– Ah Carl, iyileşeceksin...

– Neler oldu ?

Elsie ellerini şefkatle ama sıkı sıkı tutuyordu. “Carl, tabancanı temizlerken kazayla patlamış olmalı. Ne kadar kurşun varsa sağ dizine yağmış. Sağ bacağını kesmekten başka çareleri yoktu. Ama iyi olacaksın. Seni seviyorum. Mutsuz olma.”

Carl bacaklarını yoklamak için ellerini Elsie'ninkinden çekmek istedi ama kız bırakmadı. Açık kahverengi gözleri yaşla doluydu ama pırıl pırıldı. Carl hayata döndüğü için mutluydu. Ellerini sarmalayan bu müşfik tutuştan hoşlandı.

– Elsie, hiç acı hissetmiyorum.

Hayatını kurtardığı için içi birdenbire Elsie'ye karşı şükranla doldu. Telefonları olmamasına ve yolların kardan kaplanmış olmasına rağmen onu nasıl hastaneye yetiştirmeyi başardığını tasavvur edemiyordu.

– Ah Carl, sen aptalsın... Şevçenko günlerdir burada.

– Günlerdir mi ?

– Seni sürekli uyuttular. Ama şimdi her şey yolunda. Sen

iyisin. Şevçenko senin arzu ettiğin zaman merhaba demek istediğini söyledi.

– Yarın olabilir mi ? diye sordu Carl, şimdi serbest kalmış eliyle perçemini tararken. Tıraş olmak istiyorum.

– Üzülme canım. Sakal sana yakışıyor. Bir Rus papazına benziyorsun.

Sonsöz

1968'in ağustosunda, bağımsız bir Amerikan film şirketi, bir savaş filminin dış sahnelerini çekmek için Prag'daydı. Yugoslavya ve Çekoslovakya o günlerde güzel manzaraları, halkının sıcaklığı ve ucuz emek gücü nedeniyle yapımcılar için moda yerlerdi. Filmin adı henüz belli değildi ama en kötü ihtimalle *Savaş Kışkırtıcısı* koymayı düşünüyorlardı.

New Jersey'li yapımcı, iç sahnelerin çekimi İngiltere'de tamamlanmış filmi bitirmek için çırpınıyordu. Tabii ki sinema tarihçileri ve dedikodu sütunu yazarlarının da kaydettiği gibi, onun bu dileği Çek hükûmeti ve halkının o talihsiz ağustos ayında içinde bulundukları özel şartlardan dolayı, İsa Mesih tarafından kabul edilmedi.

Bir sabah güneş doğmadan önce Rus tank birlikleri patlamaya hazır cephaneleriyle Çek sınırını geçti ve bu Doğu Avrupa ülkesinde stratejik önemi olan her kasabayı işgal etti. Ve böylece Rus ordusu, Çekoslovak ulusundaki, kimine göre özgürleşme hareketine, kimine göre de revizyonist faşist akımlara son verdi.

Amerikan film şirketi kameralarını kapatıp kendilerini otel bahçesindeki golf sahasına attı. Prag'dan ayrılabilmek için gerekli izinleri kısa zamanda alabileceklerini umuyorlardı. Takımın tümü boşa zaman harcıyor değildi. Işık ekibinden Ed McShine, bir CIA ajanıydı. McShine Rus işgaline yol açan Dubček ve muhafazakârlar arasındaki çatışmayla ilgi-

li en küçük veriyi bile toplamaktan ötürü çok meşgul birkaç gün geçirdi.

McShine'nın, Emile Jiri adındaki birinin sayesinde eline büyük bir şans geçti. Jiri'nin Çek gizli servisindeki pozisyonu epeyce iyiydi. Batı'ya iltica etmekte kararlıydı. Bu işin güvenli bir şekilde yapılmasına ve paraya ihtiyacı vardı. Emile Jiri güvenli bir yerde CIA tarafından kaçırılmayı beklerken, çelişkilerle dolu son ayda cereyan eden olaylara dair bildiği her şeyi açıkladı. Kuşkusuz onun açıklamalarının çoğunluğu McShine için hiç de yeni değildi, ama bunların farklı bir boyutu onda ilgi uyandırmıştı. Daha sonra, Jiri'nin ön soruşturma metnini Washington'daki üstlerine telgrafla bildirdiği hafta, bu metne bir de kişisel bir not ekledi:

"Jiri Rusların ülkeyi işgaliyle ilgili planlar hakkında Dubček'i yakından bilgilendiren kişinin, efsanevi General Sergey Neçayev'den başkası olmadığını iddia ediyor. Bunun sahte bir isim olduğu açık. Bir terörist olan (1847-1882) Sergey Neçayev'in adını almış. Prag'daki Sovyet gizli servisinin başı. Ortodoğu'da ve Kongo'da başımızı derde sokan da bu alçak herifti. Emile Jiri'nin söylediğine göre, tek bacaklı ve gür sakallı bir adam olan Neçayev, kendisi hakkında konuşmaya pek istekli değilmiş. Prag'da da birkaç üst düzey heriften başkasıyla görüşmüyormuş. Tabii Jiri bu konu üzerinde ayrıntılı açıklamalarda bulunamadı ama yine onun iddiasına göre, Neçayev eskiden GRU'nun Kuzey Amerika operasyonlarında bulunmuş ve muhtemelen GRU'nun alan yöneticisiymiş. Büyük ihtimalle de birkaç yıl New York'ta yaşamış. Bunların tam bir saçmalık ve bizi etkilemek için Jiri'nin uydurduğu yalanlar olduğuna inanıyorum. Tek bacaklı, kara sakallı korsan bizim tam ortamımızda olacaktı ve biz de bilmececektik. Her neyse, Jiri'nin söyledikleri doğru olsa bile, bizim için artık bir değeri yok. Habere göre, Ruslar onu askeri mahkemede hızla yargılayıp devlete karşı hıyanetten ve komplo kurmaktan suçlu bularak et çengeline asmış. Komünistlerin birbirlerine ihanet ettikleri zamanlar, bizim için güzel zamanlardır. Ama şu alçak Neçayev için üzüntü duymaktan kendimi alamıyorum. Birinci dakikada muhtemelen

Rusya'yı satmaya hazırdır ve belki bize bile katılabilir - bunların genellikle yaptığı budur, öyle değil mi - ve ikinci dakikada da karşı tarafa geçer.

Bu salı öğle saatlerinde ofise dönmüş olacağım.

Pizzaları sıcak tut."

Erje Ayden

30 temmuz 1970

New York

A 02414

**AYRILIK
ACISI**

**ERJE
AYDEN**

**1. BASKI
ODGAN KITAP**

AYRILIK ACISI

ERJE AYDEN

Ayrılık Acısı, New York'ta bir GRU ajanı olarak birkaç sene yaşadıkdan ve Dubček'i darbeye karşı uyardıktan sonra, kendini Prag'da bir et çengelinde sallanırken bulan Carl Halman'ın gerçek hikâyesidir.

"Ayden, dünyanın neresinde olursa olsun bir yabancı... her millete göre 'ecnebi'dir. Sıradan gerçeği derinliğine araştırıp biçimini bozar ve gerçeğin en garip ve nevrotik yönlerini bile gayet olağan kabul eder. Biz onun gözleriyle gülünç ve acıklı, Kafka'nınki kadar garip bir 'Amerika' görürüz."

Frank O'Hara

Türkiye'de doğan Erje Ayden, 1950'li yılları, "belirli bir Avrupa ülkesinin casusluk örgütünün mensubu olarak" Paris'te geçirdi. 1960'ta hayatını değiştirmeye ve tamamen farklı bir şey yapmaya karar verdi. New York'a taşındı ve yazar oldu. Cedar Tavern'de Frank O'Hara, Seymour Krim, Willem de Kooning ve başka yazarlarla arkadaşlık etti.